

V. Uluslararası Rumeli [Dil, Edebiyat ve Çeviri] Sempozyumu

5th International Rumeli [Language, Literature and Translation Studies] Symposium

Bildiri Özetleri Kitabı

Book of Abstracts

ISBN: 978-605-72965-7-3

online and face to face
www.rumelise.com

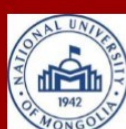
June 3-4, 2023
Istanbul Medeniyet University
Istanbul, Türkiye

Ortaklarımız / Our partners

Istanbul Medeniyet University, Turkey
Belgrade University, Serbia
Istanbul S. Zaim University, Turkey
Haliç University, Turkey
Istanbul Aydın University, Turkey
Haliç University, Turkey
National University of Mongolia, Mongolia
Khmelnyskyi National University, Ukraine
A. P. Chekhov Institute of Rostov State
Economic University, Russia
Eurasian National University, Kazakhstan
Komrat State University, Moldova

RumeliDE
Journal of Language and Literature Studies,
Turkey

www.rumelide.com

RumeliYA

Yayıncılık ψ Publishing

V. Uluslararası Rumeli
[Dil, Edebiyat, Çeviri]
S e m p o z y u m u

BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi (Türkiye), Belgrad Üniversitesi (Sırbistan), İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi (Türkiye), İstanbul Aydın Üniversitesi (Türkiye), Haliç Üniversitesi (Türkiye), Khmelnytskyi Milli Üniversitesi (Ukrayna), Rostov Devlet Ekonomi Üniversitesi, A. P. Chekhov Enstitüsü (Rusya), Avrasya Milli Üniversitesi (Kazakistan), Komrat Devlet Üniversitesi (Moldova), Moğolistan Devlet Üniversitesi (Moğolistan), RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi

03-04 Haziran 2023 İstanbul-Türkiye

5th International Rumeli

[Language, Literature and Translation Studies]

S y m p o s i u m

BOOK OF ABSTRACTS

İstanbul Medeniyet University (Turkey), Belgrade University (Serbia), İstanbul Sabahattin Zaim University (Turkey), İstanbul Aydın University (Turkey), Haliç University (İstanbul), Khmelnytskyi National University (Ukraine), A. P. Chekhov Institute of Rostov State Economic University (Russia), Eurasian National University (Kazakhstan), Komrat State University (Moldova), National University of Mongolia (Mongolia), RumeliDE Journal of Language and Literature Studies

June 03-04, 2023 İstanbul–Turkey

V. Uluslararası Rumeli
[Dil, Edebiyat, Çeviri]
Sempozyumu
BİLDİRİ ÖZETLERİ KİTABI
RumeliSE
03-04 Haziran 2023 İstanbul-Türkiye

5th International Rumeli
[Language, Literature and Translation Studies]
Symposium
BOOK OF ABSTRACTS
RumeliSE
June 03-04, 2023 İstanbul-Türkiye

Editör

Prof. Dr. Yakup YILMAZ

Baskı Sayısı:

1. Baskım

ISBN:

978-605-72965-7-3

Baskı Tarihi:

2023, June

Yayınevi

RumeliYA Yayıncılık  Publishing
Karacaibrahim Mah. Nüzhet Somay Caddesi, No. 49
B Merkez, Kırklareli, Türkiye
Sertifika No 48218

İrtibat

Osmanağa Mah. Mürver Çiçeği Sok. 14/8 Kadıköy,
İstanbul, Türkiye
90 216 7730616 & 90 505 7958124
web: www.rumeliya.com
e-mail: editor@rumeliya.com

© Bu kitabın 1. baskısı için yayın hakkı
RumeliYA Yayıncılık  Publishing'e aittir

RumeliYA

Yayıncılık  Publishing

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
ŞEREF KURULU	14
PROTOKOL KONUŞMACILARI	14
DÜZENLEME KURULU	14
KOORDİNATÖR	14
SEKRETERYA	15
BİLİM KURULU / SCIENTIFIC COMMITTEE	16
DAVETLİ KONUŞMACILAR	23
Prof. Dr. Leyla KARAHAN, TOBB ETÜ Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, TÜRKİYE	23
Prof. Dr. Ksenija AYKUT, Belgrad Üniversitesi, SİRBİSTAN	23
Prof. Dr. Ema PETROVIÇ, Belgrad Üniversitesi, SİRBİSTAN	23
BİLDİRİ ÖZETLERİ	24
1. GÜN 03.06.2023 / 14.00	24
A SALONU	24
1. OTURUM: ESKİ TÜRK EDEBİYATI	24
A.1.1. Necâfî Bey Dîvânı'nın 1992 Baskısında Yer Alan Hatalar ve Bu Baskıdan Hareketle Yapılan Yanlış Değerlendirmeler	24
Enes İLHAN	24
A.1.2. Senâyî'nin Manzum Süleymaniyye'sinin Metaforik Söylem Çözümlemesi	24
Nagehan UÇAN EKE	24
A.1.3. Hüseyin Cöntürk'ün Eleştirmen Kişiliğinin "Divan Şiiri Üstüne Denemeleri" Kitabına Yansımaları	25
Gürkan İLTER	25
Beybün GEZER	25
A.1.4. Seyyid Osman Kırımî'nin Şerh-i Nûniyye'si	26
Büşra Kaplan	26
A.1.5. Divan şiirinde tatlar: tuzlu, acı, ekşi, tatlı	26
Hanzade GÜZELOĞLU	26
2. OTURUM: ESKİ TÜRK EDEBİYATI	27
A.2.1. Tertibi Farklı Bir Şiir Mecmuası: Fatih Devri Bürokrat Şairler Mecmuası	27

Sercan KADAŞ.....	27
A.2.2. Aruz Vezni ile Şairin Kelime Seçimi Arasındaki İlişki: Necâtî Bey’in Gazelleri Üzerinde Dijital Bir İnceleme	28
Ali DUMAN	28
A.2.3. Türk Edebiyatında Mi’râciye Türü ve Necip Fazıl Kısakürek’in Miraç Şiiri Üzerine Bir İnceleme	28
Mehmet Şahin YAVUZER.....	28
A.2.4. Çağatay Şairi Üveysî’den Nevâî ile Fuzûlî’ye Muhammesler	29
Aleyna MALKOÇ	29
3. OTURUM: MÜZİK BİLİMİ.....	30
A.3.1. Müziğin Romanlarda Yerel ve Evrensel Mesajı “İlle de Roman Olsun”	30
Fatma ŞENCAN	30
A.3.2. Şarkı eğitiminde iletişim, dil ve kültür	30
Dilek MOĞULBAY	30
A.3.3. “O Dehâ Öyle Toplamış ki Bizi”: Yahya Kemal’in “İtrî” Şiirinde Musiki ve Kimlik Bağlamında Kültürel Estetik Anlayışı	31
Kadriye ALEV	31
B SALONU.....	32
1. OTURUM: TÜRK DİLİ.....	32
B.1.1. Gagauz Edebi Metinlerinde Yemin Ritüeline Dair Semantik Bir Analiz	32
Leyla DİLEK	32
B.1.2. Türk dilleri ve Arnavutçadaki Ortak Kelimeler	32
Gulom ISMAILOV.....	32
B.1.3. Özbek Dili Tıp Terminolojisinin Gelişmesi	33
Akmalxoja Saidnomanov KOMİLJONOVİCH	33
Yorkinjon ODİLOV.....	34
B.1.5. Kazak Türkçesinde mental fiiller	35
Muhammed Ali İsmail FAKİRULLAHOĞLU	35
2. OTURUM: TÜRK DİLİ.....	35
B.2.1. Türkçe Tarihî Metinlerin Doğal Dil İşleme Yöntemleri ile İncelenmesi	35
Yasemin KUBİLAY	35
Meriç GÜVEN	35
B.2.2. Kazak Nesrinde Hayvancılık	36

Askarova Gauhar	36
Karimova Gülmira	36
B.2.3. Albert Grünwedel'in Uygurca-Almanca Not Defteri.....	37
Beytullah BEKAR.....	37
Okan Celal GÜNGÖR.....	37
B.2.4. Cümle Formunda “Zıtlık” Bildiren Bağlama Edatları: Gitti, Tuttu	37
Fatih ERBAY	37
B.2.5. The use value of Turkish loanwords in contemporary Serbian standard and colloquial language	38
Stefani MİLJKOVIĆ.....	38
3. OTURUM: TÜRK DİLİ	39
B.3.1. Organ adlarının yer-yön ilişkili anlamları üzerine etimolojik ve semantik bir inceleme	39
Yahya Kemal BEYİTOĞLU.....	39
B.3.2. Safiye Erol'un Kadıköyü'nün Romanı Adlı Eserinde İlişki Sözleri	39
Yasin AYDIN	39
B.3.3. İyelik Birinci Teklik Şahıs Ekinin Kalıplaşmasıyla Oluşmuş Bir Kelime: Ağzım	40
Yasin YAYLA	40
B.3.4. Sırp Yazar İvo Andriç'in “Lanetli Avlu” adlı romanında geçen Türkizmler üzerine bir inceleme	41
Safiye KARABABA	41
B.3.5. Uygur Harfli Bir Sivil Hayat Belgesinin Metindilbilim Açısından İncelenmesi	41
Hilal YILMAZ	41
B.3.6. Japonca ve Türkçe Yansıma İkillemelerin Fonosemantik Açından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi.....	42
Cahit KAHRAMAN.....	42
Ayşe ÖZKAN AKDAĞ	42
C SALONU.....	43
1. OTURUM: İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI	43
C.1.1. Awakening the Nation: A Rhetorical Analysis of Derek Walcott's “The Sea Is History	43
Yakut AKBAY.....	43
C.1.2. A Comparative Analysis of the Characters Heathcliff and Edgar Linton through Reaction Formation Mechanism	43

Raşit ÇOLAK.....	43
Gülcan Dumlupınar.....	43
C.1.3. Nancy Huston'da Anlatı Evreni Ve Çokdilli Bir Yazar Olarak “Gönüllü” Göç Deneyimi	44
Esra Başak AYDINALP	44
C.1.4. How will sexual difference save the world? A look behind the symbolic ordering of cissness.....	45
Barbara Dell'Abate ÇELEBİ	45
C.1.5. Literary Configuration of National Identity and the Uncanny in Yaşar Kemal's Fırat Water is Flowing Blood	45
Neslihan ALBAY	45
2. OTURUM: İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI	46
C.2.1. Gender, Societal Expectations and Female Identity in Kate Chopin's The Awakening and Sevgi Soysal's Tante Rosa	46
Eren BOLAT	46
C.2.2. The Image of the Horse in Kazakh Poetry	47
Gülnaz TOKŞILIKOVA	47
Abdul RAKHMANULY Abdulkarim	47
C.2.3. Anchoring the Past in Virginia Woolf's To the Lighthouse.....	47
Oğuzhan Kalkan.....	47
C.2.4. Havva'nın Doğa ile Diyalogu: John Milton'un Kaybolan Cennet Şiirine Ekofeminist Bir Yaklaşım	48
Volkan KILIÇ.....	48
3. OTURUM: İNGİLİZ DİLİ VE EDEBİYATI	48
C.3.1. Inquiry into The (Con)Textual and Cultural Gists of Orhan Pamuk Translations in English.....	48
Orhun Burak SÖZEN	48
C.3.2. Compliment Response Strategies of EFL Learners from Different Countries	49
Aylin YARDIMCI	49
Zeynep CANLI	49
C.3.3. EFL Learners' Willingness to Communicate in Speaking Activities in Online and Face- to-face English Lessons in Turkish Context	49
Didem KOBAN KOÇ.....	49
Melike BOZCA.....	49

C.3.4. Switching from French to English use in Algerian universities: An ideological, or academic choice?	50
Boutkil GUEMIDE	50
Abd Allah SAHRAOUI	50
C.3.6. Factors of Self-Motivation in “The Old Man and The Sea” and “The Pearl	51
Khawaja ZARİN	51
Mian Shah BACHA	51
Rasit COLAK	51
D SALONU	52
1. OTURUM: TÜRK DİLİ	52
D.1.1. Anonim Bir Tevârih-i Âl-i Osman’ın Fransa Nüshasının sözvarlığındaki Eski Türkçe kelimeler üzerine	52
Yasemin BÜYÜK	52
D.1.2. Osmanlı Dönemi’nde Kur’an tercümelemleri ve Kurd Efendi’nin eserleri üzerine	52
Fatma Nisa SANCAKTAR	52
D.1.3. Avanzâde Mehmed Süleyman’ın Âyine İle Keşf-i İstikbâl’i	53
Zuhal Hasene KÜLTÜRAL	53
Burcu SIBIÇ	53
D.1.4. Çağatay Türkçesiyle Yazılmış 19. Yüzyıla Ait Tıp Metninde Yer Alan Bir Bitki Adı: Leylî Kazağ Ya Da Lâle-i Kızağ	54
Elif Gizem KARAOĞLU	54
2. OTURUM: TÜRKÇE ÖĞRETİMİ	54
D.2.1. Yabancı/İkinci Dil Öğretiminde Farklı Yaş Gruplarının Pedagojisi	54
Ezgi İNAL	54
D.2.2. On the double use of katiyen in Turkish: A corpus analysis	55
Emrah GÖRGÜLÜ	55
D.2.3. Ortaöğretimdeki Öğrencilerin Hayatlarındaki Dillerin Okuma Başarısına Etkisi: PISA Temelli Bir Araştırma	56
Nur İpek TOPRAK AY	56
Talha GÖKTENTÜRK	56
Talat AYTAN	56
D.2.4. Yazma kaygısıyla ilgili yapılan araştırmaların içerik analizi	56
Nilüfer SERİN	56

D.2.5. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen C1 Düzeyi Öğrencilerinin Yazma Becerisindeki Kelime Sıklıkları.....	57
Gülşah PARLAK KALKAN	57
Ali KIRİBİŞ	57
3. OTURUM: TÜRKÇE ÖĞRETİMİ.....	58
D.3.1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde nezaket ifadeleri ve toplumdilbilimsel yetkinlik	58
Aslı FİŞEKÇİOĞLU	58
D.3.2. Yabancılarla Türkçe öğretiminde dinleme sürecinin ölçülüp değerlendirilmesi üzerine öğretmen görüşleri	58
Fikriye İBSAR	58
D.3.3. Kırgızlara Türkiye Türkçesi Öğretiminde C1 Seviyesinde Öğrencilerin Konuşma Becerisi Performans Düzeylerinin Saptanması	59
Sibel BARCIN.....	59
D.3.4. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen C1 Düzeyi Öğrencilerinin Paragraf Tutarlılık Düzeyleri	60
Ali KIRİBİŞ	60
Remzi CAN.....	60
D.3.5. The Turkish category of Ad tamlaması. Differences and similarities within its subgroups and learning implications in L2-Turkish	60
Vasiliki MAVRIDOU.....	60
E SALONU.....	61
1. OTURUM: YENİ TÜRK EDEBİYATI.....	61
E.1.1. Bir Neolojizm Örneği: Medeniyet Kavramının Türkçe Kurgu Dışı Metinlerdeki Serüveni	61
Kübra Fatma DURSUN ÖNEN	61
E.1.2. Ötekileştirilen Öznenin Sesi: Ece Ayhan Şiiri	62
Hamide YAZER.....	62
E.1.3. Çocuk Edebiyatında Polisiye “Ne İşe Yarar”?.....	63
Furkan EREN.....	63
Neslihan YÜCELŞEN	63
E.1.4. Yüksel Pazarkaya’nın Ben Aranıyor adlı romanında kimlik (benlik) arayışı.....	63
Hasret GÜNGÖR	63
E.1.5. Branislav Nuşiç’in “Ramazan Geceleri”nde Sosyal Hayatın İzleri.....	64
Öznur ÖZDARICI	64

E.1.6. Mustafa Kutlu'nun Gezi Kitaplarına Göre İstanbul'u	65
Ahmet KOÇAK.....	65
2. OTURUM: YENİ TÜRK EDEBİYATI	65
E.2.1. Kırmızı ve Siyah Romanı ile Mai ve Siyah Romanlarında Renkler Üzerine Bir İnceleme	65
Hacer GÜLŞEN	65
E.2.2. Ahmet Mithat Efendi Kanonist miydi?	66
Elif TÜRKER.....	66
E.2.3. Sosyolojik Süreçleri Edebiyat Üzerinden Okumak: Bereketli Topraklar Üzerinde ve Berci Kristin Çöp Masalları Romanlarında Minör İçinde Minör Oluşu ve Madunluğu Temsili Yönüyle Kadın	66
Can ŞAHİN	66
E.2.4. Mürsel Sönmez'in Divân-ı Niyâz Adlı Eserinde Söz Oyunları ve Geleneğin Şiir Diline Yansımaları	67
Sevilay ÖZTÜRK	67
Özlem FEDAİ.....	67
E.2.5. 'Kanon Dışı' Bir "Öteki" Olarak Peyami Safa'nın Değerlerine ve Türkçeye Sahip Çıkışı	68
Özlem FEDAİ.....	68
E.2.6. Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Edebi Tercüme ve Batılılaşma İlişkisi (1864-2022)	69
Ferudun AY.....	69
3. OTURUM: HALK BİLİMİ	70
E.3.1. Akademik Çalışmalarda Sosyal Merkezlilik	70
Aytaç ÖREN	70
E.3.2. Türk Halk Türkülerinde Ruhsal Rahatsızlık Algısı	71
Nebile ÖZMEN.....	71
E.3.3. Kargasabunu'nda Sözlü Anlatı Geleneğine ve Halk Bilimi Unsurlarına Bakış	71
Meriç KURTULUŞ.....	71
F SALONU	72
1. OTURUM: FRANSIZ DİLİ VE EDEBİYATI	72
F.1.1. L'homme isolé: déconstruction de l'identité masculine dans « Extension du domaine de la lutte » de Michel Houellebecq	72
Beren ŞİMŞEK.....	72
F.1.2. Şiddet Türleri Bağlamında Maupassant'ın "Bir Hayat" Adlı Romanı	73

Buğra ŞENGEL.....	73
2. OTURUM: ÇEVİRİBİLİM	73
F.2.1. The Lack of Culture in Machine Intelligence: A Linguistic Review for Translation Studies	73
Başak Eda AZİZOĞLU	73
Aylin YARDIMCI	73
F.2.2. Çeviri sektöründe iş ilanlarına yönelik bir inceleme	74
Pelin ŞULHA.....	74
Yonca Gül UĞURLU	74
F.2.3. The Ecocritic Analysis of the Translation of “The Rime of the Ancient Mariner” by Coleridge within the scope of Translation Strategies.....	75
Berrin DEMİR.....	75
Yaşar AKGÜN	75
F.2.4. A Review of Agent-Oriented Capitals and Investments In The Field of Interpreting in Türkiye	75
Zeynep Melissa SEYFİOĞLU	75
F.2.5. Literary Style in the Novel and on the Screen: The Intersemiotic Translation of Far from the Madding Crowd	76
Semih SARIGÜL.....	76
F.2.6. Dilbilimsel Karşılaştırma Metodu ile Çeviride Eşdeğerlik Sorunları: Çağrı Filmi Örneği	77
Murat DEMİREKİN	77
3. OTURUM: ÇEVİRİBİLİM	77
F.3.1. Makine Çevirisi Sistemleri ve Sohbet Robotlarının Çeviri Sürecinde Bütünleşik Kullanımı	77
Sevda PEKCOŞKUN GÜNER.....	77
Edip Serdar GÜNER	77
F.3.2. Feminist Distopyanın Peşinde: Damızlık Kızın Öyküsü’nün Türkçeye Dillerarası ve Göstergelerarası Çevirilerindeki Adaptasyon Kaymaları Üzerine Bir Çalışma.....	78
Aysu USLU KORKMAZ.....	78
F.3.3. Çeviribilim kuram ve uygulamaları ışığında uzmanlık alanı çevirileri için ders planlamak: Gümrük ve lojistik metinleri çevirisi örneği	79
Dolunay KUMLU	79
F.3.4. “Atasözleri ve Deyimlerin Türkçeden Çevrilmesi Sorunları İle İlgili (Türk uzun metrajlı filmlerinin çevirisi örneği üzerine)	79
Nilufar Eshnazarova XASANOVNA.....	79

F.3.5. Suat Derviş'in "Fosforlu Cevriye" Adlı Eserinin Gürcüce Çevirisinin Erek Odaklı Çeviri Kuramı Işığında Çeviri Stratejileri ve İşlemleri Açısından İncelenmesi	80
Gül Mükerrrem ÖZTÜRK	80
F.3.6. A comparative analysis of codes of conduct for court interpreters: Implications for legislative policies in the Turkish judiciary	81
Büşra ÖZER ERDOĞAN	81
G SALONU	81
1. OTURUM: ALMAN, İSPANYOL, YUNAN EDEBİYATLARI.....	81
G.1.1. Alman Edebiyatında Büyülü Gerçekçi Bir Roman: Günter Grass'ın "Teneke Trampet'i" (Die Blechtrommel)	81
Derya Koray DÜŞÜNCELİ	81
G.1.2. "Schätzchen, bu konuyu face to face konuşalım mı?" – Almanca, İngilizce ve Türkçe arasında kod değiştirme	82
Özlem TEKİN	82
Nurtaç SUSTAM	82
G.1.3. Eski Yunan - Roma Edebiyatı'nda Felsefi Terapi: Kederden Kaçınma Üzerine Bir Risale	83
Esra YALAZI	83
Ceyda ÜSTÜNEL ALP	83
G.1.4. Como agua para chocolate Romanına Büyüyü Gerçekçilik Akımı Üzerinden bir Yaklaşım.....	84
Olcay ÖZTUNALI	84
G.1.5. Juan José Arreola'nın Makasçı Adlı Kısa Öyküsünde Kaotik Dünyanın Eleştirisi ve İroni	84
Burcu TEKİN.....	84
Hale ERDOĞAN.....	84
2. OTURUM: RUS DİLİ VE EDEBİYATI, KAZAK DİLİ VE EDEBİYATI	85
G.2.1. Mihail Kuzmin'in "İlkbahar Tacı" Adlı Gazelinde Doğu Motifleri.....	85
Sevgi ILICA	85
G.2. 2. Эпонимия как способ вторичной номинации.....	86
Feruzza Musayeva TORAXANOVNA	86
G.2.3. Slav dilinin (Kilise Slavcasının) ölçünlü Bulgarca ve Rusça ile karşılaştırılmasına yönelik sözcük bilimsel bir yaklaşım	86
Zehra ŞAFAK	86
Talat ŞAFAK	86

G.2.4. Bulat Okucava'nın Şiirlerinde İstanbul İmgesi	87
Kevser TETİK.....	87
3. OTURUM: ARAP DİLİ VE EDEBİYATI.....	87
G.3.1. Arap Dili ve Edebiyatında Vasiyyet/Siyâsetnâme/Nasîhatu'l-Mulûk, Dil ve Belagat Yönünden Özellikleri ve Gazali'nin "et-Tibru'l-Mesbûk fi Nasîhati'l-Mulûk" Örneği.....	88
Naci ÖZSOY.....	88
G.3.2. Atasözleri, Deyimler ve Dile Özgü İfadelerin Çevirisi: el-Bâkî mine'z-Zaman Sâa' Örneği	89
Fatma ERSÖZ.....	89
G.3.3. Modern Arap Şairi Ahmet Matar'ın Lâfitât'ında Epigrâm Sanatı.....	89
Gökhan TUNÇ.....	89
SEMPOZYUM PROGRAMI	91
1. GÜN 03.06.2023 / 14.00-19.00.....	92
A SALONU	92
1. Oturum: Eski Türk Edebiyatı.....	92
2. Oturum: Eski Türk Edebiyatı.....	92
3. Oturum: Müzik Bilimi	92
B SALONU	93
1. Oturum: Türk Dili.....	93
2. Oturum: Türk Dili.....	93
3. Oturum: Türk Dili.....	93
C SALONU.....	94
1. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı	94
2. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı	94
3. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı	94
D SALONU	95
1. Oturum: Türk Dili.....	95
2. Oturum: Türkçe Öğretimi	95
3. Oturum: Türkçe Öğretimi	95
E SALONU: Meeting ID: 974 2492 8015, Code: 602086	96
1. Oturum: Yeni Türk Edebiyatı	96
2. Oturum: Yeni Türk Edebiyatı	96
3. Oturum: Halk Bilimi	97

F SALONU	97
1. Oturum: Fransız ve Arap Dili ve Edebiyatı	97
2. Oturum: Çeviribilim	97
3. Oturum: Çeviribilim	98
G SALONU	98
1. Oturum: Alman, İspanyol, Yunan Edebiyatları	98
2. Oturum: Rus Dili ve Edebiyatı, Kazak Dili ve Edebiyatı	99
2. GÜN 04.06.2023 / 11.00-13.00.....	99
KATILIMCILAR.....	100
ÜLKELER.....	100

ŞEREF KURULU

Prof. Dr. Gülfettin ÇELİK, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR, İstanbul S. Zaim Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yadigar İZMİRLİ, İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Zafer UTLU, Haliç Üniversitesi Rektörü

PROTOKOL KONUŞMACILARI

Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR, İstanbul S. Zaim Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Yadigar İZMİRLİ, İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Gülfettin ÇELİK, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü

Prof. Dr. Zafer UTLU, Haliç Üniversitesi Rektörü

DÜZENLEME KURULU

Prof. Dr. Yakup YILMAZ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi (Başkan)

Prof. Dr. Alparslan OKUR, Sakarya Üniversitesi (Üye)

Prof. Dr. Fatih BAŞPINAR, Necmettin Erbakan Üniversitesi (Üye)

Prof. Dr. İbrahim GÜNEY, İstanbul S. Zaim Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Prof. Dr. Ksenija AYKUT / Belgrad Üniversitesi (Sırbistan)

Doç. Dr. Abdülkadir ÖZTÜRK, Ordu Üniversitesi (Üye)

Doç. Dr. Ali KURT, Kırklareli Üniversitesi (Üye)

Doç. Dr. Faysal Okan ATASOY, Isparta Süleyman Demirel Üniversitesi (Üye)

Doç. Dr. Gulmira KARİMOVA / Abai Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi (Kazakistan)

Doç. Dr. Mesut KULELİ / Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi (Türkiye)

Doç. Dr. Mesut KULELİ, Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi (Üye)

Doç. Dr. Önder ÇANGAL / Gaziantep Üniversitesi (Türkiye)

Doç. Dr. Önder ÇANGAL, Gaziantep Üniversitesi (Üye)

Doç. Dr. Zennure KÖSEMAN, İnönü Üniversitesi (Üye)

Dr. Hadi BAK, Atatürk Üniversitesi (Üye)

Dr. Sevda PEKCOŞKUN GÜNER Kırklareli Üniversitesi (Üye)

KOORDİNATÖR

Prof. Dr. Yakup YILMAZ, RumeliDE Editörü

SEKRETERYA

Yasemin GÜVENİLİR, RumeliDE Yayın Yönetmeni

BİLİM KURULU / SCIENTIFIC COMMITTEE

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI / TURKISH LANGUAGE AND LITERATURE

Dil Bilimi /Linguistic

Dr. Hakan AYDEMİR Dr. Hakan AYDEMİR

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye İstanbul Medeniyet University, Turkey

Yeni Türk Dili / Modern Turkish

Doç. Dr. Beytullah BEKAR Assoc. Prof. Beytullah BEKAR

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye Kırklareli University, Turkey

Prof. Dr. Meryem SALİM AHMED Professor Meryem SALİM AHMED

Şumnu Üniversitesi, Bulgaristan Shumen University, Bulgaria

Dr. Harun BEKİR Dr. Harun BEKİR

Filibe Üniversitesi, Bulgaristan Plovdiv University, Bulgaria

Dr. Abidin KARASU Dr. Abidin KARASU

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye İstanbul Medeniyet University, Turkey

Dr. Yasin YAYLA Dr. Yasin YAYLA

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye Kırklareli University, Turkey

Eski Türk Dili / Old Turkish

Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ Professor Cengiz ALYILMAZ

Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye Bursa Uludağ University, Turkey

Dr. Fatma ALBAYRAK Dr. Fatma ALBAYRAK

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye İstanbul Medeniyet University, Turkey

Dr. Ayşe ŞEKER Dr. Ayşe ŞEKER

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye Kırklareli University, Turkey

Dr. Sibel MURAD Dr. Sibel MURAD

Amasya Üniversitesi, Türkiye Amasya University, Turkey

Dr. Mehmet Mustafa KARACA Dr. Mehmet Mustafa KARACA

Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Türkiye Aydın Adnan Menderes University, Turkey

Çağdaş Türk Lehçeleri / Contemporary Turkish Dialects

Doç. Dr. Ertuğrul KARAKUŞ	Assoc. Prof. Ertuğrul KARAKUŞ
Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Türkiye	Bolu Abant İzzet Baysal University, Turkey
Dr. İlker TOSUN	Dr. İlker TOSUN
Kırklareli Üniversitesi, Türkiye	Kırklareli University, Turkey

Yeni Türk Edebiyatı / Modern Turkish literature

Prof. Dr. Secaattin TURAL	Professor Secaattin TURAL
İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye	İstanbul Medeniyet University, Turkey
Prof. Dr. Muharrem DAYANÇ	Professor Muharrem DAYANÇ
İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye	İstanbul Medeniyet University, Turkey
Doç. Dr. Ahmet KOÇAK	Assoc. Prof. Ahmet KOÇAK
İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye	İstanbul Medeniyet University, Turkey
Prof. Dr. Mehmet GÜNEŞ	Professor Mehmet GÜNEŞ
Marmara Üniversitesi, Türkiye	Marmara University, Turkey
Dr. Birol BULUT	Dr. Birol BULUT
Kırklareli Üniversitesi, Türkiye	Kırklareli University, Turkey
Dr. Zafer ÖZDEMİR	Dr. Zafer ÖZDEMİR
Kırklareli Üniversitesi, Türkiye	Kırklareli University, Turkey
Dr. Ferhan AKGÜN ÜNSAL	Dr. Ferhan AKGÜN ÜNSAL
Kırklareli Üniversitesi, Türkiye	Kırklareli University, Turkey

Eski Türk Edebiyatı / Old Turkish literature

Prof. Dr. Ömer ZÜLFE	Professor Ömer ZÜLFE
Marmara Üniversitesi, Türkiye	Marmara University, Turkey
Prof. Dr. Hakan TAŞ	Professor Hakan TAŞ
Marmara Üniversitesi, Türkiye	Marmara University, Turkey
Prof. Dr. Üzeyir ASLAN	Professor Üzeyir ASLAN
Marmara Üniversitesi, Türkiye	Marmara University, Turkey
Dr. Özlem GÜNEŞ	Dr. Özlem GÜNEŞ

İstanbul S. Zaim Üniversitesi, Türkiye İstanbul S. Zaim University, Turkey

Dr. Niyazi ADIGÜZEL Dr. Niyazi ADIGÜZEL

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye Kırklareli University, Turkey

Dr. Yeliz YASAK PERAN Dr. Yeliz YASAK PERAN

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye Kırklareli University, Turkey

Dr. Erdoğan TAŞTAN Dr. Erdoğan TAŞTAN

Marmara Üniversitesi, Türkiye Marmara University, Turkey

Halk Bilimi/ Folklore

Dr. Erkan KALAYCI Dr. Erkan KALAYCI

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye Kırklareli University, Turkey

Türkçe Eğitimi / Turkish Education

Prof. Dr. Özlem FEDAI Professor Özlem FEDAI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye İstanbul Medeniyet University, Turkey

Prof. Dr. İbrahim GÜLTEKİN Professor İbrahim GÜLTEKİN

Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye Kırıkkale University, Turkey

Doç. Dr. Bekir İNCE Assoc. Prof. Bekir İNCE

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye İstanbul Medeniyet University, Turkey

Doç. Dr. Selim EMİROĞLU Assoc. Prof. Selim EMİROĞLU

İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye İstanbul Aydın University, Türkiye

Dr. Necmettin ÖZMEN Dr. Necmettin ÖZMEN

İstanbul S. Zaim Üniversitesi, Türkiye İstanbul S. Zaim University, Turkey

Dr. Yunus Emre ÖZSARAY Dr. Yunus Emre ÖZSARAY

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye İstanbul Medeniyet University, Turkey

Dr. Funda YEŞİL Dr. Funda YEŞİL

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye İstanbul Medeniyet University, Turkey

Dr. Neslihan YÜCELŞEN Dr. Neslihan YÜCELŞEN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye İstanbul Medeniyet University, Turkey

DÜNYA DİLLERİ VE EDEBİYATLARI

Alman Dili ve Edebiyatı / German Language and Literature

Prof. Dr. Muhammed KOÇAK Professor Muhammed KOÇAK

Gazi Üniversitesi, Türkiye Gazi University, Turkey

Doç. Dr. Nurkesh ZHUMANBEKOVA Assoc. Prof. Nurkesh ZHUMANBEKOVA

Eurasian National Gumilyov Üniversitesi, Eurasian National Gumilyov University,
Kazakistan Kazakhstan

Amerikan Kültürü ve Edebiyatı / American Culture and Literature

Prof. Dr. Meryem AYAN Professor Meryem AYAN

Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Türkiye Manisa Celal Bayar University, Turkey

Doç. Dr. F. Gül KOÇSOY Assoc. Prof. F. Gül KOÇSOY

Fırat Üniversitesi, Türkiye Fırat University, Turkey

Doç. Dr. Zennure KÖSEMAN Doç. Dr. Zennure KÖSEMAN

İnönü Üniversitesi, Türkiye İnönü University, Turkey

Arap Dili ve Edebiyatı / Arabic Language and Literature

Prof. Dr. Hüseyin YAZICI Professor Hüseyin YAZICI

FSM Üniversitesi, Türkiye FSM University, Turkey

Doç. Dr. Goran Salahaddin SHUKUR Assoc. Prof. Goran Salahaddin SHUKUR

Salahaddin Üniversitesi, Irak Salahaddin University, Iraq

Dr. Shawky Hassan AHMED ABDO SHAABAN Dr. Shawky Hassan AHMED ABDO SHAABAN

Kahire Üniversitesi, Mısır Cairo University, Egypt

Çin Dili ve Edebiyatı / Chinese Language and Literature

Doç. Dr. Meqsud SELİM Assoc. Prof. Meqsud SELİM

Kuzeybatı Milliyetler Üniversitesi, Çin Northwest University for Nationalities, China

Dr. Nuray PAMUK ÖZTÜRK Dr. Nuray PAMUK ÖZTÜRK

Selçuk Üniversitesi, Türkiye Selçuk University, Turkey

Fars Dili ve Edebiyatı / Persian Language and Literature

Dr. Akram NEJABATİ Dr. Akram NEJABATI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye Istanbul Medeniyet University, Turkey

Dr. Osman ASLANOĞLU Dr. Osman ASLANOĞLU

Dicle Üniversitesi, Türkiye Dicle University, Turkey

Fransız Dili ve Edebiyatı / French Language and Literature

Prof. Dr. Erdoğan KARTAL Professor Erdoğan KARTAL

Bursa Uludağ Üniversitesi, Türkiye Bursa Uludağ University, Turkey

Prof. Dr. Rifat GÜNDAY Professor Rifat GÜNDAY

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye Ondokuz Mayıs University, Turkey

Gürcü Dili ve Edebiyatı / Georgian Language and Literature

Prof. Dr. Şureddin MEMMEDLİ Professor Şureddin MEMMEDLİ

Ardahan Üniversitesi, Türkiye Ardahan University, Turkey

Doç. Dr. Gül MükerreremÖZTÜRK Assoc. Prof. Gül MükerreremÖZTÜRK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Türkiye Recep Tayyip Erdoğan University, Turkey

İngiliz Dili ve Edebiyatı/ English Language and Literature

Dr. Rachael RUEGG Dr. Rachael RUEGG

Wellington Viktorya Üniversitesi, Yeni Zelandanda Victoria University of Wellington, New Zeland

Dr. Amjad ALSYOUF Dr. Amjad ALSYOUF

Balqa Applied Üniversitesi, Ürdün Balqa Applied University, Jordan

Dr. Emrah GÖRGÜLÜ Dr. Emrah GÖRGÜLÜ

İstanbul S. Zaim Üniversitesi, Türkiye İstanbul S. Zaim University, Turkey

Dr. Gamze SABANCI UZUN Dr. Gamze SABANCI UZUN

İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye Istanbul Aydın University, Turkey

Dr. Elif KIR CULLEN Dr. Elif KIR CULLEN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye Istanbul Medeniyet University, Turkey

Dr. Ahmet KAYINTU Dr. Ahmet KAYINTU

Bingöl Üniversitesi, Türkiye Bingöl University, Turkey

Dr. Burcu GÜRSEL Dr. Burcu GÜRSEL

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye Kırklareli University, Turkey

Japon Dili ve Edebiyatı / Japanese Language and Literature

Dr. Metin BALPINAR Dr. Metin BALPINAR

Burdur MAE Üniversitesi, Türkiye Burdur MAE University, Turkey

Kazak Dili ve Edebiyatı / Kazakh Language and Literature

Prof. Dr. Nurgali KADİSHA Professor Nurgali KADİSHA

L.N. Gumilev Avrasya Milli Üniversitesi, Nursultan, Kazakistan L.N. Gumilyov Eurasian National University, Nur-Sultan, Kazakhstan

Kore Dili ve Edebiyatı / Korean Language and Literature

Dr. Eun Kyung JEONG Dr. Eun Kyung JEONG

İstanbul Üniversitesi, Türkiye İstanbul University, Turkey

Rus Dili ve Edebiyatı / Russian Language and Literature

Doç. Dr. Reyhan ÇELİK Assoc. Prof. Reyhan ÇELİK

Akdeniz Üniversitesi, Türkiye Akdeniz University, Turkey

Dr. Andrei Georgievich NARUSHEVİCH Dr. Andrei Georgievich NARUSHEVICH

Rostov Devlet Ekonomi Üniversitesi, Rusya Rostov State University of Economics, Russia

Dr. Hadi BAK Dr. Hadi BAK

Atatürk Üniversitesi, Türkiye Atatürk University, Turkey

Ukrain Dili ve Edebiyatı / Ukrainian Language and Literature

Dr. Liudmyla Volodymyrivna SHYTYK Dr. Liudmyla Volodymyrivna SHYTYK

Cherkasy Bohdan Khmelnytskyi Devlet Üniversitesi, Ukrayna Cherkasy Bohdan Khmelnytskyi University, Ukraine

ÇEVİRİBİLİM / TRANSLATION STUDIES

Dr. Guntars DREIJERS Assoc. Prof. Guntars DREIJERS

Ventspils Uygulamalı Bilimler Üniversitesi, Letonya Ventspils University of Applied Sciences, Latvia

Doç. Dr. Elena Metodieva METEVA-ROUSSEVA Assoc. Prof. Elena Metodieva METEVA-ROUSSEVA

Sofya Üniversitesi, Bulgaristan Sofia University, Bulgaria

Doç. Dr. Esra BİRKAN BAYDAN Assoc. Prof. Esra BİRKAN BAYDAN

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye	Kırklareli University, Turkey
Doç. Dr. Evangelos KOURDİS	Assoc. Prof. Evangelos KOURDİS
Selanik Aristo Üniversitesi, Yunanistan	Aristotle University of Thessaloniki, Greece
Prof. Dr. Sueda ÖZBENT	Professor Sueda ÖZBENT
Marmara Üniversitesi, Türkiye	Marmara University, Turkey
Prof. Dr. Gülhanım ÜNSAL	Professor Gülhanım ÜNSAL
Marmara Üniversitesi, Türkiye	Marmara University, Turkey
Doç. Dr. Osman COŞKUN	Assoc. Prof. Osman COŞKUN
Marmara Üniversitesi, Türkiye	Marmara University, Turkey
Dr. Banu TELLİOĞLU	Dr. Banu TELLİOĞLU
Kırklareli Üniversitesi, Türkiye	Kırklareli University, Turkey
Dr. Jale COŞKUN	Dr. Jale COŞKUN
İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye	İstanbul Aydın University, Turkey
Dr. Loyal MERHY	Dr. Loyal MERHY
Lübnan Üniversitesi, Lübnan	Lebanese University, Lebanon
Dr. Reza HOSSEINI BAGHANAM	Dr. Reza HOSSEINI BAGHANAM
Tebriz Azad İslam Üniversitesi, İran	Tebriz Azad Islam University, Iran
Dr. Rıza Tunç ÖZBEN	Dr. Rıza Tunç ÖZBEN
Kırklareli Üniversitesi, Türkiye	Kırklareli University, Turkey
Dr. Sevda PEKCOŞKUN GÜNER	Dr. Sevda PEKCOŞKUN GÜNER
Kırklareli Üniversitesi, Türkiye	Kırklareli University, Turkey

DAVETLİ KONUŞMACILAR

Prof. Dr. Leyla KARAHAN, TOBB ETÜ Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, TÜRKİYE

Prof. Dr. Ksenija AYKUT, Belgrad Üniversitesi, SİRBİSTAN

Prof. Dr. Ema PETROVIÇ, Belgrad Üniversitesi, SİRBİSTAN

BİLDİRİ ÖZETLERİ

1. Gün 03.06.2023 / 14.00

A SALONU

1. Oturum: Eski Türk Edebiyatı

A.1.1. Necâtî Bey Dîvânı'nın 1992 Baskısında Yer Alan Hatalar ve Bu Baskıdan Hareketle Yapılan Yanlış Değerlendirmeler

Enes İLHAN

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Türkiye

Necâtî Bey, klasik Türk edebiyatının kurucu şairlerinden olup yazdığı şiirler ile kendisinden sonra gelen pek çok şaire örnek teşkil etmiş ve bu suretle klasik şiirde müstesna bir konuma sahip olmuştur. Divân'ını hayatının son devrelerinde tertip etmesinden ve kâtipler/müstensihler ile ilgili yazdığı olumsuz şiirlerden Necâtî Bey'in şiirlerinin yanlış nakledilmesi endişesi taşıdığı söylenebilir. Eser kopyalanması esnasında müstensihlerin metin üzerinde yaptıkları hatalar ve gerçekleştirdikleri bazı tasarruflar şairin bu endişesinde haksız olmadığının göstergesidir. Metin aktarımı noktasında günümüzün kâtipleri/ müstensihleri hüviyetindeki yayınevleri, gelişen basım ve yayın imkânlarına rağmen bazı baskı hatalarında bulunabilmektedir. Ali Nihat Tarlan tarafından büyük bir gayret ve özveri ürünü olarak hazırlanan *Necâtî Dîvânı*'nın 1963 baskısının, 1992 yılında transkripsiyonsuz hali ile yapılan popüler neşri bu durumu örneklendirmektedir. Neşir esnasında kelime ve ek düzeyinde yapılan yanlışlıklar, beyit atlamaya ve Arapça ifadelerin alelade aktarımına varan özensizlikler tespit edilmektedir. Ayrıca baskıda yer alan yanlış aktarımlar sonucu bazı araştırmacılar Necâtî Bey'in şiiri ile ilgili yanlış bulgulara ulaşmış ve bazı hatalı saptamalarda bulunmuştur. Çalışmamızda *Necâtî Dîvânı*'nın 1992 baskısında yer alan hatalar ortaya konmuş ve bu hatalardan kaynaklı yanlış değerlendirmeler üzerinde durulmuştur. Büyük emeklerle ortaya çıkan tenkitli metin çalışmalarının yayınevleri aracılığıyla tahribatlara uğrayabileceği belirtilmiştir. Böylece aynı yayınevi tarafından 1992 yılında bir dizi halinde çıkarılan popüler metin neşirlerine dikkatle yaklaşılması gereği vurgulanmıştır.

A.1.2. Senâyi'nin Manzum Süleymaniyye'sinin Metaforik Söylem Çözümlemesi

Nagehan UÇAN EKE

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, Türkiye

Her insan, içinde yaşadığı toplum tarafından biçimlendirilir ve bu süreçte dil, bireyin toplumsallaşmasını sağlayan en önemli araçtır. Bununla birlikte kişinin bir durumu açıklamak için kullandığı dili, kendisiyle ilgili birçok şahsi durumu da ortaya koyabilmektedir. O hâlde hem bireyi hem de toplumu daha yakından tanımak için, kullanılan dilin daha ayrıntılı incelenmesi gerekir. Toplumsal ve anlambilimsel bir yaklaşım olan söylem çözümlemesinde, sözcelemenin bağlamı, vericinin özellikleri ve sözcenin anlamsal özellikleri göz önünde

bulundurulur. O hâlde bir kez okuma ile fark edilemeyecek söylemsel özdekliliği çözümlmek, söylem çözümlmesinin temel meselesidir. Söz konusu edebî metinler olduğunda ise söylem çözümlmesi, ihtiyaçtan daha çok zaruretendir. Nitekim üst bir dille yaratılan edebî eserler, içerdikleri imge ve metaforlarla söylemi derinleştirirler. Bir edebî eserin esas manası barındırdığı metaforlarda gizlidir. Esasen metaforik düşünme; kişinin kendini ve diğerlerini tanımasını sağlamanın yanı sıra nasıl iletişim kurduğumuzu, nasıl öğrendiğimizi, nasıl keşif ve icat ettiğimizi anlamak için son derece önemli bir araçtır. Bilhassa kavramsal metaforlar ve görüntü şemaları, ortak özellikleri paylaşan iki şey arasında gizli karşılaştırma yapan metaforik düşünmenin temel unsurlarıdır. Edebî-bilimsel inşalar olarak metaforlar; bir çağın, bir kültürün, bir ortamın yansımasıdır ve onları kullananların faaliyetlerini ve düşüncelerini ifade eder. Kanuni Sultan Süleyman'ın uzun süren saltanatı boyunca seferlerini, savaşlarını, zaferlerini veya bu dönemin diğer olaylarını anlatmak için yazılan eserler genellikle *Süleymanname* adıyla anılagelmiştir. Tarih kitaplarında yer almayan birçok ayrıntı *Süleymanmeler* gibi edebi eserlerden elde edilebilir ya da bu eserler var olan bilginin teyit edilmesinde başvuru kaynağı olabilir. Başka bir deyişle *Süleymanmeler*, bilhassa tarihe tanıklık etmeleri yönüyle edebî kıymetleri kadar disiplinlerarası çalışmalar için de çok önemli birer kaynaktır. Senâî'nin 1521'deki Belgrad'ın fethiyle başlayan *Süleymanname*'si Sultan Süleyman'ın Batı'ya ve Doğu'ya yaptığı birçok sefer hakkında bilgi vermekte ve 1538'deki Karaboğdan Seferi'yle sona ermektedir. Bu manzum *Süleymanname* gerek verdiği tarihî bilgi ve gerek Kanuni methiyesi olması sebebiyle barındırdığı dilsel malzeme açısından oldukça zengindir. Bu çalışmada, Senâî'nin manzum *Süleymaniyyesi* üzerinde metaforik söylem çözümlmesi yapılacak ve böylelikle tarihî/edebî bir metinden hareketle 16. yüzyıl Osmanlı Türkçesinin olanakları tespit edilerek söylemin gücü ve gelişimi izlenebilecektir.

A.1.3. Hüseyin Cöntürk'ün Eleştirmen Kişiliğinin “Divan Şiiri Üstüne Denemeleri” Kitabına Yansımaları

Gürkan İLTER

Hakkari Üniversitesi, Türkiye

Beybün GEZER

Hakkari MEB, Türkiye

Türk Edebiyatı'nın nesnel bir eleştirel düzlemde yeniden ele alınmasını ve bir bütünleştirme anlayışı içerisinde kurallaştırılmasını yolunu açan Cöntürk, öznel eleştiriye karşı nesnel eleştiriye savunan İngiliz-Amerika Yeni Eleştiri okulunun eleştiri yöntemini kendi yöntemleriyle edebiyatımıza harmanlayarak Türk eleştiri anlayışına yeni bir soluk getirmiştir. Ancak bugün Cöntürk'ün adına edebiyat eleştirisi alanında sıkça rastlanmamasının nedeni Türk Edebiyatı'ndaki öznel eleştiri anlayışının çoğu otoritelerce kabul edilmesi, nesnel eleştirinin mümkün olmadığı tezinin savunulması ve iyi eser anlayışında şair ya da içinde bulunulan dönemin etkisinin göz ardı edilemeyeceği kanısının çoğu kesimlerce kabul edilmiş olmasıdır. Ölümünden sonra edebiyat yazıları Ege Berensel tarafından derlenerek 2 cilt halinde “Hüseyin Cöntürk: “Çağının Eleştirisi” adıyla 2006 yılında, Divan Edebiyatı çalışmaları

Haluk Aker tarafından “Divan Şiiri Üstüne Denemeler” adıyla 2013 yılında ve yine eleştiri ve eleştiri kuramı ile ilgili yazıları ise Eren Barış tarafından “Eleştirmenin Arzusu Hüseyin Cöntürk’ten Haluk Aker’e Mektuplar” adıyla 2015 yılında yayımlanmıştır. Bu makalede Hüseyin Cöntürk’ün gerek ismiyle gerekse şair veya dönemin eserler üzerindeki etkisiyle çoğu eleştiriye konu olan Divan Edebiyatı’na Yeni Eleştiri çerçevesini yani metinsel eleştiri yaklaşımını ve bu yaklaşımıyla diğer eleştirmenlerden farkı ortaya çıkarılmaya çalışılacaktır.

A.1.4. Seyyid Osman Kırımî’nin Şerh-i Nûniyye’si

Büşra KAPLAN

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye

Türk-İslam edebiyatında dini-tasavvufi konulu şiirler ön plana çıkmış ve üzerine tercüme ile şerhler yazılmıştır. Bu tür eserlerden biri de *Kaside-i Nûniyye*’dir. Ancak edebiyatımızda iki adet *Kaside-i Nûniyye*’den bahsedilmektedir. Bunlardan ilki Ebu’l-Feth el-Büstî (ö. 400/1010) tarafından ‘*Unvânü’l-hikem*, ‘*Unvânü’l-hilm* adıyla 63 beyit uzunluğunda, aruzun mefâ’ilün fâ’ilün müstef’ilün fe’ilün vezniyle kaleme alınmış ahlaki öğütler içeren Arapça kasidedir. Diğeri ise 15. yüzyıl Osmanlı âlimlerinden Hızır Bey’in (ö. 863/1459) kaleme alındığı *Cevâhirü’l-akaid* ismiyle de bilinen ve Fatih Sultan Mehmet’e takdim edilmiş olan 105 beyitten müteşekkil, aruzun müstef’ilün fâ’ilün kalıbıyla yazılmış Arapça kasidedir. Her iki eser de çeşitli akaid konuları etrafında teşekkül etmiştir. Hızır Bey tarafından kaleme alınan bu ikinci kaside; hamdele salvele ve sebeb-i telifin ardından Allah’ın varlığı ve sıfatları, nübüvvet konuları, ahiret halleri, rızık-ecel, hüsn-kubh, akıl-ilahi kanun, iman-İslam’la ilgili konular ve imamet hususlarını içermektedir. Söz konusu bu eserin yazma eser kütüphanelerinde çok sayıda Türkçe tercümesi bulunmaktadır. Ayrıca eser hem Arapça hem de Türkçe şerh edilmiştir. Eserin şârihleri arasında Davûd-ı Karsî, Manastırlı İsmail Hakkı, Damad-ı Gelenbevî Seyyid Mehmed Şükri ve Mustafa Behcet Uranyevî sayılabilir. Hızır Bey’in *Kaside-i Nûniyye*’sinin bir diğer şerhi ise 18. yüzyıl şârihlerinden Seyyid Osman El-Kırımî’ye aittir. Çalışmamızın konusu olan bu yazma eser, Milli Kütüphane Yazmalar Koleksiyonu’nda 06 Mil Yz A 522 demirbaş numarasıyla kayıtlıdır. Katalogda, kırma talik hatla 21 satırlık 65 varaktan oluşan yazmanın müellif nüshası olduğu, 1165/1751-2 tarihinde telif edildiği ve adının “terceme-i kasîde-i nuniye” olduğu kayıtlıdır. Ancak yazmanın 1^b sayfasında başlık olarak *Şerh-i Nûniyye* yazılıdır. Bu çalışmada, söz konusu bu eser tanıtılacaktır.

A.1.5. Divan şiirinde tatlar: tuzlu, acı, ekşi, tatlı

Hanzade GÜZELOĞLU

Ardahan Üniversitesi, Türkiye

Türk Edebiyatı tarihinde 13.yy.’dan 19. yy.’a kadar en uzun dönemi kapsayan Divan edebiyatını oluşturan edebî metinler hem dil ve edebiyat açısından hem de ihtiva ettiği dinî, tarihî, sosyo-kültürel unsurlar bakımından zengin bir içeriğe sahiptir. Divan edebiyatında geleneğe bağlı olarak temel kavramlar dışında güncel hayata dair nesnelere şair malzemesi olarak kullanıldığını görmek mümkündür. Bununla ilgili güncel hayatı oluşturan ve kültür

unsuru sayılan çeşitli yemek adları, içecek adları, mutfak eşyaları vb. kavramların beyitlerde yer aldığı bilinen bir gerçektir. Bununla ilgili gerek şair bazında gerek belli bir yüzyılı esas alan çalışmalar mevcuttur. Bu çalışmaları destekleyecek nitelikte olan bu tebliğde genel olarak lezzetlerden “temel tatlar” sayılabilecek “tuzlu, acı, ekşi ve tatlı” kavramların geçtiği beyitler tespit edilerek bir değerlendirme yapılmaya çalışılmıştır. Belli başlı divanlar taranarak tespit edilen ilgili örneklerden de anlaşıldığı gibi divan şairi, kalıplaşmış kavram ve ifadeler dışında etrafında gördüğü, güncel hayata dair nesnelere de şiir malzemesi olarak kullanmıştır. Bu da kendine has kuralları çerçevesinde gelişen Divan edebiyatının toplum hayatına dair ipuçları da yadsınamayacak çoklukta barındırdığı gerçeğini bir kez daha gözler önüne sermektedir. Birer tat adı olan tuzlu, acı, ekşi ve tatlı divan şiirinin temel şahısları olan sevgili tipi ve aşık tipiyle ilgili kullanılmaktadır. Bunlardan tatlı sevgilinin güzellik unsurlarıyla (dudak, ağız, dil, konuşması, sözleri vb.) ile ilişkilendirilerek kullanılmaktadır. Acı kavramının mecazî olarak aşığın çektiği dert ve acılarını anlatmak için kullanıldığını söylemek mümkündür. Tuzlu yine sevgilinin güzelliği ile ilgi kurularak benzetmelerde karşılaşılmaktadır. Ekşi ise “yüzü ekşi olan rakiyle ilişkilendirilmektedir. Deyimler, atasözleri gibi kalıplaşmış yapılarda ya da kelimelere farklı metaforik anlamlar yüklenerek kullanıldığını görmek mümkündür. Örneğin Türk atasözlerinden “*Tuzdan leziz, sudan aziz bir şey olmaz*”, “*Dost acı söyler*”; deyimlerden “*Acıyı bal eylemek*”, “*Yüzünü ekşitmek*”, “*Tuzlu olmak*” vb. gibi ifadelerle şiirde yer verildiğine rastlamak mümkündür. Beş temel duyudan biri olan tatma duyusunun, belli durumların (sevinme, acı çekçe, kederlenme, kaygılanma vb.) insanda bıraktığı hissi durumların tarifinde bir ifade aracı, olarak kullanıldığı görülmüştür.

2. Oturum: Eski Türk Edebiyatı

A.2.1. Tertibi Farklı Bir Şiir Mecmuası: Fatih Devri Bürokrat Şairler Mecmuası

Sercan KADAŞ

Van MEB, Türkiye

Sermet Çifter Araştırma Kütüphanesi Y-280 arşiv numaralı Mecmua-ı Eş'ar, şiirleri derlenen sanatçıların meslekleri ile dikkat çekicidir. Mecmuada şiirleri bulunan Ahmed Paşa (Ahmed), Mahmud Paşa (Adnî), Cezerî Kasım Paşa (Sâfi) ve Cezerî-zâde Mahmud Paşa (Vefâyî) Fatih Sultan Mehmed'in padişahlığı döneminde sarayda sadrazam, vezir, kazasker, nişancı olarak görev yapmış; aynı muhitte eserler kaleme almış, zaman zaman birbirine hâmilik yapmış dolayısıyla birbirlerinin sanat hayatını etkilemiş şairlerdir. Derlenme tarihi hakkında herhangi bir kaydın bulunmadığı mecmua, aralarında nazire ilişkisi gözetilmeden genellikle son harflerine göre sıralanan 113 gazeli ihtiva etmektedir. Çalışmada eserdeki bütün şiirler hem divan hem de diğer tarihî kaynaklarla karşılaştırılmış, rivayet farkları ile tek tanıklı şiirlerin tespit edilmesine, metin tesisi ve şairlerin edebî kişiliklerinin daha iyi anlaşılması için veri sağlanmasına çalışılmıştır. Dîvânı'nın varlığı bilinmeyen ve hakkında çalışma yapılan mecmualarda az sayıda şiiri bulunan Vefâyî'nin 22 yeni gazeli ile Sâfi'nin yayımlanan divanında bulunmayan 9 gazeli çeviri yazıları ile verilmiştir. Ayrıca hazırlanan matla diziniyle

mecmuanın içeriği açığa çıkarılarak dönemin şiir zevki hakkında çıkarımda bulunulmasına katkı sağlanması hedeflenmiştir.

A.2.2. Aruz Vezni ile Şairin Kelime Seçimi Arasındaki İlişki: Necâtî Bey'in Gazelleri Üzerinde Dijital Bir İnceleme

Ali DUMAN

Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye

Gelişen teknoloji ile birlikte karmaşık ve uzun zaman alıcı birçok veri günümüzde çeşitli dijital uygulamalarla kolayca çözülebilmektedir. Özellikle son yıllarda üslup incelemelerinde, mukayeseli çalışmalarda, sayısal veri sağlayan bu gibi analiz yöntemleri oldukça yoğun bir şekilde tercih edildiği görülmektedir. Bu yöntemler metin madenciliğinde de olduğu gibi bilimsel verileri ortaya koyma noktasında oldukça pratik ve güvenilirdir. Çalışmada amaç divan şairlerinin kullandığı aruz kalıplarıyla kelime tercihleri arasında bir ilişkinin olup olmadığını tespit etmektir. Çalışmada 15. yy. divan şairlerinden Necâtî'nin gazelleri esas alınmıştır. Aruzun açıklık/kapalılık özelliklerinin tercih edilen/edilmeyen kelime üzerinde etkisi olduğu gibi bu kelimeler üzerinde şair tarafından bazı aruz tasarruflarına (imâle, ulama vb...) da gidildiği görülmektedir. Bu kalıpların sesli/sessiz harflerden oluşan tekrarlarının aruz kalıbı içerisinde nasıl bir seyir izlediğini anlayabilmek için belirli kodlar oluşturuldu. Böylece kelime çeşitliliği en aza indirildi. Sesli harfler "A", sessiz harfler "B" ve uzun ünlüler "Â" ile gösterildi. Örneğin, merd, serd, derd gibi kelimeler (BABB); yâd, bâd, sâd gibi kelimeler (BÂB); "görsünler", "bilsinler" gibi kelimeler (BABBABBAB) olarak tanımlandı. Diğer bütün kelimeler bu şekilde kodlara dönüştürüldü. Bu kodlar ve orijinal metin/şiir dosyaları farklı iki dijital veri analizinde incelemeye tâbi tutulmuş ve anlamlı veriler elde edilmiştir. Bu verilere bakıldığında çeşitli kelime tiplerinin bazı aruz kalıplarında daha sık tekrarlandığı bazı aruz kalıplarında ise az tekrarlandığı görülmüştür.

A.2.3. Türk Edebiyatında Mî'râciye Türü ve Necip Fazıl Kısakürek'in Miraç Şiiri Üzerine Bir İnceleme

Mehmet Şahin YAVUZER

Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Türkiye

Miraç, Hz. Peygamber'in Mescid-i Aksâ'dan göğe yükselmesi olarak bilinen, Müslümanlarca kutsal kabul edilen bir hadiseyi ifade eder. Mî'râciye ise Hz. Peygamber'in Allah'a olan bu yolculuğu üzerine yazılan şiirlerdir. Sadece bu konu ekseninde yazılması, Mî'râciye türünü ortaya çıkarmıştır. Sahabelerden Ka'b bin Züheyr'in Kâside-i Bürde'sinde ilk örneği görülen Miraç hadisesinin şiirin bir konusu haline gelmesi zamanla birçok edebi türe yansır. Mevlid, Siyer gibi türlerin içinde bir bölüm olarak yer verildiği gibi müstakil bir eser olarak da kaleme alınır. Hz. Peygamber'i konu alan edebi türler arasındaki Mî'râciye, Türklerde ilk Satuk Buğra Han'ın destanında görülür. Daha sonra hem Horasan hem de Anadolu coğrafyasında birçok şair tarafından eserlerine konu edildiği bilinmektedir. Hâkim Ata, Ahmedî, Aşık Paşa, Nâbi gibi şairler bu türden çalışmalar kaleme alırlar. Günümüze kadar sürdürülen bu türün müstakil

bir örneği de Necip Fazıl tarafından yazılır. Cumhuriyet sonrası Türk Edebiyatının İslami Söylem bağlamında önemli bir temsilcisi olan Necip Fazıl, Miraç adlı şiiriyle Miraç hadisesini hem Kur'an'daki yansıyan şekliyle hem de hadislerde aktarılan bilgilerle Mi'râciye türünde geleneksel imgelere bağlı modern bir şiir okura sunar. Otuz iki beyitten oluşan şiirin, metafizik bir derinlikle kaleme alındığı görülür. Şiirde Miraç hadisesi bütün yönleri ve önemli ayrıntılarıyla ele alınıp ontolojik bir bakış çerçevesinde yorumlanır. Allah ve Hz. Muhammed arasındaki iletişime dikkat çekilerek tevhid inancı da ayrıca vurgulanır.

A.2.4. Çağatay Şairi Üveysî'den Nevâî ile Fuzûlî'ye Muhammesler

Aleyna MALKOÇ

İstanbul Üniversitesi, Türkiye

Doğuda Türk kavimlerinin hüküm sürdüğü coğrafyada Timur ve Şeybani Devletleri ortadan kalktıktan sonra çeşitli hanlıkların çekişmeleri ve Rus İstilasına doğru giden süreç başlar. Bu refah devirlerinin son bulması, etkisini edebiyatta da gösterir. Klasik Çağatay Edebiyatı gerilemeye ve yok olmaya yüz tutar. 18. Yüzyılın sonları ve 19. Yüzyılın başlarında Nadire ve Üveysî gibi kadın şairler edebiyat çevrelerinde etkili isimler haline gelirler. Haliyle bir kadın edebiyatı da söz konusudur artık. Asıl adı Cihan olan Üveysî, çağdaşı ve bir hükümdar eşi olan şair Nadire'nin aksine halk tabakasından gelmiş, yoksul bir insandır. Buna rağmen Nadire ile de yakın dost olurlar hatta birlikte seyahatlere çıkarlar. Üveysî; devrin kadınlarının durumunu şiirlerine aksettirir. Hayatı sevse de hayatın çileli ve zorluklarla dolu halinden şikâyet eden, bilgili, vefalı, sadık ve cefakâr kadın imajını kullanır şiirlerinde. Sadakat ve tevazu kavramlarını yüceltirken aksi yöndeki kötü davranışları ise yerer. Mısralarında deyimlere, atasözlerine, halk söyleyişlerine ve hikmetli sözlere çokça yer verir. Margılan'da kültürlü bir ailede doğmuş olmasına rağmen halkın içinde yetişmesi, halk sözleri dağarcığının şiirlerine yansımada etkili olur. Üveysî'nin dört Divan yazdığı kaynaklarda söylene de, yalnızca, istinsah edilen üç Divan'ının el yazması bulunur. Bu eserler, Andican Pedagoji Enstitüsü Kütüphanesinde yer almaktadır. Toplamda binlerce beyitten oluşan şiirlerinde, özellikle Biruni Enstitüsü el yazmaları bölümünde saklanan Divan'ında 269 gazel, 29 muhammes, 55 müseddes, 1 murabba, çistan ile Kerbelaname mevcuttur. Batıdan, bilhassa Azerbaycan Türkçesi ve Anadolu Türkçesinin şairlerinden etkilenir. Klasik Türk ve Fars Edebiyatlarının tesiri de şiirlerinde açıkça gözüktür. Önemli şairlerin bazı beyitlerine üçer mısra ekleyerek "tahmîs etme (beşleme)" geleneğini uygular ve bu nazım biçiminde çokça muhammes kaleme alır. En çok Doğu ve Batı Türkçesinin 2 üstadının, Nevâî ile Fuzûlî'nin eserlerine muhammesler yazar. Çağatay şairi Üveysî'nin Nevâî ile Fuzûlî'ye yazdığı muhammesler gerek muhteva gerekse biçim açısından makalemizin esas konusunu teşkil edecektir.

3. Oturum: Müzik Bilimi

A.3.1. Müziğin Romanlarda Yerel ve Evrensel Mesajı “İlle de Roman Olsun”

Fatma ŞENCAN

İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye

Müzik insan sesinin doğayla uyumlu formlarının estetik yaklaşım ve amaca dönük bir emekle yeniden düzenlenerek sanatsal eserler oluşturma tekniğidir. Diğer canlı türlerinin sesleri müziğin işlevselliği bakımından benzerlik gösterse de insan sesinin fonetik yapısının müziğe dönüşmesinde bilimsel bilginin birden fazla tasarımı söz konusudur. Müziğin üretim kaynakları arasında toplumsal ve kültürel unsurların bulunması müziğin evrenselliğini kısıtlıyor gibi görünse de müziğin hissettirdiği duygular tüm insanlar için ortaktır. Müzik sosyolojisi bağlamında müzik sanatının birey ve toplum yaşamındaki derin etkilerine örneklem olarak bu çalışmada Romanların seçilmesinin sebebi; müziğin topluluğun yerel kültürünü, sosyal yaşantısını ve kimliklerini yansıtan olgulardan biri olmasıdır. Müzik Romanların gelenek ve örflerini sürdürme ve yeni kuşakları Roman kimliğiyle yetiştirmenin de bir parçası olmasıdır. Mesleki olarak da müzikle yakından ilgilenen Romanlar, müziğe olan doğal eğilimlerini hareketli dansları ve enstrümanlarıyla daha cazip hale getirmektedirler. Ayrıca Romanlar göçle geldikleri bölgelerde kendilerine verilen isimlerden biri olan “Çingene” kelimesine yüklenen etiketleyici imgelerin onlar üzerinde yarattığı asırlar süren stresi taşımaktadırlar. Bu isimlendirme ve beraberinde gelen etiketleyici imgeleri Roman adıyla değiştirme isteklerini müzik aracılığıyla ifade etmektedirler. Bu isteklerini yine müzik yoluyla “ille de roman olsun” şarkısıyla kendilerinden olmayan “gaci”lere, sanatın etkili diliyle anlatmaya çalıştıkları söylenebilir. Topluluğun konuyla ilgili deneyim ve görüşleri nitel araştırma teknikleri kullanılarak elde edilmiş ve elde edilen veriler söylem analizi tekniğiyle değerlendirilmiştir. Bu bağlamda Roman katılımcıların söylemlerinden ele alınan şarkının öncelikli iki hedef kitlesinin olduğu anlaşılmaktadır. Birincisi, etnik kimlik ve kültürünü koruyabilmek için yeni kuşaklara aktarmak isteyen Roman topluluğu; diğeri ise şarkıyla verilen evrensel mesajın muhatabı olan kendileri dışındaki herkeştir. Bu yönüyle müzik ve dansın Romanlarda sadece yaşamın vazgeçilmez bir parçası değil aynı zamanda kendilerini sanatla ifade edebilme yöntemlerinden biri olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

A.3.2. Şarkı eğitiminde iletişim, dil ve kültür

Dilek MOĞULBAY

Sivas Cumhuriyet Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışmada, ses eğitimcilerinin şarkı eğitiminde kullanılan estetik ve artistik tutumları ile duygu düşüncelerini öğrenciye sunma şekillerini, dil ve kültür bilgilerinin artırılması ile kullanarak eğitimde daha derin ve estetik bir anlayışa yönelebilmesi için bakış açısı oluşturmak amaçlanmaktadır. Şarkı eğitiminde iletişimin gerekliliği hangi boyutta olmalıdır? Şarkıdaki dil özellikleri nelerdir? Kültür, kültürleme, kültürlenme ve kültürleşme hangi yönde gerçekleşir? Soruları, araştırmanın problem durumunu oluşturmuştur. Bu çalışmada “*nitel*”

yöntem kullanılmıştır. Çalışmanın modeli; “betimsel analiz” ve “içerik analizi modeli” dir. İçerik analizi bağlamında verilerin elde edilebilmesi için; “*kaynak tarama*” ve “*yarı yapılandırılmış görüşme*” yöntemleri kullanılmıştır. Ses eğitiminde iletişim, kültür ve dil unsurlarını iç içe inceleyerek çok kapsamlı bir şarkı çalışması yapılması, dolayısı ile şarkı icrasında disiplinler arası bir yaklaşımda bulunulması konuları da çalışmanın önemini göstermektedir. İletişim, bir insanın sözlü veya sözsüz olarak vücut dili (verbal-non verbal) ni düşünülebilecek her yöntemle karşındakine vermek istediği mesajı, alıcının duygu ve düşüncelerini anlayarak (empati) iletebilmesidir. Bu yüzden iletişim için öğrendiğimiz dillerin ait olduğu kültürleri iyi bir tanımak gerekir. Çalışmada ses eğitimde kullanılan 2 örnek şarkıda istenilen veriler elde edilerek analiz edilmiş ve çözümlenmiştir. Sonuç olarak, şarkı eğitiminde iletişimin önemli olduğu, kültür ve dil alanlarının iç içe incelenerek çok kapsamlı bir şarkı çalışması yapılması ile icrada ses doğru, etkili ve güzeli artıracak önemli sonuçlar arasındadır. Bundan hareket ederek, kültürlerarası iletişimin sağlıklı olması için, iletişim sağlamak istediğimiz diğer kültüre ait bireyin kültürünü de tanımak gerekir. Bireyin içinde yaşadığı toplumun milli dil ve kültürünü iyi öğrenmesi gerekmektedir. Şarkı eğitiminde ve icrada tüm tekniklerin üst seviyede kullanılması bununla birlikte geliştirilecek özgün, kültürel ve estetik anlayışın şarkı icrasına olumlu katkılar sağlayacağı öneriler arasındadır.

A.3.3. “O Dehâ Öyle Toplamış ki Bizi”: Yahya Kemal’in “İtrî” Şiirinde Musiki ve Kimlik Bağlamında Kültürel Estetik Anlayışı

Kadriye ALEV

Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Türkiye

Mûsikî, dil ve din gibi kültürel bir kimlik göstergesidir. Nasıl ki her milletin kendini ifade etmede kullandığı bir dili, kültürüne kaynaklık eden bir dini varsa, duygu ve düşüncelerini, duygusal kimliğini ses dünyası içinde biçimlendiren bir de müziği vardır. Bu ortak zevk ve melodiler dünyası, milli yapıyı kuvvetlendiren ve milli bütünleşmede rolü olan önemli dayanaklardandır. Mûsikî bu yönüyle toplumların kültürel estetik anlayışını şekillendirmede önemli bir yere sahiptir. “İtrî” şiiri Yahyâ Kemal’in ‘*dost ufku*’nu kuşatan seçkin adlardan biridir. İtrî, Yahyâ Kemal’in sadece mûsikî ya da sanat düşüncesiyle ilgili olarak değil, aynı zamanda uygarlık kavrayışı ile ilgili de yakından ilgili bir ‘*sembol ad*’ olarak da okunabilir. Bir başka deyişle Yahyâ Kemal’in İtrî’si hem kişilik, hem İtrî metni açısından bağlandığı idealin ses ve nağme açısından canlanmış halidir. Şiirinde İtrî’yi bir deha olarak tanımlayan Yahya Kemal, bu dâhiliğin kuşatıcılık ve toplayıcılık özelliğinden kaynaklandığına vurgu yapmıştır. Öyleyse bu toplama hasleti, hangi değerler üzerinde gerçekleşmiştir? Bir musikişinas olan İtrî’nin şahsında Yahya Kemal, Müslüman-Türk milletinin harcı yapan kültürel estetik değerlere dikkat çekerken Yahya Kemal’in kendisi de İtrî gibi bir misyon üstlenmekte midir? Bu anlamda İtrî’nin sesle gerçekleştirdiğini Yahya Kemal, sözle mi vücuda getirmektedir? Çalışmamızın amacı Yahya Kemal’in İtrî başlıklı şiirinde, Batılılaşmanın bir devlet politikası olarak yaşatıldığı erken dönem Cumhuriyet yıllarında İtrî ve onun şahsında toplanan kültürel estetik değerlerin yeniden üretilerek bu sayede kültürel hafızanın hangi yollarla diri tutulabileceğine, bu

bağlamda Yahya Kemal'in bir sanatçı olarak nasıl bir hassasiyet içinde olduğuna dikkat çekmektedir.

B SALONU

1. Oturum: Türk Dili

B.1.1. Gagauz Edebi Metinlerinde Yemin Ritüeline Dair Semantik Bir Analiz

Leyla DİLEK

Siirt MEB, Türkiye

Düşünce ve inanç atmosferindeki gizil gramatikal kodları simgeleyen yemin unsuru, karşı tarafı inandırma çabasıyla verilen güçlü bir söz verme eylemini karşılamaktadır. Bu otantik ritüel aracılığıyla inşa edilen güven ortamı, kutsal değerler ve insanüstü güçlerden dilenen yardımı niteleyerek, tinsel ve sosyal bildirişim mekanizmasının yapısal ipuçlarını belirgin kılmaktadır. Dolayısıyla inandırma işleviyle öne çıkan imgesel çağrışım; Gagauz insanının kutsiyet atfettiği, manevi gücüne inandığı, değer verdiği kavram, obje veya izleklerin tespiti hususunda önem arz etmektedir. Söz konusu hissel donanım vasıtasıyla, Gagauz dilinin vokabüler evreninden yansıyan sanatsal bileşim görünür kılınmaktadır. Çalışmada Gagauz edebi metinlerinden akseden yemin ritüeli ve bu evrensel olgunun estetik katmandaki retorik izdüşümü vurgulanmıştır. Betimsel önermeden hareketle, yemin göstergesine dair anlam grafiği yorumsal analiz tekniğiyle incelenmiştir. Araştırma dokusuna özgü teorik birimlerin veri tabanı semantik yörüngede tasarlanmış, doküman analizi faktörü esas alınmıştır. Çalışma metin bağlamında çözümlenen yemin odaklı sözcelerin anlam piramidinde desenlenen edebi tepkimeyi işaretlemiştir. Polisemi eksende oluşum sergileyen tasviri bileşimin, din kaynaklı olan/olmayan ya da beddua tarzındaki görüngülerle sesletildiği dikkati çekmiştir. Anlam yelpazesine dayanak yaratma gayretiyle modellenen yemin ifadesinin; sorumluluk üstlenme, karşıdakini inandırma, verilen sözün yerine getirilmesine yönelik etkiyi güçlendirme gibi amaçlara hizmet ettiği belirmiştir. Bir söz verme hareketi olarak imgelenen bu sanatsal bileşim, kutsalın şahitliğinde veya doğrudan kutsalın üzerine yapılan bir doğrulama işlemi sembolize etmiştir. Güven ortamı yaratmak amacıyla ant dizgesi kapsamında şekillenen ritüellerin semantik bağlamdaki açılımı, Gagauz yazınındaki estetik vurguyu perçinlemiştir. Böylelikle dilsel devinimin lirik düşlemini orijinal dizilimlerle etkin kılan bu sanatsal iletinin, Gagauz edebi düzlemine armonik bir yön çizdiği tespit edilmiştir.

B.1.2. Türk dilleri ve Arnavutçadaki Ortak Kelimeler

Gulom ISMAILOV

Özbekistan Bilimler Akademisi, Özbekistan

Bu makalede, Altay dil ailesinin Türk dilleri grubuna ait Özbek dili ile Hint-Avrupa dil ailesine ait Arnavutçadaki sözlük birimlerinin ortak ve farklı özellikleri karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Ayrıca Türk halklarında bulunan Arnavut etnonimi ve etimolojisi bilim adamlarının kaynaklarından hareketle karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. Etonimlerin ve

sözlüklerin tarihsel olarak incelenmesi, kavramların ve isimlerin kademeli gelişimini ve kökenlerini belirlemeyi, etnik göç yollarını, kültürel ve dilsel bağlantıları incelemeyi mümkün kılar. Türk halklarının Asya ve Avrupa da dâhil olmak üzere dünyanın çeşitli bölgelerine yaygın olarak dağıldığı kaynaklarda bilinmektedir. Türkçe konuşan insanlar Balkan Yarımadası ülkelerinde bile yaşıyor. Balkan Yarımadası, Bulgaristan, Arnavutluk, Yunanistan, Bosna Hersek, Makedonya, Hırvatistan, Slovenya, Romanya, Yugoslavya ve Türkiye'nin bir kısmı ile kuzeydoğu İtalya'nın küçük bir bölümünü kapsamaktadır. Bu bölgenin nüfusunun dili ve birçok unsuru, doğu ülkelerinde, yani Orta Asya'da yaşayan milletlerin temsilcilerinin dilinde bulunur. Orta Asya Türkologlarının bu bölgedeki ve Rusya'ya kadar uzanan coğrafyadaki Türk halklarının dilini inceledikleri bilimsel araştırmalarımızdan anlaşıldı. Günümüzde Orta Asya'daki Balkan Yarımadası'nın Türkolojisi üzerine yapılan çalışmalar belli bir ölçüde, yani monografik düzeyde incelenmemiştir. Karşılaştırmalı analizler, coğrafi olarak uzak olan Özbekistan topraklarında yaşayan halkın edebî dilinin ve bu bölgenin Kıpçak lehçelerindeki kelimelerin, Arnavutça ile ortak olduğunu ortaya koymuştur. Bugüne kadar birçok kaynak, Arnavutçadaki Türkçe sözcüklerin esas olarak Arnavutça diline Türk dili aracılığıyla geçtiğini ve Arnavutçada, Türkçe değil Özbekçedeki kelime birimlerinin bulunmasının bunu kanıtladığını belirtmektedir. Ayrıca Türk dilleri ve Arnavutçadaki ortak sözcük birimleri eş zamanlı ve artzamanlı olarak analiz edilerek, diğer dillerden Özbekçe ve Arnavutçaya uyarlanan sözcük birimlerinin ve bunların kavram alanlarının benzerlik ve farklılıklarına dikkat çekilmiştir. Sonuç olarak, atalarımızın coğrafi olarak uzak bölgelerde bulunmasına rağmen, ekonomik ve kültürel alanlar dâhil olmak üzere çeşitli alanlarda temasları olduğu ve bu temelde her iki ülkenin temsilcilerinin dillerinde bulunan sözcüklerin bulunduğu görülmektedir. Diller bir ulusal dilden diğerine kabul edildi. Etnonimler ve sözlük birimlerinin tarihinin karşılaştırmalı-tarihsel çalışması, etnogenezi, linguogenesis ve onomastics alanların problemlerinin çözümüne yol açar.

B.1.3. Özbek Dili Tıp Terminolojisinin Gelişmesi

Akmalxoja Saidnomanov KOMILONOVICH

Özbekistan Bilimler Akademisi, Özbekistan

Makalede, günümüz Özbek tıp terminolojisine ve tıp terimlerinin incelendiği araştırmalara değinilmiştir. Ayrıca bu oluşumu ve Özbek tıp terimleri geliştirilmesi temel ilkeleri bahsediyor. Yazar Makhmud Koshgariy, dönem şartlarını Özbek tıp terimlerinin oluşum aşamaları bağlar. Bilim dünyası, toplumsal-kültürel hayatın ve üretimin hızla geliştiği günümüzde her gün yeni keşiflere imzasını atmakta ve bu keşifleri ifade eden, gittikçe çoğalan kelime ve terimlere sahip olmaktadır. Bu bağlamda diğer dillerin yanı sıra Özbek dilinde de farklı alanlara ait terimler dizesi daha da zenginleşmektedir. Gelişmekte olan bu dizinin bilimsel açıdan değerlendirilmesi ve bir düzene sokulması, terminoloji biliminin önemli meselelerinden biridir. Özbek tıp terminolojisi üzerinde fikir yürütürken Kaşgarlı Mahmud'un Türk halklarının kültürel hayatında, özellikle dilbiliminde ayrı yer tutan Divan-u lugati-türk eserini hatırlamak yerinde olur. Çünkü söz konusu lûgat, IX-X.yüzyıl Türk dilinin kelime dağarcığını tamamen kapsamış bir eserdir. Eserin yaratıldığı dönemden önce ve daha sonra kullanılan tıp

terimlerinin söz konusu eser vasıtasıyla günümüze kadar ulaşmış olması, Divan-u lugati-türk'ün değerini belirlemektedir. Tıbbi ait bilimsel eserler, Ebu Bekir Razî, İbn Sina'nın yaşadığı dönemden XX.yüzyılın ilk yıllarına kadar genel olarak Arapça, kısmen de Farsça yazılıdır. Belli süre sonra bu eserler Türk, Özbek, Tatar ve diğer Türk dillerine çevrilmiştir. Ebu Bekir Razî'nin öğrencisinin topladığı Hastalıklar Tarihi "Касалликлар тарихи" eserinin XVIII.yüzyılda gerçekleştirilen Türkçe tercümesi, Curcanî'nin XIII. yüzyıl tıp ansiklopedisi olan Zehire-i Harezmsâhî "Заҳирайи Хоразмшоҳий" eseri, Mahmud Çağminî'nin XIV.yüzyılda yarattığı El-kanunça "Ал-қонунча" (Küçük Yasa) eseri, Yusufî'nin Camî el-fevaid "Жомиъ ал-фавоид" eseri, Sultan Ali Hurasanî'nin Mukaddime-i destur el-ilaç "Муқаддимаи дастур алилож" eseri, Muhammed Arzanî'nin Mizan et-tib "Мизон ат-тиб" eserlerinin Özbekçe tercümesi bunların bazılarıdır. Çağdaş Özbek tıp terminolojisi, kısmen halk hekimliğine ait terimlerini de içeriyor ise de enternasyonal bir terminolojik yapıya sahiptir. (Taşkent 2009: 46). Günümüz Özbek tıp terminolojisi yapı olarak şunlardan oluşmaktadır. Geleneksel halk hekimliğinde kullanılan terimler: o'sma – kanser, temiratki – liken, terlama – tifo, tutqanoq –epilepsi, sara. B.1.4. 'Divanü lugati't türk' ve Türk dilleri

Yorkinjon ODİLOV

Özbekistan Bilimler Akademisi, Özbekistan

Modern Türk dilleri, eski Türk dilinin eşit haklara sahip devamcısı sayılır. Bu dillerin her biri ayrı bir dil olarak kendi yükseliş yolunu aşmış ve bu süreç günümüzde de devam etmektedir ve bu durum Türk dili konuşanların yaşam tarzı, sosyal durumu, iklimi ve devlet yapısı özgünlüğünden kaynaklanmaktadır. Ama uzmanların haklı olarak işaret ettiği gibi Yakut dili, Türk dilleri arasında eski Türk dilinin özelliklerini en çok taşıyan bir dil sayılır. Özbekçe, Kazakça, Kırgızca, Türkçe, Türkmence gibi Türk dilleri, eski Türk dilinden ayrı bir dil olarak ayrıldıktan sonra büyük sesçil, sözcüksel-anlamsal ve gramersel değişikliklere uğramıştır. Eski Türk dilinin biraz daha sonraki bir dönemi veya eski Özbek dilinin ilk oluşum dönemini gösteren 'Divanü lugati't türk' eserini de Günümüz Özbek edebi dilinin sözlük içeriği ile karşılaştırılması sonucunda eski Türk dili kelimelerine ait sözcüksel-anlamsal değişimleri de gözlenmektedir. "Divanü Lügati't Türk" adlı eserin metnine dayanarak günümüz Özbek dilindeki bazı eski Türkçe kelimelerin anlam değişmelerini ele alacağız. Geçmişte halklar, varlık olgusunu diyalektik çatışma ve ulusal dilin prizmasından değerlendirebiliyorlardı ve dünyayı bu şekilde bilme biçimi, özellikle kelimenin anlamsal değişimlerinde kendine özgü bir şekilde tezahür etmiş ve evren hakkında, onun içerisindeki fenomenler hakkında yeni sonuçlar çıkarma şansını vermiştir. Eski Türk dilinde kullanılan bazı kelimelerdeki anlamsal değişiklikler: 1) anlamın eskileştirilmesi; 2) anlam daralması; 3) anlam genişlemesi; 4) yeni bir anlam şeklinde meydana geldi. İşte bu yazıda aynen o semantik değişimler kaleme alınmaktadır.

B.1.5. Kazak Türkçesinde mental fiiller

Muhammed Ali İsmail FAKİRULLAHOĞLU

Yalova Üniversitesi, Türkiye

Dil; insanın zihinsel süreçlerini, algısını ve iç dünya bileşenlerini ifade etmesinde en temel araçlardan biridir. Birey, dış dünyadan gelen uyarıcıları duyu organlarıyla algılar. Algılanan durumlar, kavramlar ve olaylar, beyindeki karmaşık zihinsel süreçlerden geçerek dil vasıtasıyla anlamlandırılır. 20. yüzyılın sonlarına gelindiğinde, dil sadece kendi yapısında değil aynı zamanda bilişsel kuramlar çerçevesinde de ele alınmaya başlanmıştır. Dilin bilişsel süreçlerle olan ilişkisi, psikoloji, felsefe, nörobilim gibi farklı disiplinlerin araştırma konusu olmakla beraber son yıllarda Türk dili üzerinde çalışan araştırmacıların da ilgi gösterdiği konular arasında yer alır. Dilin söz varlığında “düşünmek, algılamak, hatırlamak, hayal etmek, anlamak” gibi zihinsel süreç bildiren sözlüksel unsurlar bulunur. Söz konusu zihinsel süreçleri (algı, biliş, duygu) ifade eden bu sözlüksel unsurlar, literatürde mental fiil olarak adlandırılır. Mental fiiller, bilişsel duyumları, durumları ve soyut kavramları ifade eder. Bununla birlikte mental fiillerin devinimsel yapı özelliği göstermesi beklenemez. Mental fiil kavramı, Türkçe çalışmaların kaynakçasına yakın tarihte girmiş bir terimdir. Türkiye’de mental fiiller ve mental fiillerin alt türlerini konu alan pek çok çalışma yapılmasına rağmen, Kazak Türkçesinde mental fiiller müstakil biçimde ele alınmamıştır. Bu çalışmada, çağdaş Kıpçak lehçelerinden Kazak Türkçesindeki mental fiilleri üzerinde durulmuştur. Çalışma kapsamında, Kazak Türkçesinde mental fiillerinin söz varlığı, Kazak Türkçesi-Türkiye Türkçesi Sözlüğü adlı eserin taranmasıyla tespit edilmiştir. İncelemeye konu olan mental fiiller, duyu fiilleri, biliş fiilleri ve duygu fiilleri olmak üzere üç başlıkta sınıflandırılmıştır. Çalışmanın amacı, Kazak Türkçesindeki mental fiillerin söz varlığını ortaya koymak ve bu fiillerin anlam özelliklerini betimleyen yeni bir sınıflama önerisi sunmaktır. Böylelikle Türk dilinde mental söz varlığı ve fiil sınıflandırma çalışmalarına katkıda bulunmak amaçlanmıştır.

2. Oturum: Türk Dili

B.2.1. Türkçe Tarihî Metinlerin Doğal Dil İşleme Yöntemleri ile İncelenmesi

Yasemin KUBİLAY

Uşak Üniversitesi, Türkiye

Meriç GÜVEN

Uşak Üniversitesi, Türkiye

Bilişim teknolojileri alanındaki gelişmelere bağlı olarak dilleri, bilgisayarlı dilbilim ve doğal dil işleme (DDİ) yöntemleriyle incelemek, çözümlmek ve yapılandırılmış verilere dönüştürmek olanaklı hâle gelmiştir. Türkçenin tarihî dönemleri ile ilgili biçimlerin eş dizimliliği, birliktelik kullanımı, eş dizimlilik dizilerine bağlı olarak ortaya çıkan kalıcı istikrarlı anlam aurası-semantic prozodi (anlam vezni-ezgisi) ve anlam temelli bağlantıları gösteren semantik harita çalışmalarının azlığı bizi bu konuları hesaplamalı perspektifle inceleyen bir çalışma yapmaya

sevk etmiştir. Araştırma sırasında tarihî Türkçe ile yazılmış eserlerde de semantik ağları görüntülemek için münasip ve ispata kâfi kelime hazinesinin mevcut olduğu görülmüş; anlam aurası, somut şekilde ortaya çıkmıştır. Çalışmamızda “eş dizimli” öğeleri tespit etmek üzere makine öğrenmesinin bir alanı olan DDİ yöntemlerinden kelime yerleştirme (word embedding/vectorization) ile metin madenciliğinde, makine öğrenmede ve DDİ tekniklerinde yararlanılan GloVe kütüphanesi kullanılarak hazırladığımız yazılım ve Tensor Flow Kelime Yerleştirme Projektörü yazılımı kullanılmıştır. Metinler, bilgisayar ortamına düz metin dosyası (.txt) olarak aktarılmış, metinlerdeki eş dizimli kelime varlığı yazılımlara işlenmiş ve Log-likelihood, MI değeri, T-skoru, Dice coefficient değeri gibi farklı istatistik analizleri ile de eş dizimlilikler incelenmiştir. Çalışmamızda seçilen her kavramın Python programlama dilinde, GraphViz Kütüphanesi ile oluşturulan semantik haritası üzerinde anlam aurası gösterilmiştir. Metinlerdeki eş dizimliliklere ait istatistikleri, kelime sıklıkları, vektörel temsillerinin DDİ’de kullanılan yazılımlar aracılığıyla genel olarak çıkarımları amaçlanmıştır. Sayısallaştırılan metinler istatistikî değerleriyle işlenmiş ve ulaşılan veriler görsel olarak gösterilmiştir. Araştırmamız, özellikle Türkçenin tarihî dönem eserlerinin daha iyi anlaşılmasına katkı sağlayacak; eş dizimli yapıların tespiti sayesinde tarihî metinlerde satırarası sözcüklerin anlamlandırılması, anlam auralarının keşfi kolaylıkla yapılabilecektir. Gelişen bilgisayar teknolojileri sayesinde yeni yazılımlar ile anlam haritalarının, sözcüklerin vektörel şemalarının ve anlam auralarının somut gösterimi sağlanacaktır.

B.2.2. Kazak Nesrinde Hayvancılık

ASKAROVA Gauhar

Abai Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi, Kazakistan

KARİMOVA Gülmira

Abai Kazak Milli Pedagoji Üniversitesi, Kazakistan

Makalede, Kazak nesirindeki hayvan imajının anlatım yolları ve yöntemleri ele alınmaktadır. Kazak halk edebiyatı kaynaklı nesirde hayvancılığın anlatımı ayrı bir konu olmaya değer. Kendilerini "kurdun torunları" olarak gören Türk halklarında hayvan imajı oldukça yakındır. Muhtar Avezov, İlyas Esenberlin, Oralhan Bokey, Abış Kekilbaev, Taken Alimkulov gibi Kazak nesirinin önde gelen temsilcilerinin oluşturduğu geleneği günümüz yazarlarının nesir türünde yeterince sürdürdüğü düşünülmektedir. Kazak nesirinde hayvancılığın işlevi, belirli örnekler temelinde incelenir. Sunulan makalenin amacı, edebi mirasımıza yansıyan atın millet yaşamındaki yerini ve önemini bilimsel olarak ortaya koymaktır. Bu amaçla karşılaştırma, betimleme, açıklama yöntemleri kullanılır. Makale yazarları, Kazak ediplerinin atın insan hayatındaki rolünü göstererek dönemin karakterini ve toplum gerçekliğini nasıl anlatmaya çalıştıklarını amaçlamışlardır. Aynı zamanda hayvancılığa adanmış eserlerde göçebe ruhunun yeniden canlandığını, atın doğasının ve gücünün Kazak halkı üzerinde büyük etkisi olduğunu göstermeye çalışmışlardır. Kazak dünya görüşü ile resmedilen eserlerde ortaya konulan konular, evrensel değerlerle süreklilik içinde sunulmaktadır. Araştırmaya dahil edilen her eser aracılığıyla Kazak halkının gelenekleri, kavramları, yaşam biçimleri mesleki becerilerle

yansıtılmakta ve atın önemli rolü gerçek eserler üzerinden irdelenmektedir. Atın ve sahibinin hayatındaki gerçekçi karakteri ve psikolojik sürekliliği derinlemesine ele alınmıştır. Kazak nesrindeki hayvancılık sorununun nesirdeki at imgesi üzerinden betimlendiği, kendi bağımsız mental gelişim yolunu izlediğinin ortaya konması çalışmayı değerli kılmaktadır.

B.2.3. Albert Grünwedel'in Uygurca-Almanca Not Defteri

Beytullah BEKAR

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye

Okan Celal GÜNGÖR

Karaman Üniversitesi, Türkiye

A. Grünwedel, 1856'da Berlin'de dört çocuklu bir ailenin en büyük çocuğu olan dünyaya gelmiştir. Kendisinin sanata, arkeolojiye, tarihe duyduğu merakta ile ortamının özellikle de babasının büyük payı vardır. 1875 yılında liseden mezun olduktan sonra klasik filoloji ve arkeoloji okumuş, Sanskritçe ve Pali dillerini öğrenmiştir. 1881'de Berlin'deki Etnoloji Müzesinde çalışmaya başlayan Grünwedel, 1883'te Münih Üniversitesinden doktora derecesi alır. Güneydoğu Asya ve Güney Hint dillerinin yanı sıra Tibetçe ve lehçelerini öğrenen yazar özellikle Tibetçe ve Budizm üzerine çok sayıda araştırma yapmıştır. Dinin sanata nasıl yansıdığını anlama arzusuyla Tibet kültürünün yazılı olduğu metinlerden hareketle Himalayalar'ın gelişmiş sanatını araştırmaya yönelmiştir. 1891 yılında Budist sanatı, Orta Asya arkeolojisi ve Himalayalılarının dilleri üzerine yaptığı sayısız yayını ile Berlin Üniversitesi tarafından profesörlük unvanıyla onurlandırılmıştır. Gründewel'in bilimsel çalışmalarında üzerinde özellikle Rus Bilimler Akademisi üyeleri, C. H. Salemann, F. W. Radloff ve E. E. Ukhtomskij'nin önemli etkisi olmuştur. 1898'de D. Klements başkanlığında S. Petersburg İlimler Akademisi tarafından Doğu Türkistan'a yapılan ilk arkeolojik çalışmaların sonuçları Grünwedel'e sunulmuştur. Kendisine getirilen malzemeler, Orta Asya'daki arkeolojik çalışmalara özellikle de Budizm araştırmalarıyla ilgili önemli kaynakların varlığına işaret ettiğinden dolayı Doğu Türkistan'a gidebilmek amacıyla çok çaba sarf etmiş, bulunduğu finansla da 1902-1903 ve 1908-1912 yılları arasında Alman heyeti tarafından Turfan bölgesine yapılan seferlere başkanlık etmiştir. 1899 yılında Bavyera Bilimler Akademisi üyeliğine seçilen Grünwedel, 1935'te Lenggries'te hayatını kaybetmiştir. *Altbuddhistische Kultstätten in Chinesisch-Turkistan, Mythologie des Buddhismus in Tibet und der Mongolei, Chinesisch Türkistan ve Seine Bedeutung für die Kulturgeschichte* gibi eserleri olan, daha çok Budizm üzerine çalışmalar yapan Grünwedel'in Münih'teki Bavyera Eyalet Kütüphanesinde Uygurca-Almanca şeklinde hazırlanmış bir not defteri bulunmaktadır. Not defterinde Grünwedel tarafından kendi el yazısıyla yazılmış tematik Almanca-Uygurca sözlük, Uygurca bazı gramer bilgileri, örnek cümleler ve Ashab-ı Kefh hikâyesi yer almaktadır. Bu bildiriye Grünwedel'e ait bu not defteri tanıtılacak ve içindeki dikkat çekici husular üzerinde durulacaktır.

B.2.4. Cümle Formunda “Zıtlık” Bildiren Bağlama Edatları: Gitti, Tuttu

Fatih ERBAY

Iğdır Üniversitesi, Türkiye

Türkçede git- ve tut- fiilleri çok geniş bir anlam dairesi içerisinde yer almaktadır. Bu anlamların yanında fiiller, çekimli şekilleriyle, kullanım bakımından da farklı türlerde dilimizde

bulunmaktadır. Bilinen fiil kullanımının yanında, isim veya bağlama edatı olarak da yazınımızda kullanıldıkları tespit edilmiştir. Türkiye Türkçesinde gitti ve tuttu gibi çekimlenmiş yapıda olan fiil formları, sıklıkla bağlama edatı olarak kullanılmaktadır (bakalım, bakarsın, az kaldı, biliyorsun gibi). Bu bildiride Adalet Ağaoğlu'dan Ruh Üşümesi, Romantik Bir Viyana Yazı, Ölmeye Yatmak, Toplu Oyunlar I; Kemal Tahir'den Bozkırdaki Çekirdek, Devlet Ana, Esir Şehrin İnsanları; Hasan Ali Toptaş'tan Kayıp Hayaller Kitabı, Uykuların Doğusu ve Yaşar Kemal'den Allahın Askerleri, Deniz Küstü, Demirciler Çarşısı Cinayeti- Akçasazın Ağaları 1, Fırat Suyu Kan Akıyor Baksana, Nuhun Gemisi-Bu Diyar Baştanbaşa 1, Yusufçuk Yusuf-Akçasazın Ağaları 2 adlı 15 eser taranarak bağlama edatı olarak kullanılmış gitti ve tuttu kelimeleri değerlendirilmiştir. Gitti ve tuttu kelimelerinin sadece 3. teklik şahısta değil, 1. teklik ve 1. çokluk şahıslardaki çekimli şekillerinin de (gittim, tuttum, tuttuk gibi) bağlama edatı olarak kullanıldığı görülmüştür. Cümleye "istenmeyen bir şeyin yapıldığı, yapılacağı, istenen bir şeyin olmadığı veya olmayacağı" anlamını katan bu edatlar, bildiride Türk yazınından örneklerle ortaya konulmuştur. Taranılan eserlerde her iki kelime de cümleye zıtlık anlamı vererek kullanılmıştır. Çalışmada, bu kelimelerin çekimlenmiş fiil formunda olup bağlama edatı olarak kullanımının yanında, isimden isim yapma eki ve iyelik eki olarak isim formunda kullanıldığı örneklerle belirtilmiştir.

B.2.5. The use value of Turkish loanwords in contemporary Serbian standard and colloquial language

Stefani MILJKOVIĆ

Belgrade University, Serbia

Turkish loanwords are an indispensable part of the Serbian vocabulary, represented in literary language as well as in everyday communication. After the interlinguistic contact between the Serbian and Turkish language has ended, some turkisms became archaic; others remained unchanged, while some began to develop their semantic meanings according to the nature and logic of the Serbian language. The period of Serbian history as part of the Ottoman Empire has left deep traces, not only in the language, but also in the collective memory of the Serbian people. For those very reasons, the use of turkisms is of great importance for the stylistic and emotional-expressive markings of language utterances. The use values of lexemes of Turkish etymology are present at all levels of the language, and manifest itself especially in the non-standard language varieties, such as: vernacular, colloquial and slang. Also, a large number of those varieties have a slightly or completely different meaning from their equivalent in the standard Serbian language, and some of those semantic values are not even listed in dictionaries. These, and other characteristics that are outside the scope of normative standards of the Serbian language, are indicators of the complexity for the usage of turkisms and their value.

3. Oturum: Türk Dili

B.3.1. Organ adlarının yer-yön ilişkili anlamları üzerine etimolojik ve semantik bir inceleme

Yahya Kemal BEYİTOĞLU

Adıyaman Üniversitesi, Türkiye

Söz varlığı, bir dilin sözlü ve yazılı kaynaklarında yer alan ve bir milletin kültürünü şekillendirip devamlılığını sağlayan en önemli öğelerden biridir. Söz varlığı, bir dilin kültürel ve tarihî mirasını yansıtmaya yanında dil incelemeleri, dil eğitimi ve dil bilimi çalışmaları bakımından da dikkat çeken bir konudur. Bir dilin oluşumundaki ilk sözcükler, o dilin “çekirdek sözcükler” adı verilen temel söz varlığını temsil eder. Dillerin temel söz varlığının ise insan ve insan gereksinimleri ekseninde geliştiği ve yaygınlaştığı söylenebilir. Bu bağlamda, organ adları dillerin temel söz varlıkları içerisinde öncelikli bir konumda yer almaktadır. Türkçedeki organ adları da ilk anlamlarına bağlı olarak kazandığı yan anlamlarla çok anlamlı ve oldukça yaygın bir kullanıma sahiptir. Bu çalışmada, *Orhon Yazıtları* ile *Dîvânu Lugâti't-Türk'te* tanıklanan ve yer-yön ilişkili anlamları *Güncel Türkçe Sözlük*, *Tarama Sözlüğü* ve *Derleme Sözlüğü*'de tespit edilen organ adları (*ağız, alın, arka, ayak, bağır, baş, bel, boğaz, boyun, burun, dış, göz, iç, kaş, kulak, omuz, yüz*), etimolojik ve semantik açılarından incelenmiştir. Böylece söz konusu organ adlarının dilin kullanımı, kültürel etkiler gibi özelliklere bağlı olarak gerçekleşen anlamsal ve biçimsel değişimleri ortaya konulmaya çalışılmıştır. Söz konusu organ adlarının anatomik anlamları ile yer-yön ilişkili anlamları arasında biçim ve/veya işlev bakımından bir ilişki olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca *arka, iç, dış* sözcüklerinin başat anlamlarının anatomik olduğu ancak zamanla sözcüklerin bu anlamlarının kullanımdan düşerek yer-yön ilişkili anlamlarının yaygınlaştığı belirlenmiştir.

B.3.2. Safiye Erol'un Kadıköyü'nün Romanı Adlı Eserinde İlişki Sözlere

Yasin AYDIN

Kocaeli Üniversitesi, Türkiye

İnsan, sosyal bir varlıktır. Bu sebeple oluşturduğu toplumda bireyler ile sürekli iletişim hâindedir. Bu iletişim ise anadili sayesinde meydana gelmektedir. İletişime geçen birey, öncelikle anadilindeki ilişki ifade eden sözcüklere ve söz kalıplarına müracaat etmek zorundadır. Burada ise karşımıza ilişki sözlere kavramı çıkmaktadır. Doğan Aksan'a göre söz varlığı içinde yer alan bu öğeler, bir toplumun bireyleri arasındaki kullanılması âdet olan birtakım sözlerdir. Dilimiz bugün, ilişki sözlere açısından oldukça zengindir. İnsan ilişkilerinin farklı durumlarında doğrudan doğruya Türkçeye özgü kalıp sözler kullanılmakta ve bunlar Türk kültürünün birçok yönüne ışık tutmaktadır. Sabahleyin karşılaşıldığında söylenen günaydın sözünden başlayarak bir toplumda değişik durumlarda söylenmesi gerekli hale gelmiş olan afiyet olsun, affedersiniz, güle güle gibi hatta Türklerde yeni bir ev alan ya da yeni bir eve taşınan kimselere söylenen güle güle oturun gibi kalıp sözler bir toplumun kültürünün ayrılmaz bir parçası kabul edilmektedir. Tüm bu bilgiler eşliğinde bu bildiride Cumhuriyet

dönemi kadın yazarlarından olan Safiye Erol'un Kadıköyü'nün Romanı adlı eserinde yer alan ilişki sözleri ele alınacak ve kategorize edilerek sunumu yapılacaktır. Toplamda dört romanı olan yazarın ilk romanı Kadıköyü'nün Romanı adlı eserdir ve bu eser yazarın ilk romanı olması açısından önemlidir. Yazar bu romanı için; "Benim gençlik eserim, kalem tecrübemdir." ifadesini kullanır. Kadıköyü'nün Romanı, 1930'ların başında gurup arkadaşı olan yedi gencin hayatındaki bir devreyi anlatır. Bu havâilik dönemi ile hayat yollarını deneme, ciddi seçimler yapma ve dünyadaki gerçek yerini alma arasında geçen dönemdir. Kahramanların gurupla beraber olma, guruptan yalnız biriyle ilgilenme ve kendi başlarına olma vakası estetik bir düzen içinde sunulur.

B.3.3. İyelik Birinci Teklik Şahıs Ekinin Kalıplaşmasıyla Oluşmuş Bir Kelime: Ağzım

Yasin YAYLA

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye

*Derleme Sözlüğü'*nde veya bölge ağızlarıyla ilgili yapılan çalışmalarda rastlanmasa da Giresun ağzında "bir ağzım ekmek bile yemedim" örneğinde olduğu gibi *ağzım* kelimesi 'lokma' manasında kullanılmaktadır. Bu çalışmada, söz konusu kelimenin fiilden isim yapan *-Im* ekinden *örnekseme (analoji)* yoluyla mı yoksa iyelik birinci teklik şahıs eki yoluyla mı oluştuğu tartışılmaktadır. Söz konusu kelime ilk bakışta manasına da muvafık olarak fiilden tek seferde veya kısa sürede oluşan işleri adlandıran isimler türeten *-Im* ekinden *örnekseme (analoji)* yoluyla oluşmuş bir kelime görüntüsü vermektedir. Nitekim *ağzım* 'lokma' manasında kullanılırken *-Im* ekiyle türeyen *atım* 'bir atmalık', *içim* 'bir içmelik', *yudum* 'bir yutmalık' manalarına gelmektedir. Yine aynı ekle türeyen *doğum* ve *ölüm* kelimeleri de manaları itibarıyla bir kere olabilecek fiilleri ifade etmektedirler. Fakat *örneksemenin* gramer kurallarına uygun olması gerektiği göz önüne alınınca fiilden isim yapan bir eke benzetilerek isimden isim yapan bir ek türetilmesi mümkün gözükmemektedir. Bu durumda, kelimenin iyelik birinci teklik şahıs ekinin kalıplaşması yoluyla oluşması ihtimali göz önüne alınmalıdır. Nitekim çekim veya işletme ekleri, kelime kök veya gövdesine işleklik veren ve birleştiği kök veya gövdenin manasında bir değişiklik yapmayan ekler olsa da zaman zaman kalıplaşarak yeni kelimelerin yapımında kullanıldıkları görülmektedir: *sözde* gibi. Çekim ekleri kategorisinde bulunan iyelik ekleri de kalıplaşarak yeni kelimeler türetebilen eklerdendir. İyelik üçüncü teklik şahıs ekinin kalıplaşarak sözlükte madde başı olabilecek kelimeler türettiği örnekler bulunmaktadır: *başkası*, *ertesı*, *kimi* gibi. İyelik üçüncü teklik şahıs ekinin kelime türetme vazifesi üzerine yapılmış çalışmalar bulunsa da iyelik birinci teklik şahıs ekinin bu vazifesiyle alakalı herhangi bir çalışma mevcut değildir. Her ne kadar başka bir örneği mevcut değilse de yukarıdaki bilgilerden hareketle *ağzım* kelimesinin *ağz* kelimesine getirilen iyelik birinci teklik şahıs eki olan *+Im* ekinin kalıplaşmasıyla oluştuğu ve *bir ağzım* örneğinin (*benim*) *bir ağzım (kadar)* şeklinde anlaşılması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

B.3.4. Sırp Yazar İvo Andriç'in "Lanetli Avlu" adlı romanında geçen Türkizmler üzerine bir inceleme

Safiye KARABABA

Belgrad Üniversitesi, Sırbistan

Türkçenin tarih boyunca birçok dili etkilediği, bu etkinin özellikle Balkan dillerinde üst düzeyde olduğu bilinmektedir. Balkan yarımadasındaki ulusların uzun yıllar Türklerin yönetiminde kalmış olmaları Türk kültürüyle birlikte Türkçenin söz varlığından da etkilenmelerine neden olmuştur. Türkçenin bu etkisi hem sözcük hem dilbilgisi hem de deyim ve atasözlerine varıncaya kadar Sırp dilinde olduğu gibi hiçbir dil üzerinde bu derecede etkili olmamıştır. Türk dilinin Sırpça ile ilk etkileşimi ise 378 yılında Hunlar ve 558'de Avar Türkleriyle başlamış, Bulgar, Oğuz, Peçenek, Kuman ve Osmanlı Türkleriyle devam etmiştir. 19. yüzyıla kadar Türklerin yönetiminde kalan bu coğrafyada, bir döneme kadar, yaklaşık dokuz bin Türkçe kökenli sözcüğün bulunması, çağdaş Sırp dilinde Türkçe alıntılarının olması geçmişteki siyasi, askeri, kültürel ve edebi etkinin yoğunluğunu göstermektedir. Bu etkinin görüldüğü edebi kitaplardan biri de dünyaca ünlü Sırp yazar İvo Andriç'in (Ivo Andrić) yazdığı Lanetli Avlu (Prokleta Avlija) adlı yapıttır. Yapıtın konusunu, 17. yüzyıl Osmanlı İmparatorluğu'nda "Lanetli Avlu" adı verilen İstanbul'daki bir hapishane avlusunda kendisini Cem Sultan ile özdeşleştiren Cemil'in keşiş Pierre'ye anlattığı Cem Sultan'ın öyküsü oluşturmaktadır. Bu çalışmanın amacı ise İvo Andriç'in "Lanetli Avlu" adlı romanında geçen Türkçe sözcükleri (Türkizmler) saptamak, Türkizmlerin semantik ve morfolojik çözümlenmelerini yapmaktır. Türkizmlerin çağdaş Sırpçadaki varlığını inceleyen bu çalışmanın Balkanlarda Türkçenin etkisi üzerine yapılan çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

B.3.5. Uygur Harfli Bir Sivil Hayat Belgesinin Metindilbilim Açısından İncelenmesi

Hilal YILMAZ

Haliç Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışmada Eski Uygur Türkçesi Dönemi'ne ait olan bir sivil hayat belgesi metindilbilim açısından incelenmiştir. Çalışmada incelenen belge, Wilhelm Radloff tarafından hazırlanan ve onun ölümünden sonra Sergey Efimoviç Malov tarafından yayımlanan Uigurische Sprachdenkmäler adlı eserde yer alan 32 numaralı belgedir. 745 yılında kurulan Uygur Kağanlığı'nın 840 yılında dağılmasıyla, Uygurlar farklı bölgelere göç etmiştir. Bu dönemde Uygurların bir kısmı Turfan bölgesine gelerek burada yeni bir Uygur devleti kurmuşlardır. Uygurlardan günümüze ulaşan sivil hayat belgeleri de Turfan Uygurları tarafından yazılmıştır. Sivil hayat belgeleri; borç alıp- verme, alım- satım, kiralama, rehin ve vasiyetnameler gibi çeşitli konularda yazılmış, dönemin sosyo- kültürel hayatına ışık tutan belgelerdir. Uigurische Sprachdenkmäler'de 32 numarada kayıtlı olan belge, taşınmaz rehini sözleşmelerinden bir borca karşılık hem kişisel hem de nesnel güvence veren bir belgedir. Dilbilimin alt dallarından biri olan metindilbilim, 1950'lerde incelenmeye başlanmış yeni bir alandır. Metindilbilim, dilsel ilişkileri açıklamada cümlelerin yetersiz olduğunun düşünülmesi ve cümle üstü yapıların incelenmeye başlanmasıyla ortaya çıkmıştır. Metindilbilim, bir metnin yapısını, içeriğini,

kurgulanışını, iletişim işlevlerini ortaya çıkarmak, uygulamalı örneklerle metin oluşturmanın şartlarını belirlemek ve bu şartların metin için taşıdığı önemi açıklamayı amaçlar. Bu çalışmada Uygurlar, Eski Uygur Türkçesi Dönemi ve bu dönemde yazılan sivil hayat belgeleriyle ilgili genel bilgilerin verilmesinden sonra çalışmaya konu olan belgenin öncelikle transliterasyonu ve transkripsiyonu yapılmış ardından belge Türkiye Türkçesine aktarılmıştır. Ardından metindilbilim ile ilgili genel bilgiler verilmiş ve belge, metindilbilim ölçütleri açısından incelenmiştir. Belgenin tıpkıbasımı çalışmanın sonuna eklenmiştir. Bu çalışmada Uygurlar tarafından yazılan sivil hayat belgelerinden birinin metindilbilimsel ölçütlerle incelenmesiyle bu metinlerin genel yapısının ve metin olma ölçütlerini nasıl karşıladıklarının gösterilmesi amaçlanmaktadır.

B.3.6. Japonca ve Türkçe Yansıma İkilemelerin Fonosemantik Açından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi

Cahit KAHRAMAN

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Ayşe ÖZKAN AKDAĞ

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi

Dilin betimleme gücünü ortaya koyan yansıma kelimeler, doğadaki sesleri taklit ederek ve dile yansıtarak oluşmuş sözcüklerdir. Yansıma ikilemeler ise yansıma kelimelerle kurulan; süreklilik, pekiştirme, ahenk katma, ses ve söz benzerliği sağlayarak doğal sese daha çok yaklaşma, iki kelimeyle bir kavramı adlandırma, ortak yeni bir anlam elde etme görevleriyle anlama dâhil olan ikilemelerdir. Yansıma kelimelerle kurulan ikilemelerde, kelime grubunda yer alan sözcükleri oluşturan sesler, ses düzeni ve anlam arasındaki ilişki *nedenli ve dereceli* bir nitelik göstermektedir. Bu tür kelime birliklerinde seslerin farklı dereceleri, öğelerdeki ünlü/ünsüz değişimi veya birtakım eklerle genişletilerek gösterilir. Ses ve anlam arasında fonosemantik açıdan nedenli bir ilişki olup-olmadığı bugüne değin başta dilbilimciler olmak üzere pek çok araştırmacı tarafından tartışılmıştır. Bugün bu konudaki tartışmalar halâ devam etse de yansıma sözcükler ve anlam arasındaki ilişki çoğu araştırmacı tarafından kabul görmüştür. Çağdaş Türkiye Türkçesi ve Japonca, bünyelerinde yansıma kelime ve yansıma ikileme barındıran ve bu tür kelime örnekleri bakımından zengin içeriğe sahip iki dildir; bu iki dilde yer alan yansıma ikilemeler, benzer bazı özellikleriyle dikkat çekmektedir. Çağdaş Türkiye Türkçesi ve Japoncada benzer anlama gelen yansıma ikilemeler derlenerek bu alandaki dil malzemesinin ortaya konması; derlenen örneklerin fonosemantik açıdan karşılaştırmalı olarak incelenmesi ve benzer/farklı özelliklerinin belirlenmesi ile karşılaştırmalı dil çalışmalarına katkıda bulunulması amaçlanmaktadır.

C SALONU

1. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı

C.1.1. Awakening the Nation: A Rhetorical Analysis of Derek Walcott's "The Sea Is History"

Yakut AKBAY

Ankara Science University, Türkiye

This paper analyses Derek Walcott's poem "The Sea Is History" (1979) from a rhetorical perspective. The rhetorical analysis of the poem enables us to uncover the implicit cultural values of the Caribbean people and the oppressive discourses of colonialism. "The Sea Is History" is from Walcott's collection *The Star-Apple Kingdom*, originally published in 1979. In the poem, the author communicates with the reader by triggering an inner reaction through rhetorical questions. "The Sea Is History" is also notable for the use of imagery. Walcott's preoccupation with his nation's notions of the past, culture, and language is expressed in the poet's use of metaphors to call on the Caribbean to awaken from a deep sleep and hold history to account. The author's inclusion of elements of the narrative is underpinned by a strong postcolonial feeling, transforming this narrative poem into the biography of an oppressed people who were kept as slaves for centuries. By using allusions to the Bible, Walcott juxtaposes biblical stories with the past and the memory of his nation hence his rhetorical question: "Where are your monuments, your battles, martyrs? Where is your tribal memory?". Moreover, by placing biblical markers on certain passages of the voyage to the Caribbean – Genesis, Exodus, the Ark of the Covenant, and Song of Solomon – the poet highlights the journey as a significant event that amounts to a religious text, while at the same time pointing out that the events in the Bible are not generally accepted as actual events, while the past of his people is a true experience based on real events.

C.1.2. A Comparative Analysis of the Characters Heathcliff and Edgar Linton through Reaction Formation Mechanism

Raşit ÇOLAK

Uşak Üniversitesi

Gülcan DUMLUPINAR

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi

Defense Mechanisms, brought up by Sigmund Freud, have been studied by many authors including Anna Freud and many papers have been written on them. There are approximately 30 defense mechanisms around, one of the most notable one is Reaction-Formation Mechanism. This mechanism conveys some other structures such as; repression and denial. Defense mechanisms, which can be considered an indispensable part of human structure, can also be seen in the characters in many literary works. These characters, which also carry

parts of the authors themselves, are literally mirrors to the readers. In particular, it is possible to observe intense personality disorders and defense mechanisms in the characters of Emily Bronte, who is emphasized by historians to have had some psychological problems. *Wuthering Heights*, Bronte's first and only novel, is a kind of bridge between psychology and literature because of its characters. Heathcliff and Edgar Linton, the characters of the dramatic Gothic novel, are vivid examples of the Reaction Formation mechanism. This study aims to compare the characters, Heathcliff and Edgar Linton, and to reveal the effects of the mechanism on individual. Firstly, an introductory information about defense mechanisms was given, then Reaction formation was examined in detail, and the points of reconciliation with the characters of Heathcliff and Edgar Linton were discussed. As a result of the comparisons, it was determined that it emerged in both characters in different ways.

C.1.3. Nancy Huston'da Anlatı Evreni Ve Çokdilli Bir Yazar Olarak "Gönüllü" Göç Deneyimi

Esra Başak AYDINALP

Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, Türkiye

Nancy Huston "Kimliğin Çöküşü" (1997) adlı denemesinde edebiyatın geçmişte ve günümüzde üstlendiği rolleri sıralarken kendi yazar kimliğini de ele alır ve şu sonuca varır: "Sürgündeki yazar, gönüllü olsa bile, sürgünde olmaktan çok uzaktır. "ayak bastığı her yer evidir", hiçbir yerde evinde değildir." Böyle bir sonuç çift dilli (Fransızca- İngilizce), Kanada doğumlu olan ve Fransa'da yaşayan Nancy Huston için hiç şaşırtıcı değildir. O bu göç ve sürgün deneyimini ve sürgün halinin sessizliğinin tam olarak anlaşılabilir ve farkına varılamaz bir gölge bölgeye giriş olarak da tanımlar. Bu bölge günümüz yazarı için aynı zamanda edebi arenanın çoğul bir yazı ve kimlikle buluştuğu yerdir. Çünkü Nancy Huston için kendisi de sürgünde bir yazar olan Leila Sabbar'a ifade ettiği gibi "Sürgün sadece [...] yazmamıza izin veren bir fantezidir." Yazara göre her sürgünün bilinçaltında derinlere kök salmış bir inanç vardır. Vicdanı tarafından düzenli olarak bir sapma hali olarak kınanırken, kendisinde bir parçanın veya daha doğru bir deyişle bir başkasının kendisinde olduğu bir parçasının hâlâ orada yaşamaya devam etmesidir. Sürgün ve göç yabancılaşma hissiyatının süregelen olarak yazarda kalıcı olmasını sağlarken, bu yabancılaşma yazarın yazma edimini derinleştiren, onda kendine ve ötekine dair algıyı dönüştüren temel bir unsur olarak işlev görür. Yazarın anlatı evreni bu nedenle parçalı kimliksel yapılar, çok kültürlü bileşenler, zamanda ve mekânda çoklu varoluş biçimleri ile örülmesiyle kalmayıp, göç ve sürgünün onda yarattığı izlenimlerin birer uzantısı olma rolünü de üstlenir. Yazmak yazar için adeta çoğalmaktır, yazarın evreni teklik ve çoğulluk, sürgün ve göç arasında bir sınır bölgede konuşlanır. Bu çalışmada çok dilli yazar Nancy Huston'un yazar kimliğinde beliren göç ve sürgün kavramları yine yazarın anlatı evreninin asli unsurları olarak derinlemesine araştırılacak ve bu deneyimin yazarın yazma edimindeki yansımalarının izleri aranacaktır.

C.1.4. How will sexual difference save the world? A look behind the symbolic ordering of cisness

Barbara Dell'Abate ÇELEBİ

Istanbul University, Türkiye

My paper intends to reflect on sexual difference and on the ideological construct at the basis of the hierarchized social categories imposed on biological bodies. Following the most recent scholarship on gender and sexuality, this study aims to disarticulate sexual difference from cisness and think about sexual difference in a more fulsome way than in terms of just men and women. Sexual difference is the social organization of a supposedly biologically derived sex binary which is ranged into a hierarchy of persons and qualities. Cisness is the biologizing ideology that the social roles produced by sexual difference naturally adhere to sex based on the appearance of genitals before birth. So, by Cisness we mean the automatic identification and social recognition of male and female identities at birth. However, sexual difference is also an ideological structure with a material basis. The terms of this difference have been established over the past five hundred years in relation to money and the value form. The category female and feminine is the social expression of the valuelessness of reproductive labor so of cooking, cleaning, caring for children and elders, gestation and lactation, emotional care etc. Within this ideological frame the act of feminization, of feminizing a body, is a practice of disempowerment. To make someone feminine is to make them inferior, to recognize their powerlessness. This act, however, is not biological but historical. The association of uterus with mothering and care is an ideological connection who has a history. The maternalistic activities do not spring from any particular configuration of somatic traits but from the activity of those who do the work of mothering. By disarticulating the feminized from the female body allows us to investigate patriarchal power not only as a prerogative of gender but as a wider, historically changing phenomenon.

C.1.5. Literary Configuration of National Identity and the Uncanny in Yaşar Kemal's *Fırat Water is Flowing Blood*

Neslihan ALBAY

Doğuş Üniversitesi, Türkiye

Having a preliminary place and paramount significance among Yaşar Kemal's historical fiction novels, *Fırat Water is Flowing Blood* is the first book of his quartet entitled "An Island Tale" that was published in 1997. Dealing with the ordeal and uncanny feelings of the Anatolian people after the First World War, Yaşar Kemal recounts the material and spiritual destruction caused by the phenomenon of migration both within and beyond the borders in this work. As a result of the Exchange Agreement signed between Turkey and Greece in 1923, the inhabitants of Ant (Mirmingi) Island, were forced to migrate to lands they never knew. With the population exchange decision taken in Lausanne, the Greeks were sent to Greece and it was decided to settle the people who lost their homeland in the wars on this island in the Aegean. With this news, the people of the island experience some stages of queer, uncanny

emotions, such as grief, anger, denial, bargaining, depression, and ultimately acceptance, and step into the Greek lands as an exchange. The only person who did not participate in this forced migration is Sarıkamış veteran Vasili Atoynatanoğlu. The loneliness of Vasili on the island is broken after a short time when Poyraz Musa sets foot on the island. People from various origins who take refuge on the island, with the support of Poyraz Musa, launch a new life by keeping them happy despite all the pain they have experienced. Predominantly based on Bhabha, Freud and Kristeva's theories of the uncanny and national identity, the paper handles the issues of forced migration between Turkey and Greece and its profound impacts on migrants and local people in the nation-building process of the new Turkish state. The purpose of this paper is to analyse Yaşar Kemal's *Fırat Water is Flowing Blood* through the theories of the "uncanny" and nationalism by highlighting the uncanny presence of characters within the novel.

2. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı

C.2.1. Gender, Societal Expectations and Female Identity in Kate Chopin's *The Awakening* and Sevgi Soysal's *Tante Rosa*

Eren BOLAT

Hitit Üniversitesi, Türkiye

The portrayal of female identity in literature has been a subject of keen interest among scholars and readers. Two notable works that explore the complexities of female identity and the societal expectations dictated upon women are Kate Chopin's *The Awakening* and Sevgi Soysal's *Tante Rosa*. Both novels challenge the traditional gender roles and expectations that restrict women's autonomy and agency. In this paper, the themes of gender, societal expectations, and female identity in the two novels are examined through the journeys of two divergent female characters pursuing their liberty. The analysis of the selected novels reveals the significance of female identity and the struggle for autonomy in a strictly formulated milieu. Chopin's *The Awakening* portrays the story of Edna Pontellier, a woman who uncovers the limitations of her life as a wife and mother in a patriarchal society and seeks refuge in the affectionate attitude of another man. The novel challenges the submissive, nurturing, and self-sacrificing stereotype of the angel woman in the house. Similarly, Rosa's quest for self-awareness and liberation is driven by her desire to establish her identity and defy the preconceived notions and standards of gender that hamper her freedom of action. On the ground of aforementioned details, the themes of gender, societal expectations, and female identity are thoroughly explored in *The Awakening* and *Tante Rosa*.

C.2.2. The Image of the Horse in Kazakh Poetry

Gülnaz TOKŞILIKOVA

Abai Kazak Milli Pedogoji Üniversitesi, Kazakistan

Abdul RAKHMANULY Abdulkarim

Süleyman Demirel Üniversitesi, Kazakistan

The horse was always highly important for Kazakh society, especially taking into account that Kazakhs have followed a nomadic lifestyle for thousands of years. This article discusses how the image and symbolism of the horse in Kazakh poetry have developed from the XIX century to the present, comparing it with the historical processes of this period. The influence of voluntary and involuntary changes, complex transformations, and tragedies in the cultural-historical and social-political life of the Kazakh nation in recent centuries on the depiction of the horse in poetry is assessed. To evaluate the change in symbolic values assigned to the horse in Kazakh poetry, this study employed the method of intertextual analysis and cultural-historical contextualization. In this article, the development path of the horse from a symbol of beauty and gallant, nobility and companionship to a metaphor of strong character and freedom is described and explained with fragments of Kazakh poetry. In addition, the study examines the variety of vocabulary, artistic tools, similes and epithets in the Kazakh's nomadic inheritance to describe the horse. The description of the horse in world poetry and its features and similarities in Kazakh poetry are compared. We posit that this research holds practical significance, with potential applications in literary and cultural studies. By enhancing comprehension of the literary and cultural landscape of Central Asia, our findings contribute to the advancement of knowledge in these respective fields.

C.2.3. Anchoring the Past in Virginia Woolf's *To the Lighthouse*

Oğuzhan Kalkan

Afyon Kocatepe Üniversitesi, Türkiye

As a modernist writer, Virginia Woolf was influenced by Marcel Proust in terms of structuring her writing around the concept of time and memories. Unlike Proust, who questions the validity and fluidity of past remembrances and tries to make a confession by writing his memories, Woolf tries to find a balance between the past and present through the use of memories. In her article *A Sketch of the Past*, she mentions that writing about the past helped her face and settle accounts with it. She calls small remembrances of the past when she could realize herself as "moments of being" and they helped her anchor and stabilize her past with the present. In her writing, places like a clock tower or a lighthouse turn into sites of memory where she could see the looming presence of the past over the present and navigate around it to form the present. As sites of memory, these colossal structures let her navigate through the nebulous presence of time where exterior events lose their hegemony and "they serve to release and interpret inner events" (Auerbach, 2003: 538). This paper aims to investigate

the impact of sites of memory on the formation of identities of individuals in *To the Lighthouse*.

C.2.4. Havva'nın Doğa ile Diyalogu: John Milton'un Kaybolan Cennet Şiirine Ekofeminist Bir Yaklaşım

Volkan KILIÇ

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Türkiye

Ekoeleştirel çerçevede bakıldığında, yukarıda da bahsedildiği üzere, Milton'un Kaybolan Cennet adlı şiiri ekofeminist bir yaklaşım çerçevesinde irdelenebilir. Her ne kadar günümüzde ekofeministler kadının, kültür/doğa ayrımında daha alçak bir hiyerarşik sırada doğayla eşleştirilmelerini ve erkeklerin de yüksek bir hiyerarşik sırayla kültürü temsil etmelerine karşı gelseler de, Milton, Kaybolan Cennet adlı şiirinde kadın ve doğa benzeşimiyle, hem kadının hem de doğanın erkek egemen toplum tarafından "dışlanma", "sömürü" ve "tahakküm" altında olduğunun altını çizerek özcü (essentialist) bir görüşle kültür/doğa ayrımını yansıtmaktadır. Böylelikle, ekofeminist bakış açısıyla irdelendiğinde, Kaybolan Cennet şiiri hem kadının hem de doğanın erkeklerin fayda ve çıkarları doğrultusunda kolonize edildiği, kontrol altına alındığı ve sömürüldüğünü Havva bağlamında ortaya koymaktadır. Fakat eserde temsil edilen Havva karakteri, erkek egemen otoriteye ve baskıya karşı gelen, ve kendisi için biçilen cinsiyet rolüne karşı gelen feminist bir tavır sergilemektedir. Bu çalışmanın amacı John Milton'un Kaybolan Cennet adlı şiirini ekofeminizm kuramı çerçevesinde irdelemektir. Şiirde Milton erkek egemen sistemin şiirdeki tek kadın karakter olan Havva'nın ataerkil sistemin yaratıcısı erkek Tanrı, erkek melekler, erkek İsa, ve erkek Adem tarafından tahakküm ve kontrol altına alınmasıyla aynı şekilde doğanın da erkek egemen düzlemde insanoğlunun tahakkümü ve kontrolü altına bırakılmasıyla eşdeğerlilik göstermektedir. Bu bağlamda bazı ekofeministlerinde dile getirdiği kültür/doğa ve erkek/kadın ikili zıtlıklarını şiirde görebilmekteyiz.

3. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı

C.3.1. Inquiry into The (Con)Textual and Cultural Gists of Orhan Pamuk Translations in English

Orhun Burak SÖZEN

Gaziantep Üniversitesi, Türkiye

The translations of the works by Orhan Pamuk are significant in a variety of ways. Some of the notable English translators of his eminent works, namely Maureen Freely and Güneli Gün, shed light into how translation strategies can be employed influentially and effectively in that they contribute to the cultural exchange between Turkey and the United States and the United Kingdom. Their strategic choices not only promote their achievement in cultural transfer into target American and British audiences by their target texts but also reveal the ways wherein such translation studies notions and concepts as identity and ideology of the

translator have crossed over national boundaries in the globe, which is the playground for international agents, power relations, and bonds of sovereignty. Henceforth, the visibility of Maureen Freely and Güneli Gün in their target texts both illuminates the nature of the multifaceted profound role of the translator and enables us to interrogate the intertwined effects of the cultural exchange both on Anglo-American and Anglo-Saxon audiences as receptive cultures and Turkish source culture as the hereditary of a rich cultural and literary tradition. Within this study, the English translations of Orhan Pamuk's *İstanbul Hatıralar ve Şehir* by Maureen Freely and *Yeni Hayat* by Güneli Gün have been selected as the sampling. As for relevant methodology, textual analysis and document analysis have been prioritized. The findings both involve translation studies in particular and (global) culture in general.

C.3.2. Compliment Response Strategies of EFL Learners from Different Countries

Aylin YARDIMCI

Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Tgürkiye

Zeynep CANLI

Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Türkiye

Compliment response is accepted as the most used speech acts in daily conversations. Hearers' responses to these compliments may be different because of culture and gender. This study aims to investigate the most frequently used Compliment Response strategies (CRSs) among EFL students about four subjects of compliments (ability, character, possession and appearance). EFL learners from different countries studying at university will take part in this study, presenting a higher education population. In order to get the data for the study, discourse completion test (DCT) prepared by Masmoudi and Jarrar (2022) will be used and data will be analyzed by using descriptive statistics (percentages) based on Yu's (2004) classification of CRSs. The study results will show that the participants prefer different rank order of compliment response strategies. Lastly, some pedagogical implications and suggestions for future research will be clearly discussed by the researchers.

C.3.3. EFL Learners' Willingness to Communicate in Speaking Activities in Online and Face-to-face English Lessons in Turkish Context

Didem KOBAN KOÇ

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Türkiye

Melike BOZCA

İzmir Demokrasi Üniversitesi, Türkiye

The purpose of this study is to explore the participants' general willingness to communicate (WTC) levels in communicative pair or small group activities in English lessons which were taught via different mediums like face-to-face or online during the COVID-19 pandemic. In order to address this aim, a quantitative research method was adopted in the study. A total of 88 students enrolled at the School of Foreign Languages of Izmir Institute of Technology

participated in the study. The quantitative data were gathered from the participants through a questionnaire (WTC in English scale, by Peng & Woodrow, 2010). The results showed that all the participants had a moderate level of WTC in English. The study provides several recommendations for researchers, institutions and language teachers.

C.3.4. Switching from French to English use in Algerian universities: An ideological, or academic choice?

Boutkhil GUEMIDE

University Mohammed Boudiaf, Algeria

Pr. Abd Allah SAHRAOUI

University Mohammed Lamine D'Baghine (Setif 2, El Hıdab)

After his nomination in September 2019, Tayeb Bouzid, the ex- Minister of Higher Education and Scientific Research, announced his plan to adopt English as the primary language of instruction in Algerian universities. Although this decision has been highly appreciated by Algerian scholars, it is; in fact, hard to implement; taking into account the difficulties involved in its implementation and the ideological divides. Despite the fact that the majority of Algerians want to get rid of the French language, which is synonymous to French colonialism in Algeria (1830- 1962), the minister's decision is hard to implement because (1) the majority of Algerian people still speak and use French, and (2) the language issue in Algeria is highly complex, regarding the history and specifics of the country. Therefore, moving from one language use to another in Algeria needs a thorough study and analysis of the related factors and issues to implement such decision in the near future. The present paper attempts to highlight the issue of language use in Algerian universities. It analyzes switching from French to English as means of instruction in Algerian Universities, whether it be an ideological, or academic choice. The researcher attempts to use a survey study to investigate university scholars' and teachers' views through a questionnaire. Moreover, the research's results will be used to issue recommendations and strategies in favor of adopting English language as a means of instruction in Algerian universities.

Anahtar kelimeler / Keywords: English language, French language, Algerian universities, instruction

C.3.6. Factors of Self-Motivation in “The Old Man and The Sea” and “The Pearl

Khawaja ZARIN

Shaheed Benazir Bhutto University, Pakistan

Mian Shah BACHA

Shaheed Benazir Bhutto University, Pakistan

Rasit COLAK

Uşak Üniversitesi, Türkiye

The purpose of this study is to explore factors of self-motivation in two novels “The Old Man and the Sea” (Ernest Hemingway, 1952) and “The Pearl” (John Steinbeck, 1947) through the application of “Self-Determination Theory” (Ryan and Deci 2000). This theory is mainly concerned with different types of motivation as well as the various factors which motivate people to pursue their goals and aims. It also focuses on those social conditions which enable people to internalize extrinsic motivation into integrated regulation. Both the novels have been textually analyzed to explore the factors of self-motivation of the major characters. Santiago, the protagonist of “The Old Man and the Sea” and Kino, the central character of “The Pearl” have certain dreams, aspirations and goals which are the elements of their self-motivation and also the main motives behind their actions. This research study focuses mainly on those social conditions which motivate both these characters to continue their struggles in the face of many hardships and hurdles. It also deals with the transformation of extrinsic motivation to integrated regulation in the cases of Santiago and Kino. Santiago, the central character of “The Old Man and the Sea” is self-motivated because he continues his efforts without any conflict in his mind and his actions and thoughts are in perfect harmony throughout his struggle. The analysis of his character reveals that his poverty, lack of resources and the unfair treatment of his fellow fishermen are the factors of his extrinsic motivation but the old man internalizes them through the process of integrated regulation and thus becomes a self-motivated individual. Similarly, Kino, the protagonist of “The Pearl” is also self-motivated as per “Self-Determination Theory” (Ryan and Deci, 2000) because he also carries on his efforts without any internal conflict in his mind. The exploitation and oppression of Kino and his people at the hands of the upper class of the society serve as factors of extrinsic motivation but his social conditions are conducive to the fulfillment of his basic psychological needs and help him in the internalization of these factors and as a result he becomes a self-motivated character. It is because of this internalization that both the characters get certain dreams and aims and pursue them with firm determination and resolution. Moreover, these dreams and aims also serve as factors of their self-motivation.

D SALONU

1. Oturum: Türk Dili

D.1.1. Anonim Bir Tevârih-i Âl-i Osman'ın Fransa Nüshasının sözvarlığındaki Eski Türkçe kelimeler üzerine

Yasemin BÜYÜK

Sakarya Üniversitesi, Türkiye

Dil, insanlar arasında anlaşmayı sağlayan, insanlığın oluşmasını ve gelişmesini etkileyen kendine ait kuralları olan bir sistemdir. Dil yapısı itibarıyla içinde bulunduğu dönem, toplum, inanç, gelenek ve görenek gibi özelliklerle şekillenen sürekli değişim gösteren bir yapıya sahiptir. Dil sayesinde kültür aktarımı sağlanır. Kültürün nesilden nesle aktarılması, yaşaması ve gelişmesi dil sayesinde mümkündür. Dil bir milletin kimliği ve milletlerin tarihinde meydana gelen bütün değerlerin anlatım aracıdır. Dilin bu yapısı uğradığı değişimlerle geçmişle bağ kuran bir köprü olma özelliği gösterir. Bazı kelimeler değişime uğrasa da bugün kullanılsa da dilin tarihi seyrini ve kültür aktarımını yansıttığı için önem arz etmektedir. Osmanlı Devleti hakkında iki asırlık dönemi ile ilgili yeterli kaynak bulunmamaktadır. Bu kayıp dönem ile ilgili bilgileri müellifi bilenen veya bilinmeyen Tevârih-i Âl-i Osmanlar sayesinde ulaşılmaktadır. Osmanlı Devleti'nin kuruluşundan farklı zaman dilimine kadarki sürecindeki tarihi olayların önemli bir kısmını Tevârih-i Âl-i Osman'lar oluşturmaktadır. Tevârih-i Âl-i Osman'ların başlangıcı Osmanlının kuruluşu sayılırken bitiş yılları derleyenlere göre farklılık göstermektedir. Tamamen Osmanlıları konu alan ilk eserler olarak sayılmakla birlikte o dönem Türkçesinin dil özelliklerini yansıtmaktadır. II. Bayezid zamanında ilk Osmanlı tarihleri olarak bilinen Tevârih-i Âl-i Osman adı altında Osmanlı kuruluşundan başlayan anonim veya yazarı bilinen birçok eser yazılmıştır. Bu çalışmada da Türk Dilinin geliştirilmesi ve korunması amacıyla Eski Anadolu Türkçesi dönemine ait olan Anonim Tevârih-i Âl-i Osman adlı eserin Fransa nüshasının söz varlığı içindeki eski Türkçe kelimelerin tespiti yapılmış ve bu anlamda Türkçenin söz varlığına katkı sağlanması amaçlanmıştır.

D.1.2. Osmanlı Dönemi'nde Kur'an tercümelere ve Kurd Efendi'nin eserleri üzerine

Fatma Nisa SANCAKTAR

Sakarya Üniversitesi, Türkiye

Tercüme yani çevirinin tarihi insanlık tarihi kadar eskiye gitmektedir. Nerede bir kültür var olmuşsa orada bilgi aktarımı için tercümelere ihtiyaç duyulmuştur. Her toplumda olduğu gibi Türkler de yakın oldukları komşu toplulukların dillerinden ve dinlerinden etkilenmişler ve onları da etkilemişlerdir. Türklerin kabul ettikleri dinler sayesinde farklı kültürlerle olan etkileşimi artmış, dil, kültür, sanat, edebiyat hatta yaşam şekline kadar bazı değişiklikler oluşmaya başlamıştır. İslamiyet'in kabulünden sonra ise yeni benimsedikleri bu dini öğrenmek, okuyup anlamak, birilerine aktarabilmek ve sosyal yapıyı İslamiyet'le uyandırmak amacıyla Kur'an-ı Kerim'e, Kur'an-ı Kerim'in tercüme ve tefsirlerine önem vermişlerdir. Dâhil

olunan bu yeni dinin öğretilerini kavrayabilmek için evvela kutsal kitabın muhtevasını anlayabilmek bir ihtiyaç haline gelmiş ve yeni bir ilim sahası ortaya çıkmıştır. Kur'an, insanlığın anlaması ve yaşaması için gönderilen kutsal bir kitaptır ve dili Arapçadır. Bundan dolayı başka dillere tercüme etme gereği duyulmuş ve tefsir gibi ilmi çalışmalarla da insanoğlunun mukaddes kitabı anlaması, kavraması, esasların ve kuralların gereği gibi öğretilmesi sağlanmıştır. Kur'an'ın diğer dillere tercümesinin Hz. Peygamber dönemine kadar dayandığı söylenebilir. Türkler de İslamiyet'le birlikte bu tefsir çalışmalarına dâhil olmuşlardır. İlk aşamada Fâtiha, İhlâs, Yâsin, Tebâreke gibi kısa surelerin tercümeleri ve tefsirleri yapılmıştır. Osmanlı döneminde de bu faaliyetler artarak devam etmiştir. Yine bu dönemde; yaygın hale gelen, yaygın hale gelmeyen ve kısmi tefsir çalışmaları olmuştur. Bunların arasında Ebü'l-Leys es-Semerkindî'nin Tefsirinin Tercümeleri, Hüseyin Vâiz-i Kâşifî'nin Mevâhib-i 'Aliyye'sinin Tercümeleri, Hıdır b. Abdurrahman el-Ezdî'nin et-Tibyân Fî Tefsîri'l-Kur'ân'ının Tercümesi dikkat çekmektedir. Bu çalışmada, yukarıda zikredilen tefsir tercümelerinin yanı sıra Osmanlı müelliflerinden, halveti şeyhi olan ve Sultan III. Murad'ın iltifatlarına mazhar olan Kurd Efendî'nin hayatı ve eserleri incelenecektir. Kurd Efendî'nin Berlin Devlet Kütüphanesi'ndeki Kur'an-ı Kerim tefsiri, yüksek lisans tezi olarak çalışılma aşamasındadır. Çalışmanın amacı, Osmanlı döneminde yapılan Kur'an tercümelerine ilaveten Kurd Efendî'nin hayatı ve eserleri hakkında bilgi vererek dil, tercüme ve çeviri faaliyetlerine katkı sunmaktır.

D.1.3. Avanzâde Mehmed Süleyman'ın Âyîne ile Keşf-i İstikbâl'i

Zuhal Hasene KÜLTÜRAL

Marmara Üniversitesi, Türkiye

Burcu SIBIÇ

Marmara Üniversitesi, Türkiye

İnsan, yaşamı boyunca etrafında gelişen olay ve olguları anlamlandırdığı gibi bilinmezleri de keşfetme arzusunda olmuştur. Kültür tarihine bakıldığında insanın bilinmeze olan yolculuğu çeşitli inanış ve ritüellerde karşımıza çıkmaktadır. Çoğu zaman bilinmezi keşfetme arzusuyla farklı usul ve esaslar uygulayan insanoğlunun bu faaliyetleri zamanla büyücü, falcı, kâhin, sihirbaz gibi adlarla anılan kişiler tarafından bir meslek olarak icra edilmeye başlamıştır. Söz konusu kişiler çoğu zaman görünmez varlıklarla temasa geçerek insanın hâlihazırdaki yaşantısı ve geleceği ile ilgili çıkarımlarda bulunmuştur. Geleceği öğrenmek, şans ve kismetini anlamak amacıyla çeşitli yöntemlere başvurularak anlam çıkarma faaliyeti olarak tanımlanan fal, tarihin çok eski dönemlerinden bu yana kültürden kültüre bazı değişiklikler göstererek günümüze kadar gelmiştir. Türlü araç ve teknikler kullanılarak *el falı*, *kuş falı*, *ateş falı*, *su falı*, *ayna falı*, *çay falı*, *kahve falı*, *yıldız falı* gibi pek çok fal türü ortaya çıkmıştır. Kaynaklardan edinilen bilgilere göre Türklerin de Müslüman olmadan önceki yaşamlarında falın önemli bir yeri olduğu bilinmektedir. Suya bakma, kurşun, kürek kemiği, kahve, bakla falları Türklerde yaygın olan fal türlerindedir. Türk kültür tarihine bakıldığında bu konuda çok sayıda eser yazıldığı dikkati çekmektedir. Bu eserlerden biri de Meşrutiyet Dönemi aydınlarından Avanzâde Mehmet Süleyman'ın kaleme aldığı *Ulûm-ı Hafiyeden Âyîne ile Keşf-i İstikbâl* adlı

eserdir. Telif ve tercüme pek çok eser yazmış olan Avanzâde'nin eserinde ayna ile keşf-i istikbâl, çiçeklerle ve ağaç yapraklarıyla keşf-i istikbâl, soğan ve hububat taneleriyle keşf-i istikbâl, kuşlar vasıtasıyla tefeül, duman ve kuyular vasıtasıyla keşf-i istikbâl, istihare suretiyle keşf-i istikbâl konuları ele alınmıştır. Bu çalışmada, Avanzâde Mehmed Süleyman'ın *Âyîne ile Keşf-i İstikbâl* adlı eseri işlenecektir.

D.1.4. Çağatay Türkçesiyle Yazılmış 19. Yüzyıla Ait Tıp Metninde Yer Alan Bir Bitki Adı: Leylî Kızak Ya Da Lâle-i Kızak

Elif Gizem KARAOĞLU

Karabük Üniversitesi, Türkiye

Çağatay Türkçesi, 15. yüzyıldan 20. yüzyılın başlarına kadar Orta Asya'da yazı dili, edebî dil ve diplomasi dili olarak kullanılan tarihî Türk lehçesidir. Bu lehçeyle yazılan edebî, tarihî, dinî ve tıbbi konulu yüzlerce eser günümüzde araştırmacılarca çeşitli yönlerden incelenmektedir. Çağatay Türkçesinin son dönemini yansıtan eserler hakkında yapılan çalışmalar son dönemlerde oldukça artmıştır. Jarring Koleksiyonu, Çağatay Türkçesinin son dönemine ait dil yadigârlarını barındırması yönüyle dikkat çekmektedir. Bu koleksiyonda yer alan eserlerden biri de Jarring Prov. 357 numarasıyla kayıtlı Çağatay Türkçesiyle yazılmış tıp metnidir. Eser, 147 varak ve çoğunlukla 11 satırdan oluşmaktadır. Yazarı, müstensihî bilinmeyen eserin tarihi temmet kaydında H. 1299/M. 1881-1882 olarak verilse de bu tarihin yazılış ya da istinsah tarihi olduğu bilinmemektedir. Çağatay Türkçesinin karakteristik dil özelliklerini yansıtan eserde yazıldığı yer olması dolayısıyla Yarkent'te konuşulan Uygur ağzının dil özellikleri de bulunmaktadır. Eserde humoral patoloji/ahlatierbaa esasına dayalı hastalıklar ele alınmış ve bu hastalıklara ilişkin tedavi reçeteleri sunulmuştur. Söz konusu tıbbi reçetelerin hazırlanmasında hem maddi hem de majik tedavi yöntemlerinden faydalanılmıştır. Eserin içerisinde yer alan organ, hastalık, bitki, hayvan ve maden adlarının Çağatay Türkçesinin tıbbi terminolojisine, halk hekimliği uygulamalarının ise geleneksel Türk tıp tarihi çalışmalarına katkı sunacağı muhakkaktır. Bu çalışmada söz konusu eserde yer alan leyli kızak/lâle-i kızak bitkisinin adlandırma ve anlamlandırması üzerinde durulacaktır.

2. Oturum: Türkçe Öğretimi

D.2.1. Yabancı/İkinci Dil Öğretiminde Farklı Yaş Gruplarının Pedagojisi

Ezgi İNAL

İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye

Yabancı/ikinci dil öğretimi hemen her yaştan bireyin çeşitli ihtiyaçları kapsamında başvurdukları geniş bir alandır. Dolayısıyla yabancı/ikinci dil öğrenenlerin yaş gruplarındaki farklılaşma onların ihtiyaçları, öğrenme biçimleri ve buna bağlı olarak uygulanacak programların niteliği, kullanılacak materyalin özellikleri gibi konularda bazı farklılıklar oluşturmaktadır. Bu farklılaşma söz konusu eğitim paydaşlarının hepsi için ayrı bir çerçeve oluşturmakta ve eğitim programları, materyallerin tasarımı gibi konuların yanında özellikle

öğreticilerin yeterlikleri üzerine çok yönlü çalışmalar yapmayı gerektirmektedir. Bu kapsamda hangi dilin öğretimi olursa olsun dilin kendi tipolojik özelliklerinin dışında öğretildiği grubun yaş özelliklerinin esas alınmasıyla ve bu konuda her geçen gün gelişen teknoloji ve dönüşen öğretim yöntemleri kapsamında yenilikçi bakış açlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Nitel desenle tasarlanan bu çalışmada yabancı/ikinci dil öğrenenlerin yaş gruplarına yönelik bir tasnif yapılarak literatür kapsamında bu yaş gruplarının yabancı/ikinci dil öğretimi çerçevesindeki ihtiyaçları ve uygulama özelliklerine yer verilmiştir. Sonuç olarak bu çalışmanın hem öğrenenlerin öğrenme ortamlarındaki uygulamalara hem de öğretmenlerin yeterlikleri kapsamında alan araştırmalarına katkı sağlaması beklenmektedir.

D.2.2. On the double use of *katiyen* in Turkish: A corpus analysis

Emrah GÖRGÜLÜ

İstanbul Sabahattin Zaim University, Türkiye

Turkish has a negative concord item (NCI) *katiyen* 'never/in no way' that requires the obligatory presence of sentential negation at all times in the structure (Kelepir 2001, Görgülü 2017; 2020). In a recent work, Yakut-Kubaş (2022), on the other hand, argues that *katiyen* can also appear in certain non-negative contexts. She proposes that these two uses of the word in negative and non-negative contexts can be captured in a unified manner if we assume that *katiyen* is an element that marks the highest degree of certainty expressed by the speaker. In that sense, this pragmatic function is argued to be one that brings the two uses together. In this work, based on a large-scale corpus work (Sezer and Sezer 2013), I will show that *katiyen* is essentially an ambiguous linguistic element that have two distinct distributions and meanings. Firstly, it is primarily an NCI that requires the presence of sentential negation at all times and it has an interpretation that corresponds to 'never' or 'in no way'. Secondly, it can appear in certain structurally non-negative contexts where its reading is 'definitely' or 'strictly'. Therefore, I will conclude that even though the pragmatic function of the two uses may be similar, they have structural and semantic distinctions. This can be accounted for given the fact that *katiyen* is in fact a borrowed word from Arabic that originally functioned as an adverb and is in the process of gradually turning into an NCI.

D.2.3. Ortaöğretimdeki Öğrencilerin Hayatlarındaki Dillerin Okuma Başarısına Etkisi: PISA Temelli Bir Araştırma

Nur İpek TOPRAK AY

Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Talha GÖKTENTÜRK

Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Talat AYTAN

Yıldız Teknik Üniversitesi, Türkiye

Okuma insanların hayatında yer alan çok sayıda değişkenin etkisi ile ömür boyu şekillenmektedir. Ortaöğretimdeki öğrencilerin eğitim hayatı için de ciddi yer tutmaktadır. Yansıtıcı bir değer olarak okuma başarısını etkileyen değişkenlerin ortaya çıkarılması ise bir yandan okumayı daha iyi anlamaya yardımcı olma bir yandan da okuma eğitimi sürecini daha verimli hâle getirmeye katkı sağlama potansiyeline sahiptir. Çalışmada PISA'nın 2018 yılında yapılan araştırmasından hareketle Türkiye evreninden elde edilen verilerle öğrencilerin hayatlarında kullandıkları dillere ait değişkenlerin okuma başarısı üzerindeki etkisi incelenecektir. Açıklama amaçlı korelasyonel araştırma olarak tasarlanan çalışmada çok seviyeli lineer regresyon analizi yürütülerek veriler bulgulaştırılmıştır. Araştırma sonuçları kullanılan dillerin okuma becerisi üzerinde etkili olduğunu göstermektedir. Bununla beraber kullanılan dilin etki yönü etkileşim kurulan kişilerden kullanılan dilin yapısına oradan aile içi ve dışında konuşulan dillere kadar geniş bir değişken evreninde farklılık göstermektedir. Gelecek çalışmalarda nitel veri setleri sonuçların daha derinlikli anlaşılmasına katkı sağlayabilir. Ayrıca sınıf içi ve dışında eğitim faaliyetleri için bu değişkenler göz önünde bulundurulmalıdır.

D.2.4. Yazma kaygısıyla ilgili yapılan araştırmaların içerik analizi

Nilüfer SERİN

Trabzon Üniversitesi, Türkiye

Bu araştırmanın amacı Türkiye’de yazma kaygısıyla ilgili yapılmış olan lisansüstü tezleri betimsel içerik analiziyle incelemek ve yapılan çalışmaların genel bir çerçevesini çizmektir. Bu amaca yönelik olarak ana dili Türkçe olan öğrencilerin ve yabancı/ikinci dil olarak Türkçe öğrenen öğrencilerin yazma kaygılarını ele alan çalışmalar araştırma kapsamına alınmış, diğer yabancı dillerin öğretilmesiyle ilgili çalışmalar araştırmaya dâhil edilmemiştir. Temel nitel araştırma yaklaşımına göre hazırlanan bu çalışmada verilerin toplanması için doküman analizi tekniği kullanılmıştır. Verileri sistemli bir şekilde toplamak ve analiz etmek için araştırmacı tarafından bir veri toplama formu oluşturulmuş, alandaki diğer içerik analizi çalışmalarında kullanılan formlarla karşılaştırma yapılarak kapsam geçerliği sağlanmaya çalışılmıştır. Konuyla ilgili lisansüstü tezlere YÖK Ulusal Tez Merkezinin veri tabanı üzerinden ulaşılmıştır. Veri tabanında “yazma kaygısı, yazma kaygıları ve writing anxiety” anahtar kelimeleri aratılmış ve

30 Nisan 2023 tarihi itibarıyla ulaşılan 30 yüksek lisans, 15 doktora tezi olmak üzere toplam 45 tez araştırmaya dâhil edilmiştir. Elde edilen bulguların analizinde betimsel içerik analizi yöntemi kullanılmıştır. Araştırma kapsamına dâhil edilen lisansüstü tezler, “yayım türü, yayımlanma yılı, tezin hazırlandığı üniversite, ana bilim dalı, araştırma yöntemi, hedef kitle, örneklem büyüklüğü, uygulamanın yapıldığı yer, deneysel çalışmaların süresi, veri toplama aracı, kullanılan ölçekler, amaç, sonuç” başlıklarına göre incelenmiş, elde edilen veriler tablo ve grafikler hâlinde sunulmuştur. Ayrıca araştırmacının geçerlik ve güvenilirliğini sağlamak için araştırma verileri farklı bir araştırmacı tarafından daha kodlanmıştır. Araştırma sonucunda yazma kaygısıyla ilgili tezlerin 2010 ve 2022 yıllarında arasında dağılım gösterdiği, tezlerin çoğunlukla Gazi Üniversitesi bünyesinde ve Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalında hazırlandığı görülmüştür. Sıklıkla karma veya nicel araştırma modelinin tercih edildiği tezlerde, hedef kitle olarak ortaokul öğrencileri veya TÖMER’de öğrenim gören yabancı öğrenciler seçilirken veri toplama aracı olarak ise çoğunlukla yazma kaygısı ölçeği tercih edilmiştir. Tezlerin genellikle öğrencilerinin yazma kaygısını tespit etmek veya bir yöntemin/modelin yazma kaygısına etkisini araştırmak amacıyla hazırlandığı söylenebilir.

D.2.5. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen C1 Düzeyi Öğrencilerinin Yazma Becerisindeki Kelime Sıklıkları

Gülşah PARLAK KALKAN

Kilis 7 Aralık Üniversitesi, Türkiye

Ali KIRIŞIŞ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye

İleri düzey (C1-C2), çeşitli dil yapılarının uygun şekilde kullanılarak metinlerin birbirine bağlanması açısından ulaşılmış hedeflenen son eşiktir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde C1 seviyesine ulaşmış öğrencilerden farklı konulardaki içeriği zengin, uzun metinleri anlamaları, mantıksal bağlantıları kurmaları, okuyucu kitlesine uygun bir üslup seçmelerinin yanı sıra kendilerini sözlü ve yazılı olarak açık ve iyi yapılandırılmış bir şekilde ifade etmeleri de beklenir. C1 düzeyi öğrencileri sık sık kelime arama zorunluluğu duymadan kendini anında ve akıcı bir dille ifade edebilir. Dili, toplumsal ve meslek yaşamında, eğitim ve öğretimde etkin ve esnek bir şekilde kullanabilir. Karmaşık konularda görüşlerini açık, düzenli ve ayrıntılı biçimde belirtebilir. Alıcı dil becerilerinden okuma ve dinleme becerisinin yanında üretici dil becerilerinden konuşma ve yazma becerisinin geliştirilmesinde de dil bilgisi elzemdir çünkü öğrenciler bu dil yapılarını üretici dil becerileri ile kullanmaktadır. Bu çalışmada, Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen C1 düzeyi öğrencilerinin yazma becerisinde tercih ettikleri kelime türlerinin sıklıkları tespit edilmiştir. Yapılan analiz neticesinde ulaşılan sonuçlar tablolar hâlinde sunulmuştur. Araştırmacının amacı ise Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen C1 düzeyi öğrencilerinin sıklıkla tercih ettiği kelime kategorilerinden yola çıkarak dil öğretim süreçlerini kolaylaştırmaya yönelik öneriler sunmaktır.

3. Oturum: Türkçe Öğretimi

D.3.1. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde nezaket ifadeleri ve toplumdilbilimsel yetkinlik

Aslı FİŞEKÇİOĞLU

Marmara Üniversitesi, Türkiye

Herhangi bir dilin yabancı dil olarak öğretiminde dil bilgisi kurallarının aktarımı veya kelime listelerinin ezberlenmesini sağlamakla yetinmek içinde yaşadığımız yüzyılda öğrenenin dil kullanıcısı ve sosyal aktör olma sürecini oldukça olumsuz etkilemektedir. Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metninin yabancı dil öğretimine / edinimine getirmiş olduğu ölçütler incelendiğinde de oluşturulan yeni yeterlilikler bu durumu gözler önüne sermektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bildirişimsel dil yeterliliklerinin bir bileşeni olan toplumdilbilimsel yetkinlik öğrenenin, dil düzeyinin sınırları içinde, hedef toplumda yadrganmayacak bir sosyal aktöre dönüşmesinde oldukça önemli bir yere sahiptir. Toplumdilbilimsel yetkinlik kapsamında, nezaket ifadelerinin bilinmesi ve doğru yerde, doğru zamanda kullanılması öğrenenin hedef toplumla kuracağı bildirişimin sağlıklı olmasını sağlayacak bir etken olarak düşünülebilir. Ayrıca toplumdilbilimsel yetkinlik aracılığı ile Türk toplumsal bilgisinin paylaşımı da kendiliğinden gerçekleşecektir. Nezaket her ne kadar evrensel bir kavram olsa da her toplumun kendisine özgü nezaket kalıpları vardır. Üstelik bu nezaket kalıplarının dile yansması da her toplumda oldukça farklıdır. Bu çalışmanın amacı Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılan yöntem kitaplarından biri olan İstanbul Kitabının A1, A2, B1, B2, C1 dil düzeylerinde hazırlanmış ders kitaplarının toplumdilbilimsel yetkinliği nezaket kalıpları bağlamında incelemektir. Nitel araştırma yöntemi kullanılan çalışmada doküman analizi aracılığı ile bahsi geçen ders kitapları nezaket kalıpları bağlamında incelenmiştir. Ayrıca Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde nezaket kalıplarının yeri ve önemi de Diller İçin Avrupa Ortak Çerçeve Metninin ölçütleri bağlamında tartışmaya açılmıştır.

D.3.2. Yabancılarla Türkçe öğretiminde dinleme sürecinin ölçülüp değerlendirilmesi üzerine öğretmen görüşleri

Fikriye İBSAR

İstanbul Aydın Üniversitesi, Türkiye

Yabancılarla Türkçe Öğretiminde dinleme sürecinin ölçülüp değerlendirilmesi, uygulayıcılar tarafından seviyelere göre kullanılan ölçme yöntemleriyle dinleme becerisinin geliştirilmesi hedeflenir. Öğreticiler, öğrencilerin dinleme becerisi alanındaki gelişimlerini ölçmek için AOBM’de yer alan seviyelere göre dinleme becerisi yeterlilikleri, ölçüt alınarak hazırlanan sınavları uygular. Dinleme becerisi yabancılarla Türkçe öğretimi alanında uygulanan sınavlar (Kur Sınavı, Seviye Belirleme Sınavı ve Türkçe Yeterlik Sınavı) dinleme bölümünde kullanılan dinleme metinleri üzerinden ölçülmektedir. Çalışmada hem nicel hem nitel boyutları içeren karma yöntem kullanılmıştır. İlk olarak nicel verileri anket tekniğiyle, açık uçlu sorular

kullanılarak 18 öğretmen yorumu alınmıştır. Sonraki aşamada ise nitel bir yöntem olan içerik analizi yapılarak dinleme sürecinin ölçülüp değerlendirilmesindeki aksaklıklar tespit edilmiştir. Bu araştırmanın amacı; Yabancılar Türkçe Öğretiminde Dinleme Sürecinin Ölçülüp Değerlendirilmesinde öğretmenler tarafından tespit edilmiş problemlerin çözümüne yönelik önerilerde bulunulmuştur. Öğretmen görüşlerinden ve içerik analizlerinden elde ettiğimiz verilerle öğrencilerin dinleme hatalarının kaynak kitaptaki dinleme etkinliklerinin yetersiz olmasından, dinleme metinlerindeki kelime sayısı ve kelime çeşitliliğinin fazlalığından, dinleme metinlerinin öğrencinin seviyesine uygun olmamasından, öğreticinin dinleme sürecinde öğrenciyi pasif konumda tutmasından; dinleme öncesi, sırası ve sonrasında dikkat edilecek hususlara değinilmiştir. Çalışmanın sonunda dinleme sürecinin ölçülmesindeki sorunlara ilişkin değerlendirmeler yapılmış ve çeşitli öneriler sıralanmıştır. Öğretmen değerlendirmesinde dikkat edilmesi gerekli olan husus kelimelerin Türkçenin zenginliğinin eş anlamlılık potansiyelinin doğru düzgün imla ilkeleriyle kullanılması üslup açısından daha rengârenk olmasıdır. Özellikle akraba Türk lehçelerinin temsilcileri olan öğrenciler kendi lehçelerinin kelimelerini deyim ve atasözlerini kullanarak yazısına ve konuşmasına zenginlik getirirse bu özellik öğretmen tarafından değerlendirilmeli, yanlışlığa yol verilirse bu yanlış düzeltilmelidir. Öğrencilerin Türkçeyi öğrenmeye teşvik ve imrendirilmesi bu değerlendirmeye çok bağlıdır. Burada yalnız sayı değil nicelik ve nitelik ilkelerinin yer alması gerekmektedir. Düşünce zenginliği dil ve söylem zenginliğinin temel kaynağıdır. Öğretmen değerlendirmesiyle akraba Türk lehçelerinin Türkçeye katkısı sağlanmalıdır. Çünkü Türk edebi ve dilinin zenginlik kaynağı yalnız Türkiye Türkçesinin ağızları değil Türk lehçeleri de önemli temel taşlarındandır. Söylem bağlamında onların anlamı bilinmeli ve öğretmen tarafından değerlendirilmelidir.

D.3.3. Kırgızlara Türkiye Türkçesi Öğretiminde C1 Seviyesinde Öğrencilerin Konuşma Becerisi Performans Düzeylerinin Saptanması

Sibel BARCIN

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Kırgızistan

Dil öğretiminde okuma, dinleme, konuşma ve yazma becerilerinin rolü büyüktür. Bu çalışmada C1 seviyesinde Türkiye Türkçesi öğrenmekte olan Kırgız öğrencilerin konuşma becerisi performans düzeylerinin tespit edilmesi amaçlanmıştır. Araştırmaya Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesinde C1 seviyesinde Türkiye Türkçesi öğrenmekte olan 26 öğrenci katılmıştır. Araştırmanın modeli betimsel taramadır. Bu çerçevede öğrencilere günlük hayatta sıklıkla karşılaşılabilecekleri birer soru sorulmuştur. Konuşma için konu belirlerken hangi amaçla konuşulacağına önem verilmiştir. Öğrencilerin performans düzeylerini daha güvenilir şekilde ölçülmesi için Boylu'nun "Konuşma Becerisi İçin Performans Düzeylerinin Belirlenmesi ve Düzey Tanımlarının Yapılması Örneği" ölçütünden faydalanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde telaffuz ve vurgu dikkate alınmıştır. Araştırmada elde edilen bulgular değerlendirildiğinde öğrencilerin Türkiye Türkçesini genel olarak doğru seslendirebildikleri tespit edilmiştir. Bununla birlikte bazı öğrencilerin konuşmalarında ana dillerini yansıttıkları görülmüştür.

D.3.4. Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen C1 Düzeyi Öğrencilerinin Paragraf Tutarlılık Düzeyleri

Ali KIRIBİŞ

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye

Remzi CAN

Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Türkiye

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi bilgiden ziyade beceri temellidir. Bu beceriler ise alıcı dil olarak adlandırılan anlamaya dayalı dinleme becerisi ve okuma becerisi; verici dil olarak adlandırılan anlatmaya dayalı konuşma becerisi ve yazma becerisidir. Öğrencilerin bu dil becerilerinde karşılaştıkları sorunlar çoğunlukla yazma becerisi ile ilgilidir ve özellikle paragraf yazma becerisi ile ilgili sorunlar göze çarpmaktadır. Paragrafın iyi kurgulanabilmesi için paragrafta ana fikrin ve yardımcı fikirlerin olması bu fikirlerin birbiri ile çelişmemesi, cümleler arasında mantık çerçevesinde bağlantıların açık ve net bir biçimde kurulması gereklidir. Bu unsurlar paragrafta tutarlılığı sağlar. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen C1 düzeyi öğrencilerinin ele alınan düşünceyi bir ana fikir etrafında planlama, paragraflarında düşünceyi geliştirme tekniklerinden yararlanma ve paragraflarını sonuç bölümü ile bitirme gibi yeterliklere sahip olması gereklidir. Bu çalışmanın amacı, *“Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen C1 düzeyi öğrencilerinin paragraflarındaki tutarlılık ne düzeydedir?”* problem cümlesine cevap bularak bu öğrencilerin paragraf yazma becerisindeki düzeylerinden hareket ile çeşitli çözümler üretmektir. Araştırma betimsel durum saptaması niteliğindedir. Araştırma sürecinde nitel veri toplama tekniklerinden biri olan doküman incelemesi yoluyla ise öğrencilerin paragraf tutarlılık düzeyleri belirlenmeye çalışılmıştır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlerin paragraf tutarlılığını sağlamaya ilişkin düzeyleri *“Paragraf Tutarlılığı Değerlendirme Envanteri”* temel alınarak sayısal veriler ile açıklanmıştır. Bu öğrencilerin paragraflarında tutarlılığı oluşturabilme düzeyleri frekans sıralamasına göre 99 frekans ile yetersiz; 7 frekans ile orta; 41 frekans ile iyi ve 27 frekans ile pekiyi düzeyindedir.

D.3.5. The Turkish category of Ad tamlaması. Differences and similarities within its subgroups and learning implications in L2-Turkish

Vasiliki MAVRIDOU

Democritus University of Thrace, Greece

Ad Tamlaması (AT) is a term which is widely used in Turkish grammars (Hengirmen 2007, Hatiboğlu 1982, among others) to refer to three N(oun)+N(oun) forms, namely a) N-(n)In N-(s)I, b) N N-(s)I and c) N N, which have been traditionally treated in combination (Dede 1978). This paper is trying to examine the differences lying behind the apparently formal similarity of the 3 forms giving answers to the relative degree of difficulty these forms create in the L2-turkish-acquisition process. To this aim, we try to disambiguate the so far blurred dividing lines of the 3 forms by testing them upon certain morpho-syntactic criteria (Bağrıaçık & Ralli 2014, Mavridou 2020). The results will show the degree of syntactic compositionality and

semantic transparency each of these forms holds giving rise to further assumptions on their syntactic or lexical nature. More specifically, we come to assume that: a) the N-(n)In N-(s)I form is syntactically and semantically analytic in all cases (eg. kadın-ın kuaför-ü ‘the woman’s hairdresser’), b) the N N-(s)I form is syntactically non-compositional (= synthetic) but semantically either transparent (eg. kadın kuaför-ü ‘hairdresser for women’) or opaque (hanım böceğ-i ‘beetle (idiom.)’), and c) the N N form is either syntactically and semantically analytic (eg. kadın kuaför ‘female hairdresser’), or syntactically synthetic but semantically transparent (eg. anne baba ‘parents’) or syntactically synthetic but semantically opaque (eg. Demir Perde ‘Iron Curtain (idiom.)’). At a second level, we make assumptions on the learning sequence of these forms in L2-Turkish. Based on ‘the more transparent the easier to learn’ theory (Libben et. al. 2003), we assume that the syntactic N-(n)In N-(s)I form is a step ahead in the L2-Turkish acquisition process compared to more synthetic compound forms such as the N N-(s)I, while the N N-(y) form, which falls within the ‘grey’ region, is assumed to create the most burdens on L2-learners.

E SALONU

1. Oturum: Yeni Türk Edebiyatı

E.1.1. Bir Neolojizm Örneği: Medeniyet Kavramının Türkçe Kurgu Dışı Metinlerdeki Serüveni

Kübra Fatma DURSUN ÖNEN

Haliç Üniversitesi, Türkiye

Neolojizm, bir dilde daha önce bulunmayan yeni bir kelime veya terim oluşturma sürecidir. Kelimenin kökeni Latincedeki “neos” (yeni) ve “logos” (kelime) kelimelerinden gelir. Bu terim, dilin gelişimiyle ortaya çıkan yeni kelimeleri ifade etmek için kullanılır. Neolojizmler, ihtiyaçları karşılamak, yeni kavramlar ve teknolojilerin tanımlanması için kullanılan yeni kelimeler ve deyimlerdir. Bu terim, dilin sürekli gelişimine ve yenilenmesine işaret eder. Tanzimat Dönemi’nde Osmanlı’dan Avrupa’ya gönderilen bürokratlar, risalelerde ve sefaretten yazdıkları mektuplarda “medeniyet” kavramını ifade etmek için “sivilizasyon” sözcüğünü kullanmışlardır. “Sivilizasyon”, Fransızca “civilisation” sözcüğünden Türkçeye ödünçlenmiştir. 19. yüzyılın sonlarına doğru Türk yazarların özellikle Avrupa’dan yazdıkları hatıra, mektup ve seyahat yazılarında “sivilizasyon” sözcüğü yerine “medeniyeti” tercih ettikleri görülmüştür. Arapça kökenli “medeniyet” sözcüğü, zamanla Türkçenin yapısına uyum sağlamış ve Türk kültüründeki kullanımına uygun hale gelmiştir. Bu süreçte kelimenin anlamı farklılaşmış ve genişlemiştir. Tanzimat’tan II. Meşrutiyet’e kadar yaşanan siyasi ve sosyal gelişmelerin etkisiyle, yazarlar kurgu dışı metinlerde medeniyet ve Batı’yı ilişkilendirdikleri için, Türklerin çağdaşlaşma öyküsünü ayrıştırmak adına “terakki” sözcüğünü yaygın şekilde kullanmaya başlamışlardır. Arapça kökenli “terakki” kelimesi ise içerisinde barındırdığı “ilerleme, gelişme ve yükselme” anlamlarıyla Türk aydınlarının Batılılaşma sürecindeki eğilimlerinin bir sonucu olarak ortaya çıkmış ve 19. yüzyılın sonlarında yazarların

üzerinde sözleştiği bir kavram olarak pek çok fikir yazısında tekrar edilmiştir. 20. yüzyılın başında, Milli Mücadele başlamış ve bu büyük değişim ifade edilirken içerisinde “devrim” anlamı barındıran “inkılap” sözcüğü metinlerde yaygın şekilde kullanılmaya başlanmıştır. Bu çalışmada neolojizm ışığında bir kavramın Türk kültür tarihindeki değişimi ve dönüşümü kurgu dışı metinler üzerinden tarihselleştirilerek aktarılmaya çalışılacaktır. Bu söylem analizi sayesinde, Türk aydınının Batılılaşma sürecini hangi sözcükler etrafında anlamlandırdıkları ortaya çıkarılacaktır.

E.1.2. Ötekileştirilen Öznenin Sesi: Ece Ayhan Şiiri

Hamide YAZER

İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi, Türkiye

Yirminci yüzyılın önde gelen filozoflarından Michel Foucault, özneyi gücü elinde bulunduran iktidar öğeleri tarafından inşa edilen varlık olarak tanımlar. Bu inşa sürecine dâhil edilemeyen kimlikler ise öteki olarak ifade edilir. Ötekiler, tarih boyunca kural koyucular tarafından çeşitli islah yöntemleri kullanılarak ya da toplumdan tecrit edilerek istenilen özne kalıbına sokulmaya çalışılır. İktidar odaklarınca benlikleri oluşturulan özneler de öteki olanı dışarıda kalan “onlar” bağlamında değerlendirerek kendilerinden ayırıştırır. Bu durum, bireyin karşısında yer alan bilinmeyen tanımlamak için kullanılan öteki kavramı ile edebiyatı da beslemektedir. Uzun bir süre edebî eserlerdeki öteki, “ben/biz”in karşısında yer alan düşman olarak görülür. Türk edebiyatında da başlangıçta bu durum geçerli olur ve ötekiler, edebiyatımızda ancak karşıt bir imge olarak yer bulabilir. Bu anlayışın ise diğer edebiyatlarda olduğu gibi toplumun farklı kesimlerinin yazınımıza girdiği modernizmle beraber yıkıldığını söylemek mümkün. Bu dönemle birlikte öteki olarak adlandırılan bireyler “onlar” algısından sıyrılarak merkezi bir bakış açısıyla görülmeye başlanır. Ötekilere bu şekilde bakan isimlerden biri de İkinci Yeni’nin başkaldırıcı şairi olan Ece Ayhan’dır. Ayhan, devletle ve iktidarla olan kavgasını şiirine aktararak devlet tarafından bir köşeye atılan, tarih kitaplarının yer vermeyeceği bireyleri kendisine kaynak edinmektedir. Şiirlerinde alışlagelmişin dışına çıkan, kullandığı imgelerle anlamı çeşitli katmanlarla yoğuran şair, ayrıca iktidar tarafından ötekileştirilen bireylerin sesini de kalemine taşımıştır. Bu çalışmada da Ece Ayhan’ın *Devlet ve Tabiat ya da Orta İkidan Ayrılan Çocuklar için Şiirler* adlı kitabındaki şiirler, devlet ve ötekileştirdiği özneler bağlamında incelenecek ve Ece Ayhan şiirinin siyasal düzlemde şekillenen kimlik ve kültür algıları öteki kavramı ile değerlendirilecektir. Böylece Ece Ayhan’ın şiir diline yansıyan öteki olma hâli, kullanılan söylem ve dil unsurları aracılığıyla tespit edilerek ortaya koyulacaktır.

E.1.3. Çocuk Edebiyatında Polisiye “Ne İşe Yarar”?

Furkan EREN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Neslihan YÜCELŞEN

İstanbul Medeniyet Üniversitesi

Çocuk edebiyatı; okuma alışkanlığı, hayal gücü, kültürel farkındalık, empati, özgüven, öz saygı, düşünme becerileri, bilgi edinme arzusu gibi pek çok yönden çocukları destekleyerek onların hem dil gelişimine hem de bilişsel, duyuşsal ve sosyal gelişim süreçlerine katkı sağlayan bir edebiyat koludur. Bu kolda kendine çok büyük bir yer bulamamış olan polisiye ise genellikle işleyeni belirsiz suçların izlerinin sürüldüğü kurguya dayalı bir roman türüdür. Birbirini izleyen ve her biri bir sonrakine ipucu olabilecek bir dizi olay üzerine gelişim gösteren polisiye romanlarda çözülmeye çalışılan suç dosyası üzerinde çalışan, dedektif, polis memuru gibi bir başkişi bulunur. Çizilen başkişinin sergilediği birtakım olumlu kişilik özellikleriyle çocuğun kurduğu özdeşleşme ve olay örgüsünün tamamıyla gizemden oluşmasının çocuğun okumaya duyduğu merak üzerindeki olası olumlu etkisi, polisiye romanla çocukların bir araya geldiği noktadır. Bu çalışmanın amacı, polisiye roman türünün çocuk edebiyatındaki yerini ve işlevlerini tartışmaktır. Çalışma, nitel bir araştırmadır. Araştırma verileri doküman incelemesi yoluyla toplanacaktır. Çocuklar için polisiye türde kitaplar yazan Kayahan Demir’in Pala’sta Gölge Oyunu, İstanbul Portresi, Hafıza Koleksiyoncusu, Evvel Zaman Koleksiyoncusu kitaplarından oluşan Şifreli Dosyalar Ekibi dörtlemesi, çalışmanın örneklemini oluşturmaktadır. Toplanan verilerin çözümlenmesinde içerik analizinden faydalanılacaktır. Analiz çerçevesini Felski (2021) tarafından tanımlanan edebiyatın dört işlevi çizmektedir. Tanıma, büyülenme, bilgi ve şok olarak sıralanan bu işlevlerin çocuk edebiyatında polisiye bağlamında tartışılması, incelenen kitapların bu tartışma içindeki konumu ve hedeflediği yaş grubundaki çocuklar için uygunluğu, çalışmanın tartışma ve sonuç bölümünü oluşturacaktır.

E.1.4. Yüksel Pazarkaya’nın Ben Aranıyor adlı romanında kimlik (benlik) arayışı

Hasret GÜNGÖR

Pamukkale Üniversitesi, Türkiye

Sosyoloji, psikoloji, siyasi ve iktisadi bilimler, teoloji, antropoloji ve felsefe alanlarında olduğu kadar edebiyat dünyasında da önemli bir yere sahip olan kimlik (benlik) olgusu hem bireysel hem de toplumsal anlamda var olabilmenin ön koşulları arasında yer alır. Toplumsal bir varlık olan insan, kimliğini içinde yetiştiği çevrenin değer yargılarına, normlarına, diline, dinine, gelenek ve göreneklerine karşı geliştirdiği aidiyet bilinci içerisinde oluşturur. Kişi, hem kendini ve ait olduğu toplumu hem de öteki bireyleri ve toplumları bu kimlik aracılığıyla anlamlandırmaya çalışır. Birden fazla kimlik arasında kalan bireyler, “Ben kimim?” ve “Ben nereye aitim?” şeklinde bir sorgulama içerisine girererek bu belirsizlikten kurtulmak isterler. Çok kültürlü bir ortamda yetişen yazarlar da hiç şüphesiz içinde buldukları mekânın ve zamanın sorunlarına eserlerinde yer vererek bireysel ve toplumsal farkındalığı oluşturup,

okurlarını bu sorunlar karşısında düşünmeye, sorgulamaya teşvik eder ve daha bilinçli bir benlik inşasına hizmet ederler. Tam da bu noktada şair, yazar ve çevirmen Yüksel Pazarkaya'da üniversite öğrenimine kadar Türkiye'de yaşamış ardından yüksek öğrenim için Almanya'ya göç ederek iki dil, iki toplum, iki kültür dolayısıyla da iki kimlik arasında kalmıştır. *Ben Aranıyor* adlı eserinde de Almanya'da yaşayan ve yıllar sonra ülkesine dönen Orhan karakteri aracılığıyla kimlik kavramı üzerine düşünmemizi ve sorgulamamızı sağlamıştır. Eserin ana karakteri Orhan eserin en başında anavatanına doğru bir yolculuğa çıkar ve tıpkı yeni doğan bir bebek misali yaşama sıfırdan başlayarak benliğini yeniden inşa etmeye çalışır. Bu çalışmada, anavatanında edindiği kimlik ile içinde bulunduğu egemen kültüre ait kimlik arasında kalan karakter aracılığıyla günümüz küresel dünyasının kaçınılmaz bir sonucu olarak ortaya çıkan çok kültürlü toplum yapısı ile kimlik sorunsalı arasında bir paralellik kurularak edebiyatın kimlik inşasındaki rolü mercek altına alınacaktır.

E.1.5. Branislav Nuşiç'in "Ramazan Geceleri"nde Sosyal Hayatın İzleri

Öznur ÖZDARICI

Kırıkkale Üniversitesi, Türkiye

Yugoslav Edebiyatının önemli yazarlarından biri olan ve Sırp yazınında komedi dalında ün salan Baranislav Nuşiç, Balkan Savaşı'ndan önce Sırp Konsolosu olarak görev yapar. Türklerle olan yakın ilişkileri, Rumeli Türkleri'nin yaşayışlarını birtakım hikâyeler çerçevesinde kalem faaliyetlerinde yansıtmaya olanak tanır. Sırpça aslından çevrilen bu hikâyeler Doğu'ya ait unsurları ve Türkçe kelimeleri yoğunlukla bünyesinde taşır. Branislav Nuşiç'in söz konusu kitabı kaleme aldığı 1890'lı yıllarda Osmanlı, Rumeli'deki hâkimiyetini büyük oranda kaybetmiş ve bölgenin ismi isyanlarla ve savaşlarla anılır olmuştur. Bu siyasi iklimin tamamen dışında yazdığı Rumeli'de Ramazan Geceleri'nde Nuşiç, çarşı ve mahalle hayatını tüm canlılığıyla ortaya koyar. Osmanlı İmparatorluğu'nun çökmekte olduğu dönemde geçmesine rağmen onun hikâyelerinde ne dönemin Müslüman çarşısının karamsar havasından bahsedilir ne de eski güzel günlere yetişemediğine dair bir yakınma duyulur. Şehrin, kasabanın ve köyün kültürel yaşantısını hikâyelerine ustalıkla işleyen yazar, çarşı hayatına yayılan çeşitliliği konuşma dili üzerinden yansıtmaya özen gösterir. Bu yüzden, eser Sırpça yazılmış olmasına rağmen altı yüzden fazla farklı Türkçe kelime içerir. Kitapta yer alan hikâyeler Ramazan ayında mahalle, çarşı ve çevresinde Rumeli halklarının yaşantısını ele almasının yanında, dönemin ev mimarisinden eğlence kültürüne, kadın-erkek ilişkilerinden sosyal sorunlara kadar birçok hususu ihtiva etmekle birlikte dönemin ruhuna şahitlik etmek ve o dönem sosyal hayatının izlerini sunması açısından zengin bir malzeme sunmaktadır. Çalışmamızda günlük hayata ilişkin bu verilerin Nuşiç'in hikâyelerindeki izleri takip edilecektir.

E.1.6. Mustafa Kutlu'nun Gezi Kitaplarına Göre İstanbul'u

Ahmet KOÇAK

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye

Türk edebiyatında edebi bir tür olarak gezi/seyahat yazıları, yazarının ziyaret ettiği, bulunduğu yerlerdeki özellikleri edebi bir üslupla yazıya aktarması bakımından son derece önemli metinlerdir. Gezi yazıları, yazarın yaşadığı yerden şu ya da bu sebeple gittiği başka bir şehri, ülkeyi, kıtayı konu olabileceği gibi aynı şehrin içindeki bir seyahatini de ele alabilir. İstanbul, tarihi ve kültürel mirası ile gezi yazıları içinde önemli bir konumdadır. İstanbul konulu gezi yazıları ele alındığında Türk Edebiyatı'nın önemli hikâyecilerinden birisi olan Mustafa Kutlu'nun kaleme almış olduğu "*İstanbul Gezi Yazıları -1- Topkapı'dan Topkapı'ya, İstanbul Gezi Yazıları -2- Haliç ile Çepeçevre İstanbul ve İstanbul Gezi Yazıları -3- Boğaziçi*" başlıklı üç eseri, İstanbul'un tarihi ve kültürel yapısının incelenmesi açısından kaynak olabilecek niteliktedir. Yazar eserlerinde İstanbul'a geldiği tarihten itibaren gezdiği birbirinden farklı mekânları kendine has bir üslup ile tanıtmıştır. Eserlerde öne çıkan en belirgin özellik mekânların tasvirinin salt gözleme dayalı olmamasıdır. Gözlemlere yazarın perspektifinden yorumlar eşlik etmekte ve yer yer düşülen dipnotlarla okuyucunun mekânlar hakkında daha geniş bilgilere sahip olması sağlanmaktadır. Sade bir üslupla İstanbul yazılarını kaleme alan Kutlu, adeta okuyucuya metinler üzerinden canlı bir İstanbul seyahatine çıkartır. Bu çalışmada Mustafa Kutlu'nun bahsi geçen eserleri incelenmiş, gezilen mekanların tasnifi yapılarak hangi semtleri, hangi mekânları öne çıkarttığı tespit edilmiş ve gezi yazısı türü çerçevesinde analiz edilmiştir.

2. Oturum: Yeni Türk Edebiyatı

E.2.1. Kırmızı ve Siyah Romanı ile Mai ve Siyah Romanlarında Renkler Üzerine Bir İnceleme

Hacer GÜLŞEN

İstanbul Gelişim Üniversitesi, Türkiye

Bu makalede Fransız edebiyatında realizm akımının en önemli temsilcilerinden biri olan Stendhal'ın Kırmızı ve Siyah romanıyla, Halit Ziya'nın Mai ve Siyah romanı renkli dünyalarıyla ele alınmaktadır. Bilindiği gibi Türk yazarları Fransız edebiyatının seçkin eserlerinden etkilenmişlerdir. Bu etki çok uzun bir zaman devam etmiştir. Realizm akımının en önemli temsilcilerinden biri olan Stendhal da Türk romanının modernleşmesinde büyük katkıları olan Halit Ziya'yı etkilemiş yazarlardan biridir. Her iki romanda da sosyal meseleler ferdi ıstıraplardan daha çok önem taşımaktadır. 19. Yüzyılın ilk ve ikinci yarısının sosyal meselelerinin dikkat çektiği bu romanlarda her iki yazar da Julien Sorel ve Ahmet Cemil'in şahsında bir devir romanı inşa etmiş benzerler. Siyah her iki romanda da ortak tek renktir. Mai ve Siyah'ta hayal kırıklığını Kırmızı ve Siyah romanında ise ruhban sınıfını ve kiliseyi simgelemektedir. Bu çalışmada kullanılan yöntem Karşılaştırmalı edebiyat yöntemidir. Bu

yöntemle her iki romanın benzerlikleri ve farklılıkları ortaya çıkacaktır. Ancak asıl önemli olan renklerin taşıdığı anlamın ve bu renklerle anlatılmak istenenlerin ortaya çıkarılmasıdır.

E.2.2. Ahmet Mithat Efendi Kanonist miydi?

Elif TÜRKER

Doğuş Üniversitesi, Türkiye

Türk edebiyatı tarihinde, kendi isimlendirmesiyle “Hace-i evvel” olarak anılan Ahmet Mithat Efendi’nin, bir öğretici / yol gösterici olma amacı taşıdığı söylenebilir. Tanzimat Fermanı’nın ilanı ile resmiyet kazanan Osmanlı Devleti’nin Batılılaşma çabasında edebiyatı bir araç gibi kullanan isimlerden biri de Ahmet Mithat Efendi’dir. Onun amacı, çağdaşları Şinasi, Namık Kemal ya da Ziya Paşa’dan biraz daha farklıdır. Ahmet Mithat Efendi, yerli şartların ihmal edilmeden çağa uyum sağlanmasını, bir başka deyişle, Batı’dan alınacak yeniliklerin kontrollü bir biçimde, halkın benimseyebileceği şekilde alınması gerektiğine inanmaktadır. Bu amacını da çeşitli tartışmalar başlatarak uygulamaya koyar. Bu bakımdan da bir kanun koyucu tavrı takınır. Özellikle Servet-i Fünun yazar ve şairlerini hedef aldığı Dekadanlar tartışması ile Klasikler Tartışması bu bağlamda önemlidir. Söz konusu iki tartışmayı başlatan isim olmasının yanında, burada ele aldığı meselelerle edebiyat alanına bir sınır çizmeyi ya da bir kurallar dizgesi oluşturmayı amaç edindiği söylenebilir. Ahmet Mithat Efendi’nin söz konusu tartışmalardaki tavrı incelendiğinde, onun bir kanon yaratma amacı taşıyıp taşımadığı sorgulanabilir. Zira edebiyat kanonu, bir halkın millet olma bilincini pekiştirmeye hizmet ettiği için, söz konusu dönemin dinamikleri göz önünde bulundurulduğunda Ahmet Mithat Efendi’nin -bilinçli bir şekilde olsun ya da olmasın- kanon inşa etme çabası içinde olabileceği yorumuna ulaşmak mümkündür. Bu çalışmada, Ahmet Mithat Efendi’nin bahsi geçen tartışmalardaki savlarının kanonist tavra nasıl işaret ettiği açıklanmaya çalışılacaktır.

E.2.3. Sosyolojik Süreçleri Edebiyat Üzerinden Okumak: Bereketli Topraklar Üzerinde ve Berci Kristin Çöp Masalları Romanlarında Minör İçinde Minör Oluşu ve Madunluğu Temsili Yönüyle Kadın

Can ŞAHİN

Erzincan Üniversitesi, Türkiye

Roman türü Orhan Kemal ve Latife Tekin gibi kimi yazarlarca ideolojilerinin geniş kitlelere ulaştırılması amacıyla araçsallaştırılmıştır. *Bereketli Topraklar Üzerinde* ve *Berci Kristin Çöp Masalları* romanları sosyolojik çıkarımlar yapmaya müsait edebi-sosyolojik diskurlardır. Minör kavramını “Kafka: Minör Bir Edebiyat İçin” başlıklı çalışmalarında ele alan Deleuze ve Guattari, minör edebiyatın yersizyurtsuzlaştırılmış bir dili, kolektif bir söylemi ve siyasal konuları gerektirdiğini ifade ederler. Deleuze ve Guattari’ye göre erkek majördür; sayıca üstün olduğu için değil, her türlü varlık erkek ölçütünde şekil aldığı için öyledir. Minör oluş ile kadın oluş arasında bir paralellik vardır ve erkeğin majör olduğu eril düzlemde kadın minörleştirilerek ötelenmiş ve azınlık konumuna itilmiştir. İlk olarak Gramsci tarafından kullanılan sonraları Spivak tarafından geliştirilen madun (subaltern) kavramı sınıfsal ve siyasal

bir niteliğe sahiptir. Gramsci'ye göre bir toplumda temsil edilen insanlar özne, aynı toplumda sesi olmayan, toplumun işleyiş mekanizmaları içinde kendini ifade edemeyen kişiler ise mâdun (subaltern)dur. Özne konuşabilir; ancak, mâdun konuşamaz; konuşabildiğinde bile kendisi olarak konuşamaz; hep mırıltılı ve kolektif şeklinde konuşmalardır. Erkek egemen toplumlarda en geniş madun kitesini oluşturanlar kadınlardır. Çalışmamızda *Bereketli Topraklar Üzerinde* ve *Berci Kristin Çöp Masalları* romanlarında kadın karakterlerin minör içinde minör oluşu ve maduniyeti temsili yönüyle erkek egemen toplum yapısında kendini ifade edecek dilden yoksun oluşları üzerinde durulacaktır. Toplumsal gerçeklikten hareketle eserlerinde birçok sosyokültürel olguya temas eden Orhan Kemal'in 1954 yılında yayımlanan *Bereketli Topraklar Üzerinde* romanı sosyal gerçeklik, kadınların özel ve kamusal alanda sömürülmesinde somutlaşır. Romanda kadınlar, erkek özne tarafından cinsel sömürü nesnesine dönüştürülürler. Aynı paralelde Latife Tekin'in 1984 yılında yayımlanan *Berci Kristin Çöp Masalları* romanı erkek egemen düzende öteki yani kadın oluşun öyküsüdür. Kondu mahallesinde erkek otoritesine dayanan ataerkil düzen içerisinde söylemin belirleyicisi ve hâkimiyet kurucu unsur erkektir. Mevcut dilin büyük ölçüde ataerkil düşünce yapısı tarafından biçimlendiği bu sistemde kadın pasifliğiyle dilsizleştirilmiştir. Çalışmanın amacı araştırmaya konu olan romanlardan hareketle kendisi bizatihi kentin çeperlerine itilmiş, kentli tarafından dışlanmış, ötekileştirilmiş ve bu yönüyle minörlüğü ve madunluğu temsil eden taşradan göç etmiş işçi ve yoksul erkekler için kadının alt noktada konumlanması ve cinsel sömürü nesnesi olarak bedeni üzerinden metalaştırılarak dile getirilişini tespit etmektir.

E.2.4. Mürsel Sönmez'in Divân-ı Niyâz Adlı Eserinde Söz Oyunları ve Geleneğin Şiir Diline Yansımaları

Sevilay ÖZTÜRK

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye

Özlem FEDAI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye

Dil; içerisinde barındırdığı farklı işlevlerle çağlar boyunca duygu ve düşünce aktarımının temeli olmuştur. İmgelerden, duygulardan düşlerden oluşan bir birikiminin ürünü olan şiirin dili ise dilin tüm imkânlarını barındırarak onu estetize eder. Paul Valery'ye göre "dil içinde ayrı bir dil" olan şiir dilinde; şairin duygu ve hayal dünyasıyla biçimlenen özel bir dil vardır. Bu çalışmada, 1980 sonrası Türk şiirinde kendine has şiir diliyle dikkat çeken şairi Mürsel Sönmez'in *Divân-ı Niyâz* adlı eseri, şiir dili, kelime serveti ve söz oyunları açısından değerlendirilmiş, bu eserden hareketle şairin şiirlerindeki duygu ve hayal dünyasının boyutları ortaya koyulmaya çalışılmıştır. Eser, biçim ve öz itibari ile geleneğin bilhassa Divan şiirinin dünyasını yansıtırken sahip olduğu söz varlığı ile şairinin zengin hayal dünyasını sergilemektedir. Sanatçının gelenekten faydalanması sadece şiirlerinin formunu etkilememiş Türkçeyi kullanma biçimine de etki etmiştir. Biçim ve içerik olarak gazel, kaside, na't örnekleri yer almaktadır. Şairin eserindeki şiirleri biçimsel formları ve modern zamanların dilini yansıtması bakımından gelenek ile modern zamanların şiiri arasında bir köprü oluştururlar.

Eserde özellikle bir na't örneği taşıyan "Efendim" şiirinin bile tek başına sahip olduğu söz varlığı ile Türkçeye nasıl katkı sağladığı gözler önüne serilmiştir. İncelememiz sonucunda şairin özelde *Divan-ı Niyaz* adlı eserinde genelde ise tüm şiirlerinde "geleneğin kökleri"yle "gelecek"i birleştirme gayreti içinde olduğu anlaşılmış, bu hususta da şairin söz oyunlarının, kelime dünyasının etkili olduğu görülmüştür. Eserde şairin tercih ettiği kelimelerin bugünün dünyasınca açık ve anlaşılır olmasına karşılık taşıdıkları anlam derinliği bakımından zengin çağrışımlarla yüklü oldukları, Sehl-i mümteni, Mecaz-ı Mürsel, Tevriye gibi sanatlar barındırdıkları örneklerle ortaya konulmuştur. Çalışmamızda sanatçının söz konusu eserinde tespit ettiğimiz söz varlığı, şiir dilinin edebî zenginliğini, başka metinlerle kurduğu metinlerarası ilişkileri de gözler önüne sermektedir. Nitel bir araştırma yöntemi olan doküman incelemesi yöntemi ile gerçekleştirilen çalışmamız sonucunda 1980 sonrası Türk şiirinin güçlü kalemi Mürsel Sönmez'in incelenen eserinden hareketle, gelenekten beslenen, inanca bağlı bir şiir dünyasına sahip olduğu, şiir dilinin zenginliği çerçevesinde ortaya çıkarılmıştır.

E.2.5. 'Kanon Dışı' Bir "Öteki" Olarak Peyami Safa'nın Değerlerine ve Türkçeye Sahip Çıkışı

Özlem FEDAI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye

"Belirli bir odağın beğenisine göre şekillenen kurallar bütünü" anlamındaki "kanon" düşüncesi, baskın sosyal grupların, eğitim kurumlarının, statükoyu temsil eden devletin belirlediği fikirlerden ortaya çıkmıştır. Cumhuriyet'in ilanıyla "laik" düzenin kurulması ardından, ülkeyi çağdaş medeniyetler seviyesinin üzerine ulaştırma hedefi için yapılan devrimleri, yeni rejimin değerlerinin halka benimsetilmesi düşüncesiyle, eğitim sisteminde olduğu gibi sanat ve edebiyatta da devletin desteklediği, ilkelerini "Kemalizm" in belirlediği bir "kanon" oluşturulmuştur. Bu dönemin roman başta olmak üzere edebiyat eserlerinde de yeni bir toplum inşa edilmesi amacıyla çağdaş Batı medeniyetinin değerleri halka benimsetilmeye çalışılmıştır. Bu düşünceyle eserlerini veren Millî edebiyattan beri roman yazan yazarlar (Reşat Nuri, Halide Edip, Aka Gündüz, Yakup Kadri vb.) "kanon" un yazarları haline gelirken, eserleriyle yeni kültürün değerlerini benimsemeyi teşvik etmiş; eski kültürün değerlerinin terk edilmesinin gereğini telkin etmiştir. Bu süreçte romanları üzerinden verdiği mesajlarla "kanon" un benimsediği değerlerin dışında kalan ve geçmiş kültürün mirasına sahip çıkmaya çalıştığı için "öteki" durumuna düşen yazarlar Peyami Safa, Tarık Buğra gibi yazarlar da olmuştur. Onları "kanon dışı" yapan muhafaza etmeye çalıştıkları değerlerdir. Bu çalışmada Cumhuriyet devri Türk romanının usta yazarlarından Peyami Safa (Nisan 1899-Haziran 1961)'nin, Cumhuriyet devri roman "kanon"unun içinde değerlerine sahip çıkan bir "muhafazakâr" olarak farklı tutumu, bu tutum paralelinde yazarın "Osmanlı Türkçesi" ve "Türkçe" konusunda sergilediği tavır ele alınmıştır. Doküman incelemesi yönteminin kullanıldığı çalışma sonunda yazarın kanon dışı bir "öteki" olarak geleneğin değerlerine sahip çıkma biçimi eserlerinden örneklerle ortaya konulmuştur.

E.2.6. Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Edebi Tercüme ve Batılılaşma İlişkisi (1864-2022)

Ferudun AY

Bandırma Onyediy Eylül Üniversitesi, Türkiye

Osmanlı Devleti, Batı'nın çok yönlü ve zengin kültür birikiminin önemini her anlam ve alanda fark etmiş, hatta Batılılaşmayı ayakta kalma olarak görmüştür. Batılılaşma öncelikle idari, askeri, kültür ve teknoloji alanlarında sonraki zamanlarda sosyal hayat içinde en belirgin biçimde kendini göstermiştir. Bu süreçte Batı'ya açılan en etkin argümanlardan biri de tercüme eserler olmuştur. Batılı eserlerin tercüme edilmesi yeni edebi türlerin Türk edebiyatında hızla gelişmesini sağlamıştır. Batılı eser tercüme ile edebiyatımıza giren edebi türler Batılılaşma yolunda Osmanlı ve Cumhuriyet dönemi aydın ve okuyucusu üzerinde büyük etki yaratmıştır. Hiç şüphesiz ki Osmanlı'da olduğu gibi günümüzde de yeni aydın tipi ve edebi türlerin gelişiminde tercümelerin etkisi halen devam etmektedir. Cumhuriyet dönemi eserlerinde de etkisini görmekteyiz. Her ne kadar dil öğrenimi günümüzde Osmanlı dönemine göre çok fazla olsa da Batılı eserlerin tam anlaşılabilirliği ve Batı dillerini bilmeyenler için tercüme elzem ve zaruri bir alan olarak yerini korumaktadır. Bu ihtiyaç edebi tercüme ve Batılılaşma olarak günümüzde de türlerde yoğun biçimde hissedilmektedir. Bu çalışmamızda Tanzimat edebiyatının başlangıcından günümüze kadar devam eden edebi tercüme hakkındaki tespitler ve eleştiriler değerlendirilmiştir. Araştırmamızda günümüze kadar süregelen edebiyat sahasındaki tercüme hakkındaki görüşlerden hareketle edebi tercüme ve Batılılaşma ilişkisi incelenmiştir. Ayrıca inişli ve çıkışlı bir süreçlerden geçen edebi tercüme çalışmaları hakkındaki değerlendirmeler araştırmacılara sunulmuştur.

E.2.7. Postmodern Anlatıda Kimliksizliğin İnşası Bağlamında İsimli Anlatı Kişileri

Burak ÇAVUŞ

Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Türkiye

Edebiyat ve kimlik ilişkisi, tarihsel süreçte din, ulus, sınıf, ideoloji, toplumsal cinsiyet gibi kimlik bileşenleriyle iç içe bugüne kadar uzanmıştır. Açık ya da örtük olarak edebi metinler, kimlik inşa sürecinin bir parçası olmuş ve bireyleşme ve kültürlenme süreçlerinde referans metinler olmuşlardır. Dolayısıyla bu yapıyla genel olarak edebiyat olayı bir büyük anlatı mahiyetinde değerlendirilir. Postmodernizmin yapı bozucu eğilimi ise bütün büyük anlatıları geçersiz kılarak büyük anlatıların meşruluğunu yitirdiğini vurgulamaya çalışır. Edebî düzlemde büyük anlatılar ise kimlik inşasında etkili olan, biz ve öteki kavramları üzerinden dinî, milli, sınıfsal, kültürel kodların taşıyıcısıdır. Postmodernizmle birlikte artık edebiyat büyük anlatı formundan uzaklaşır. Üst kurmaca, metinlerarasılık, türler arası geçişgenlik gibi anlatım teknikleriyle biçimsel, olasılık, belirsizlik, çoğulculuk, oyunlaştırma gibi olgularla da içerik olarak klasik ve modern edebiyatın temel unsur olarak belirlediği kişi, zaman, mekân gibi kavramlarda avangardist bir değişim başlar. Bu aşamada edebiyat artık bir kimlik inşa aracı değil, kimliksizliğin ya da çok kimlikliğin inşasını hazırlayan anlatılar olarak çıkar karşımıza. Anlatı kişileri üzerlerine kimlikler giydirilmiş değerlerdir. Aksine hiçbir kimlik bileşeniyle donatılmazlar ve ne ulusal ne dinî ne kültürel hatta ne de cinsiyete özgü kimlik kodlarıyla

ilişkili değillerdir. Bu kimliksizleştirme eğilimi ise birçok anlatı da anlatı kişinin isimsizliği ile vurgulanır. Nitekim isimler, sembolik anlamları da olan ve kişilerin ilk kimlik göstergeleri olarak önemlidir ve gerçeklikte de kişilere verilen isimler, din, ulus, toplumsal cinsiyet gibi olgular çerçevesinde verilir. Ancak postmodernist özellikler taşıyan metinlere baktığımızda merkezî kişilerin isimsiz olduğunu görürüz. İsimsiz anlatı kişileri ise herhangi bir kültürel, dinî, millî kodlarla yaşamayan, herhangi bir değeri ya da inancı kutsallaştırmayan ve kendini herhangi bir biz'e dâhil etmeyen ve dolayısıyla da ötekisi olmayan kişilerdir. Bu çalışmada da Yusuf Atılgan'ın Aylak Adam'ı, Oğuz Atay'ın Beyaz Mantolu Adam'ı, Ferit Edgü'nün Hakkârî'de Bir Mevsim'i ve Aras Ören'in A'nın Gizli Yaşamı adlı anlatıları postmodernizm ve kimliksizleştirme bağlamında incelenmiştir.

3. Oturum: Halk Bilimi

E.3.1. Akademik Çalışmalarda Sosyal Merkezlilik

Aytaç ÖREN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Türkiye

Günümüz akademisyenleri, öncelikle bireysel, sonra çalıştıkları bölüm ve üniversite içinde, bir ileri adımda da diğer üniversitelerin aynı ve/ya yakın bölümleri ile, kısacası aslında sorumlu ve zorunlu olduğu yaşadığı şehir, bölge, ülke ve dünya ile çalışma yürütmede büyük eksiklikler taşımaktadır. Özellikle toplumun duygu ve ilham kaynağı, bireylerin duygusal ateş gücü edebiyat alanında bu büzülme, darlaşma, geriye çekilme, bireysel kalış çok daha yakından gözlemlenmektedir. Akademik çalışmalar, sadece indeksler taranıp ilgili makale, dergi ve kitaplar bulunarak sosyal merkezlilik dışına kayabilmekte ve bundan dolayı da bu çalışmalar yaşam ve akademi arasında yapay bir konumda kalabilmektedir. Ortaya konulanların, kişinin ilgi alanıyla ve bu alanın daha yerli bir anlayışla harmanlanarak yarar faktörünün beklenildiği kadar genişlemediği, sosyal anlamda hayattan uzak ve/ya kopuk kaldığı bir anlamda gözlenebilmektedir. Akademisyenlerin bulunduğu yakın çevreden uzağa doğru genişleyen yaşam içerisinde alan çalışmaları ile pratik, hayata temas eden, yaşam kalitesini artıran, doğal oluştan adapte olabilen bir kimlik taşımaları ve bu kimliğin süzgecinden çalışmalar çıkarması önem arz etmektedir. Bu çerçevede, genelde toplumun her bir bireyinin özelde de akademik camianın, kendi üzerinde ve çevresindeki insanlara kucak açan, katkı sağlayan, vizyon veren, eğitim hedeflerini çizen son derece planlı, bilinçli, istekli ve sorumlu bir yönelim içerisinde olmada bir tikanıklık yaşadığı ortaya çıkmaktadır. Bu kuşatıcılığı taşıyan çalışmaların sayıca az oluşu, bu doğrultudaki çalışmalara gerekli önemlerin verilmediğini gösterir. Akademisyenin, kendisinden başlayarak dalgalar halinde dünya üzerindeki yaşama pozitif bir etki yaratacak bir hayat anlayışı içinde olması onun doğal varoluş nedenidir. Yaşam ve akademisyen arasındaki bir boşluk oluşuyorsa bu, akademik çalışmaların insani boyut eksikliğine işaret edecektir. Dolayısıyla akademik çalışmalarda sosyal merkezlilik büyük bir önem kazanmakta ve yapılanların hayata katkısını olumlu ve güçlü bir şekilde etkilemektedir.

E.3.2. Türk Halk Türkülerinde Ruhsal Rahatsızlık Algısı

Nebile ÖZMEN

Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Türkiye

Türk halkının sanatsal üretimi olan türküler müzik yönüyle olduğu gibi, gündelik yaşamdan esinlenen içerik ve konuları yönüyle de, kültürel hafıza taşıyıcılığı vasfını haiz zengin veri hazineleridir. Bazı türküler anlık yaşanan bir olayı, hikâyeyi betimlerken, bazıları tarihsel bir olayı sebeplerini ve bireye ve topluma etkileriyle dile getirmiştir. Bazı türküler sosyal bir sorunu sazın tellerine dökerken, bazıları bireysel bir sancıyı, aşkı, derdi dile getirmektedir. Fakat her halükarda Türk halkının tarihten günümüze yansıyan duygularını, düşüncelerini, olaylara ve olgulara bakışını Türküler üzerinden inceleme ve betimleme imkânı sunmaktadır. Ruhsal veya psikolojik hallerin Türkülere yansımaları incelendiğinde, sosyal olayların, savaşların, çatışmaların, sorunların etkisinin akıl ve ruh üzerindeki etkisini dile getiren ifade ve metaforlarla karşılaşılmaktadır. Ancak bireysel olarak yaşanan üzüntüler, sevinçler, duygu durumunda yaşanan değişimlerin de bilhassa aşk konulu türkülerde geniş bir kavram zenginliği ile yer aldığı görülmektedir. Bu çalışmayla, Türk halk türkülerinde yer alan ve ruh hastalıklar kapsamında sayılabilecek olgular, ifadeler ve metaforları tasnif etmek ve sosyal belirleyicileri eşliğinde analiz etmek türkülerin içerdikleri zenginliğin bu yönüyle ortaya çıkarılması ve literatüre kazandırılması amaçlanmıştır. Bunun için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Dokümantasyon tekniği ile veriler türkü repertuarlarından alınmış ve veriler içerik analizi ile değerlendirilmiştir. Türküler türlerine göre değil tematik seçimle belirlenmiştir. İçerik analizi kapsamında ruhsal sağlığı ve hastalıkları betimleyen kavramlar, kelimeler tematik bakımdan tasnif edilmiş ve bu kavramların ifade ettiği hallerin, olguların sosyal belirleyicileri tespit edilmiştir. Araştırma sonucunda, beden hastalıklarını ifade eden birçok kavramın ruhsal hastalıkları betimleyen metaforlar olarak kullanıldığı görülmüştür. Birkaç örnek vermek gerekirse, baş ağrısı, yaranın sızlaması, verem çokça kullanılan ifadelerdir. Yine türkülerde bu konuda öne çıkan kavramın delilik olduğu görülmektedir. Deli kavramı kimi zaman gerçek anlamıyla kullanılırken, bazen gönüle veya başka bir olguya sıfat olarak kullanılmıştır. Bunalmak, canın daralması gibi birçok durumun da sosyal hayatta başkalarının yol açtığı ruhsal sıkıntılar olarak dile getirildiği görülmüştür. Bunlar gibi birçok metafor ve kavram kullanıldıkları türkülerden örnekler üzerinden analiz edilmektedir.

E.3.3: Kargasabunu'nda Sözlü Anlatı Geleneğine ve Halk Bilimi Unsurlarına Bakış

Meriç KURTULUŞ

Doğuş Üniversitesi, Türkiye

19. yüzyılda halk bilimi disiplininin doğuşunu hazırlayan ilk çalışmalar kırsalda yapıldığı için folklorun araştırma sahası olarak köyler ve kasabalara odaklanması gerektiğini varsayan bir yaklaşım, hem dünyada hem de Türkiye'de halk bilimi disipliniinde yürütülen çalışmalarda uzun müddet hâkim bakış açısı olarak benimsenmiştir. Zaman içinde kentlerin hızlı bir biçimde büyümesi ve küreselleşmenin büyük kentlerde etkisini göstermesinden ötürü yerel kültürlerin yaşamasına karşı tehdit oluşturduğunun düşünülmesi sebebiyle önceden yayılma

ve yaşama alanı "kırsal"la sınırlandırılan folklorun kentlerde kaybolduğu, kırsalda da unutulmaya başladığı algısı doğmuştur. Hâlbuki modern yazarların eserlerinde folklor unsurlarının onların kurgu dünyasını zenginleştirerek metinlere farklı bir derinlik kazandırdığı görülmekte, böylece hem folklorun hem de sözlü anlatı geleneğinin çeşitli tekniklerinin modern edebiyatın eserleri aracılığıyla gelecek nesillere aktarıldığı/hatırlatıldığı gözlemlenmektedir. Bilindiği üzere, modern Türk edebiyatında da hikâyelerinde ve/veya romanlarında eserlerini Türk folklorundan ilham aldığı unsurlarla besleyen başarılı yazarlar bulunmaktadır. Bu bildiride 1990 sonrası Türk öykücülüğünün öne çıkan yazarlarından Faruk Duman'ın 2023'te yayımlanan *Kargasabunu* kitabındaki hikâyelerde yazarın okurlarına tanıttığı/hatırlattığı halk bilimi unsurları tespit edilecektir. Bunun yanı sıra, Duman'ın söz konusu kitaptaki hikâyeleri anlatı teknikleri açısından değerlendirilerek yazarın üslubunun bu hikâyelerde modern hikâyeden uzaklaşarak masal ve halk hikâyesi türlerine yaklaştığı, ancak üslubu sözlü edebiyat geleneğine yaklaşırken içerik bakımından çağdaş görüşlerin sunulduğu gösterilecektir. *Kargasabunu*'nun modern insanın sözlü edebiyat geleneğine halen ihtiyaç duyduğunu gösteren bir öykü kitabı olduğuna dikkat çekilerek Duman'ın bu hikâyeler aracılığıyla okura hangi mesajları vermeye çalışmış olabileceği tartışılacaktır.

F SALONU

1. Oturum: Fransız Dili ve Edebiyatı

F.1.1. L'homme isolé: déconstruction de l'identité masculine dans « Extension du domaine de la lutte » de Michel Houellebecq

Beren ŞİMŞEK

Hacettepe Üniversitesi, Türkiye

Le roman "Extension du domaine de la lutte" de Michel Houellebecq explore le thème de la masculinité symbolique à travers le personnage du narrateur, qui lutte pour trouver un sens et un but à sa vie d'homme célibataire d'âge mûr. Le roman se déroule à la fin du XXe siècle en France et suit le narrateur alors qu'il navigue dans les complexités de la société moderne, y compris le consumérisme, l'aliénation et le déclin des valeurs traditionnelles. À travers les expériences du narrateur, le roman critique les pressions sociétales et les attentes placées sur les hommes pour qu'ils se conforment à une certaine image de la masculinité, et la manière dont ces pressions peuvent conduire à des sentiments de vide et de désespoir. Ce roman est une exploration stimulante du concept de masculinité dans la société contemporaine avec les descriptions très explicites de Houellebecq. Cet article vise à décrire le récit et son lien avec le concept général de masculinités dans l'approche sociologique de la structure théorique des livres de R.W. Connell "Masculinities" et "Gender" et le consumérisme social dans les théories de Bourdieu.

F.1.2. Şiddet Türleri Bağlamında Maupassant'ın "Bir Hayat" Adlı Romanı

Buğra ŞENGEL

Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Türkiye

Tarihsel açıdan insanlık kadar eskilere dayanan ve günümüz toplumları tarafından sorunsallaştırılan şiddet, aynı zamanda insan hakları ihlallerinden biri olarak görülmektedir. Erkek egemen toplumların içinde cinsiyet rolleri çerçevesinde kısıtlanan, farklı kültürlerden ve toplumlardan kadınlar, eğitim düzeyi ne olursa olsun şiddete maruz kalan birincil grubu oluşturmaktadır. Kadınların XXI. yüzyılda dahi maruz kaldığı ortak sorunların başında gelen kadına yönelik şiddet, sosyal bilimlerde çalışmalar yapan pek çok araştırmacıyı ve akademisyeni bir araya getirerek disiplinlerarası çalışma sahası bulmasıyla da malzemesi insan ve toplum olan edebiyatta işlenen temel ve zamansız konular arasında yer alır. Edebiyatta çalışma konusu olarak kadına yönelik şiddet, daha çok XX. yüzyılda ortaya çıkmış ve feminist hareketlerin artışıyla birlikte gelişim göstermiş olsa da kadınların toplumsal roller açısından kısıtlandığı XIX. yüzyılda da Maupassant gibi bazı Fransız yazarların eserlerinde dikkat çeken bir yer edinmiştir. Genellikle kadın karakterler üzerine kurgulanan öykü ve romanlardan oluşan Maupassant eserleri, özellikle yazarın yaşadığı dönemdeki Fransız toplumunun kadına yüklediği cinsiyet rollerini realist bir bakış açısıyla okuyucuya sunması bağlamında önemlidir. Bu çalışmada; toplumun kadına bakış açısının ve kadına yönelik şiddetin açıkça görüldüğü Maupassant'ın ilk romanı olan *Bir Hayat (Une Vie, L'humble Vérité)*, toplum ve erkeğin kadına uyguladığı şiddet bağlamında tematik analiz yöntemiyle incelenecektir. Roman kahramanı Jeanne'in maruz kaldığı fiziksel, ekonomik, psikolojik, cinsel ve sözlü vb. farklı şiddet türleri üzerinden toplumun belki de farkında bile olmadan kadına yüklediği roller ve ataerkil sistemin kadın üzerinde kurduğu hakimiyet ortaya konmaya çalışılacaktır.

2. Oturum: Çeviribilim

F.2.1. The Lack of Culture in Machine Intelligence: A Linguistic Review for Translation Studies

Başak Eda AZİZOĞLU

Akdeniz University, Türkiye

Aylin YARDIMCI

Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Türkiye

(In recent years, machine translation gained significant popularity in language acquisition and learning practices. The existing body of research recognizes cognitive similarities and differences between machines and humans. Artificial intelligence functions as the framework through which people grasp the processes machines practice to imitate human beings' creative cognitive abilities during the translation act. Despite the growing interest in artificial intelligence, the context and the definition of the term "culture" is often misunderstood and

used to refer to different aspects of language use. Culture indeed is the set of both pre-historic and up-to-date rules that transfer from one generation to the next without any officially described written rules. What is more interesting is the fact that culture is often accumulatively perceived within the same community under certain surroundings and circumstances without time limitation. To illustrate, a certain act or discourse is timelessly approved within the same culture, and even a slight cultural change needs major socio-political alterations. From another perspective, people are adapted to the information age that brings along technological advancements faster than the speed of light when compared to the change experienced in cultural change. Without further knowledge of linguistic and cultural transfer despite technological innovations, understanding machine intelligence and the lack of cultural components in machine translation is not possible. Beyond question, language learning then cannot be evaluated free from the interaction between cultural and technological change regarding the information age people are very fast at adapting nowadays. Thus, the conceptual aim of this linguistic study is to internalize the relationship between culture and machine translation in light of recent developments through the active use of artificial intelligence..

F.2.2. Çeviri sektöründe iş ilanlarına yönelik bir inceleme

Pelin ŞULHA

Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Yonca Gül UĞURLU

Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

Günümüzde yaşanan teknolojik gelişmeler her alanı olduğu gibi çeviri sektörünü ve buna bağlı olarak çevirmenden beklenen hizmetleri ve performansı etkilemiştir. Söz konusu gelişmeleri açıkça görebileceğimiz ortamlardan biri ilanların yer aldığı dijital platformlardır. Bu araştırmanın amacı, yayınlanan çevirmen ilanlarında günümüzde aranan çevirmen özelliklerini temel alarak profil oluşturmak ve bu sayede çeviri öğrencilerinin sektörü tanımalarına olanak sağlamaktır. Bu amacı gerçekleştirmek için LinkedIn platformunda 10 Mart 2023 tarihinde erişilen 49 çevirmen ilanı seçilmiştir. Seçilen ilanlar tümevarımsal içerik analizi yöntemiyle incelenmiş ve belirlenen kategoriler kapsamında çözümlenmiştir. Bu kategoriler arasında sektörel dağılım, mezuniyet, deneyim, dil dağılımları ve aranan nitelikler bulunmaktadır. Çevirmen ilanı veren sektörler, diğer kategoriler özelinde ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Çeviri gereksinimi olan sektörler arasında sağlık, medya, emlak, bilişim teknolojileri, dil hizmetleri ve yerelleştirme, insan kaynakları, ticaret şirketleri ve eğitim yer almaktadır. İlanlarda çevirmenlerin mezun oldukları bölümler göz önüne alınarak taleplerin ağırlıklı olarak hangi bölüme yöneldiği ele alınmıştır. Ayrıca aranan çevirmenler için deneyimin dikkate alınıp alınmadığı ve hangi dil veya dil çiftlerinde çevirmen arandığı incelenmiştir. Son olarak da çevirmenlik mesleğine özgü beceriler ve sosyal beceriler irdelenerek, modern çevirmenlerin sahip olması beklenen özellikler bir araya toplanmış ve bir profil elde edilmeye çalışılmıştır. Elde edilen veriler ışığında, dil ve yerelleştirme sektörü dışında ülkemizde çevirmen yetiştiren kurumlar olmasına rağmen hala ilanlarda çeviri bölümü mezunu olma gerekliliğinin aranmadığı, dil ve yerelleştirme ile medya sektöründe mesleki deneyim şartı aramasına rağmen diğer sektörlerde bu şartın aranmadığı görülmüştür. Bu

durum diğer sektörlerin yeni mezun öğrencilere daha açık olduğunu ve bu sektörlerde iş olanaklarının daha fazla olduğunu gösterir. Tüm sektörlerde İngilizce ilk aranan dil olmakla birlikte özellikle medya sektöründe İspanyolca ve Arapça dillerinin arandığı görülmüştür. Ayrıca tüm sektörlerde mesleki becerilere ek olarak sosyal beceriler kapsamında kişilerarası iletişim ile bireysel gelişim ve motivasyon özelliklerinin ağırlıklı olarak arandığı gözlemlenmiştir. Sektöre göre değişiklik göstermekle birlikte proje yönetimi, MS Ofis programları ile çeviri teknolojilerini kullanma ve sosyal medya kullanımı çevirmen adaylarında aranan diğer nitelikler arasındadır.

F.2.3. The Ecocritic Analysis of the Translation of “The Rime of the Ancient Mariner” by Coleridge within the scope of Translation Strategies

Berrin DEMİR

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye

Yaşar AKGÜN

Kütahya Dumlupınar Üniversitesi, Türkiye

Written by Samuel Taylor Coleridge in 1797-1798, The Rime of the Ancient Mariner appears to be one of the masterpieces penned by Coleridge. Due to the abundance of the environmental themes encapsulated within the work, it has come to be widely analyzed by scholars studying in the field of ecocriticism, which handles the tension and relationship between men and nature. Being written in a highly nature-driven setting, which is also enriched by the skillful narrative ensured by Coleridge, The Rime of the Ancient Mariner harbours a great number of phenomena that might be handled from the ecocritic point of view. Given that a great amount of naturalistic connotations is to be perceived throughout the text, which makes it possible to be discussed among the ecocritics, it appears to be barely surprising to witness the changing-characterisation of the setting such as the weather and the behaviours of nature. Therefore, the rapidly changing characteristics of nature in the setting seem to be not only troublesome, but also a cardinal issue which ought to be skillfully accomplished by the translator in order to ensure the same ecological messages conveyed in the source text. Within this context, one of the widely-read Turkish translations, Yaşlı Denizcinin Ezgisi, translated by Hande Kocak, is to be analyzed within the scope of the strategies preferred by the translator with the intention of conveying the same changing ecological characterisation of the setting.

F.2.4. A Review of Agent-Oriented Capitals and Investments In The Field of Interpreting in Türkiye

Zeynep Melissa SEYFİOĞLU

Dokuz Eylül Üniversitesi, Türkiye

This study aims to reveal the significance of the habitus and capitals of interpreters in Türkiye, focusing on social capital and the investments made to acquire such capital, and by employing a descriptive approach through the framework of Bourdieu's Field Theory and Latour's Agent-Network Theory (1999). Within the scope of our study, Bourdieu's concepts

of field, habitus and capital have been used to discuss the position of interpreters in the field in Türkiye. Using a historical perspective, we will discuss the "actors/actants" who have played an influential role since the emergence of the profession in Türkiye. According to the Agent-Network theory, it could be concluded that in Türkiye, these actors may consist not only of individuals but also of agents such as organizations such as TKTD and Türkiye AİC VEGA, remote working conditions that have become widespread with the Covid-19 pandemic, and volunteering movements that emerged after the 2023 Kahramanmaraş earthquakes. During the research process of this study, secondary sources such as interviews, webinars held on virtual platforms, newspaper clippings, the online archives of TKTD, and memories shared in books, theses and books on the history of translation and interpreting have been explored. Following our preliminary research, it has been determined that there is a dynamic transformation between the concepts of field-habitus-capital, which are supported by different investments and that interpreters have certain social networks which they support through investments.

F.2.5. Literary Style in the Novel and on the Screen: The Intersemiotic Translation of Far from the Madding Crowd

Semih SARIGÜL

Kahramanmaraş Sütçü İmam University, Türkiye

Since Roman Jakobson's classification of intersemiotic translation as a sub-category of translation, the term has paved the way for many studies on the close relationship between literature and cinema. Among different semiotic systems, the adaptation of literary works to the cinema occupies a central position in intersemiotic translation. In this respect, the present study approaches *Far from the Madding Crowd* directed by Thomas Vinterberg in 2015 as an intersemiotic translation of Thomas Hardy's novel under the same title. It aims to evaluate how Hardy's two major stylistic markers in the novel, i.e. sentence structure and imagery, are brought to the film by Vinterberg. To this end, the notions of transfer and intersemiotic transposition were used to identify related stylistic components in the novel and to compare them with their visual representations in the film. Thus, Vinterberg's specific choices in reflecting Hardy's literary style were analyzed. The findings of the present study suggest that Vinterberg paid attention to Hardy's literary style and attempted to transfer it to the film to a large extent, as he reflected the writer's sentence structure and imagery through various visual and auditory tools. However, it can be also observed that possibly due to the limited duration of the film, Vinterberg sometimes had to avoid transferring Hardy's elaborate narration in some scenes.

F.2.6. Dilbilimsel Karşılaştırma Metodu ile Çeviride Eşdeğerlik Sorunları: Çağrı Filmi Örneği

Murat DEMİREKİN

Selçuk Üniversitesi, Türkiye

Diller arası dilbilimsel ögelerdeki örtüşmeler her zaman mümkün olmadığı için, bir kaynak dildeki yazılı veya sözlü metin hedef dile aktarılırken bazı çeviri ve yorum sorunları ortaya çıkabilmektedir. Edebi eserlerin çevirilerin yanı sıra film sektörü platformlarının daha yaygınlaşması ile çeviride yorumlama sorunları ve eşdeğerlik sağlama gayretleri ise gitgide daha da önemli hale gelmiştir. Bu kapsamda kelime boyutundan pragmatik boyutlara kadar diller arası örtüşmeye işaret eden çeviribilimsel eşdeğerlik kavramı, kaynak bir dildeki anlatımın başka bir dilde aynı derinlikte yeniden canlandırılma gayreti olarak tarif edilebilmektedir. Bu çalışmada bir kaynak dildeki mikro ve makro düzeydeki çağrışımsal anlamların dilbilimsel tasnif ile bir hedef dile ne ölçüde aktarılacağı tartışılmaktadır. Bu amaçla İslamiyet'in Doğuşunu anlatan *Çağrı (The Message)* filmindeki çeviri sorunları, kaynak dil İngilizceden hedef dil Türkçeye dilbilimsel aşamalar halinde ele alınmıştır. Karşılaşılan kuramsal ve pratik sorunlar Mona Baker'ın ortaya koyduğu (2011) çeviribilimsel eşdeğerlik tasnifi esas alınarak incelenmiştir. Dilbilimsel karşılaştırma yapılırken öncelikle kelime ve kelime grupları boyutunda, daha sonra dilbilgisel, metinsel, son olarak da pragmatik boyutlarda eşdeğerlik sorunu olarak değerlendirilen film kesitleri sıralanmaktadır. Ardından, belirlenen çeviride eşdeğerlik sorunları ve farklılıklar kategorize edilerek, buna göre de eşdeğerlik sağlama amaçlı alternatif çözüm stratejileri kapsamında daha iyi çeviri önerileri sunulmuştur. Yapılan çalışma sonunda filmin bazı bölümlerinin çevrilmeyeceği veya kısaltılarak verildiği de tespit edilmiştir. Dolayısıyla bir kaynak dilden hedef dile çeviri yapılırken dilbilimsel farklılıklarından ötürü yüzde yüz eşdeğer çevirinin mümkün olmayacağı anlaşılmıştır.

3. Oturum: Çeviribilim

F.3.1. Makine Çevirisi Sistemleri ve Sohbet Robotlarının Çeviri Sürecinde Bütünleşik Kullanımı

Sevda PEKCOŞKUN GÜNER

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye

Edip Serdar GÜNER

Kırklareli Üniversitesi, Türkiye

Son yıllarda, makine çevirisi sistemlerinde önemli gelişmeler kaydedilmiştir, ancak yine de söz konusu sistemler hatalı veya doğallıktan yoksun çeviriler üretebilmektedir. Bu çalışmada, sözü edilen sorunun üstesinden gelmek amacıyla, makine çevirisi sistemleri ve yapay zekâ tabanlı sohbet robotlarının kullanıcıya sunduğu avantajlardan yararlanarak kaliteli çevirilerin ortaya çıkmasını sağlayabilecek yenilikçi bir iş akışı önerilmektedir. Önerilen iş akışı dört temel adımdan oluşmaktadır: (1) makine çevirisi sistemi kullanılarak gerçekleştirilen ilk çeviri, (2)

sohbet robotu ile yapılan art düzenleme, (3) erek dil odaklı otomatik dil bilgisi ve yazım denetimi, (4) sayısal ölçütler kullanılarak gerçekleştirilen son değerlendirme. İlk aşamada kaynak metin, makine çevirisi sistemi yardımıyla erek dile aktarılır. İkinci adımda, makine çevirisi çıktısı bir sohbet robotu tarafından gözden geçirilir. Doğal dili anlama becerilerine sahip bir sohbet robotu kullanılarak çeviri geliştirilebilir. Bu aşama, makine çevirisi sistemleri tarafından hemen kavranamayan anlam belirsizlikleri, kültüre özgü unsurlar ve terminoloji ile ilgili sorunların çözümlenmesine yardımcı olur. Üçüncü adımda, sohbet robotu tarafından art düzenlemesi yapılmış olan çevirinin dil bilgisi ve yazım denetimi otomatik olarak gerçekleştirilir. Bu aşamanın nihai hedefi, çevirinin dilsel hatalardan olabildiğince arınması ve erek dil kurallarına uygunluğu sağlanarak, okunabilirliğinin ve genel kalitesinin artırılmasıdır. İş akışının son adımında, *Grammarly* gibi bir yazım denetim aracından elde edilen sayısal ölçütler kullanılarak, erek metnin kabul edilebilirliği ve insan çevirisine yakınlığı değerlendirilir. Çevirinin kalitesi hakkında çevirmene nicel geri bildirimler sağlayan bu ölçütler, iyileştirme alanlarını belirleme ve gelecek çeviri işleri için yol gösterme amaçlarıyla kullanılabilir. Önerilen çeviri iş akışı, makine çevirisi sistemlerinin başarımı ile sohbet robotlarının bağlam konusundaki farkındalığı ve doğal dili anlama becerilerini birleştirerek daha kaliteli çeviriler ortaya çıkmasını sağlayabileceği gibi, çevirmenin art düzenleme sürecindeki çabasını azaltabilecektir. Nicel değerlendirme ölçütlerinin de kullanıldığı iş akışı, kaliteli ve doğal erek metinler üretmek için kapsamlı bir yaklaşım sunmaktadır.

F.3.2. Feminist Distopyanın Peşinde: Damızlık Kızın Öyküsü'nün Türkçeye Dillerarası ve Göstergelerarası Çevirilerindeki Adaptasyon Kaymaları Üzerine Bir Çalışma

Aysu USLU KORKMAZ

İstanbul Beykent Üniversitesi, Türkiye

Kanadalı yazar Margaret Atwood tarafından kaleme alınan ve 1985 yılında basılan *Damızlık Kızın Öyküsü* (The Handmaid's Tale), bugüne dek film, opera, radyo yayını gibi farklı türlere uyarlanmış feminist distopik bir başyapıt niteliğindedir. 2017 yılında *Hulu* tarafından bir göstergelerarası çeviri örneği olarak diziyeye uyarlanmasının ardından roman tekrardan gündeme gelmiş ve hem orijinal eser hem de eserin çeşitli uyarlamaları büyük ses getirmiştir. Bu doğrultuda *Damızlık Kızın Öyküsü*, 2019 yılında Renée Nault'un çizim ve uyarlamasıyla aynı adlı bir çizgi romana uyarlanmıştır. Bu çalışmada göstergelerarası çeviri örneklerinden biri olarak çizgi romanları daha yakından incelemek ve adaptasyon kaymalarını tespit etmek amacıyla İngilizce orijinal metin ve 2019 yılında yayımlanan İngilizce çizgi roman uyarlaması, romanın 2017 yılında yayımlanan Sevinç Altınçekiç ve Özcan Kabakçoğlu'nun Türkçeye ortak çevirisinin ve yine Sevinç Altınçekiç tarafından 2019 yılında Türkçeye çevrilen çizgi romanın ışığında karşılaştırmalı olarak analiz edilmiştir. Bütüncede yer alan dillerarası ve göstergelerarası çevirilerin analizinde Katerina Perdikaki (2017) tarafından sunulan adaptasyon kaymaları modelinden yararlanılmış ve bu çerçevede, betimleyici/karşılaştırmalı bileşenler başlığı altında tüm anlatı türlerinde gözlemlenebilecek olan olay örgüsünün yapısı, anlatı teknikleri, karakterleştirme ve (zamansal ve mekânsal) ortam düzeylerine odaklanılmıştır. Ortamdan bağımsız olarak değerlendirilen bu kategorilerde gerçekleşen

adaptasyon kaymalarının belirlenmesinde ise, Perdikaki'nin (2017) modelinde de uygulandığı üzere, Kitty M. van Leuven-Zwart (1989) tarafından "modülasyon, modifikasyon ve mutasyon" olarak adlandırılan çeviri kaymaları kullanılmıştır. Dillerarası ve göstergelerarası çevirilerin karşılaştırmalı analizi sonucunda çeviriler esnasında hangi adaptasyon kaymalarının meydana geldiği tespit edilmiş ve bu kaymaların *Damızlık Kızın Öyküsü*'nün öne çıkan özelliği olarak feminist distopik elementlerin zayıflatılmasına, korunmasına veya güçlendirilmesine neden olup olmadığı tartışılmıştır. Bu çalışma, Katerina Perdikaki (2017) tarafından roman ve film uyarlamalarında uygulanan ve farklı uyarlama türlerindeki uygulamalar için de önerilen adaptasyon kaymaları modelinin çizgi romanlar için uygulanabilirliğini sorgulayarak çeviribilim alanyazınına katkıda bulunmayı amaçlamaktadır.

F.3.3. Çeviribilim kuram ve uygulamaları ışığında uzmanlık alanı çevirileri için ders planlamak: Gümrük ve lojistik metinleri çevirisi örneği

Dolunay KUMLU

Trakya Üniversitesi, Türkiye

Akademik çeviri eğitimi veren kurumlarda verilen lisans programlarının müfredatlarında yer alan özel alan ya da uzmanlık alanı metinleri kapsamında yer alan çeviri konularından biri de gümrük ve lojistik konusudur. Mezuniyet sonrası çevirmenlik mesleğini yerine getirmek üzere yetiştirilen çevirmen adaylarının öğretim programları ve derslerinin içerikleri oluşturulurken özellikle çeviri piyasalarında çok karşılaşılabilecekleri özel alan metinleri ile ilgili konular ön plana alınmaktadır. Tıpkı tıp, hukuk, mühendislik, vb. özel alanlar gibi gümrük ve lojistik çevirileri konusu da iş ortamında sıklıkla karşılaşılabilecekleri bir özel alan konusudur. Bu nedenle, bu konunun çeviri alanındaki öğretim programlarının ders içeriklerinde yer alması önemlidir. Bu konunun yer alacağı dersin içeriğini oluştururken, konu kapsamına giren terminoloji bilgisi, konu içerikli metin çevirileri, ilgili mevzuattan örnek alıntılar ve belge örneklerinin çevirisi gibi bazı önemli ve hatta olmazsa olmaz denilebilecek hususlar bulunmaktadır. Bunların öğretim programındaki dersin içeriğine nasıl ve ne şekilde dahil edilmesi gerektiği iyi planlanmalıdır. Bu çalışmada, böyle bir dersin içeriğinin planlanması için kuramsal bir çerçeve çizilecek ve bu temelde uygulamaya dönük hangi içerik unsurlarının bulunması gerektiğinin altı çizilerek örneklerle somutlaştırılacaktır. Çeviribilim literatüründe farklı uzmanlık alanlarına ait metinlerin çevirisi ile ilgili çalışmalar ve araştırmalar mevcuttur. Fakat, gümrük ve lojistik metinlerinin çevirisi ile ilgili sınırlı sayıda çalışma bulunduğundan, bu çalışmanın literatüre katkı sağlaması hedeflenmiştir.

F.3.4. "Atasözleri ve Deyimlerin Türkçeden Çevirilmesi Sorunları İle İlgili (Türk uzun metrajlı filmlerinin çevirisi örneği üzerine)

Nilufar Eshnazarova XASANOVNA

Özbekistan Dil, Edebiyat ve Folklor Enstitüsü, Özbekistan

Bu makale filmlerin Türkçe'den Özbekçe'ye çevirisinde halk maneviyatının, sosyo-tarihsel, ev hayatının, yaşam biçiminin aynası sayılan halk atasözleri ve deyimlerinin çevirisinden

bahsedecektir. Deyimsel birimler ve çevirilerinin karşılaştırmalı bir analizi olan makalede, Türk Sinema Filmlerinin çevirisi bağlamında ortaya çıkan hataların hangi yollarla giderileceği üzerine yorumlar yapılmaktadır. Her türlü sanatsal çeviride olduğu gibi Sinema filmlerinin çevirisinde de atasözleri ve deyimler ibareler önemli bir yer tutar. Çünkü sinemada karakterler konuşması yoluyla o dilde konuşan insanların hayata, doğaya, insan toplumuna, milletin sanatsal düşüncesine, dünya görüşüne karşı tutumu yansıtılır. Ayrıca insan imajı, kültürü, insan olarak manevi dünyanın nitelikleri, her türlü duyguları karakterlerin konuşmasıyla ortaya çıkar. Bu sayede sinemadaki önemli görevlerden biri, karakterlerin konuşmasının sanatsal olarak güzel, manalı, dilbilgisel olarak doğru, mantıklı, net olmasını sağlamaktır. Bu tür birimlerin başka bir dile çevrilmesi sürecinde onları sakatlamamak için çevirmenden sadece iki dilin kelime dağarcığını edinmekle kalmayıp halk atasözlerinin, matalların, deyimlerin ve resimsel ifadelerin anlamlarını da iyi bilmesi gerektiğini anlatır.

F.3.5. Suat Derviş'in "Fosforlu Cevriye" Adlı Eserinin Gürcüce Çevirisinin Ere Odaklı Çeviri Kuramı Işığında Çeviri Stratejileri ve İşlemleri Açısından İncelenmesi

Gül Mükerrerem ÖZTÜRK

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Türkiye

Gürcü edebiyat dizgesinden, Türk edebiyat dizgesine yaptığı çevirilerle tanınan Nodar Canaşıa çeviri tarihinde önemli bir yere sahiptir. Gürcü dilinden yapmış olduğu çevirilerle Türk kültür ve edebiyat dizgesine büyük katkılar sunan Canaşıa, Türk kültür değerleriyle, Gürcü kültürünün değerlerini harmanlayarak ele almıştır. Çalışmanın kuramsal çerçevesini Fosforlu Cevriye adlı eser ve Nodar Canaşıa tarafından "ფოსფორის ჯვერიე" (Posporiani Cevriye/Fosforlu Cevriye) adlı çevirisi oluşturmaktadır. Bu bağlamda ünlü Türk gazeteci ve yazar Suat Derviş'in 1968 yılında yayımladığı "Fosforlu Cevriye" adlı Türkçe özgün roman ile Gürcü dil bilimci, ve Türkolog Nodar Canaşıa tarafından Gürcüceye aktarılan eser ele alınarak Toury'nin Ere Odaklı Çeviri Yaklaşımı ışığında eser kuram ve strateji bakımından incelenecektir. Bu bağlamda, çalışmamızda çeviri stratejileri açısından yapılan incelemelerde Mona Baker'a ait çeviri stratejilerinden faydalanılmıştır. Aynı zamanda Toury'in ileri sürdüğü süreç öncesi çeviri normları, çeviri süreci normları gibi incelemelere de yer verilmiştir. Kaynak metnin ere metne aktarılmasında çevirmenin uyguladığı yöntemleri etkili yöntemleri, dilbilgisi, sözdizimi ve biçimini incelemek hedeflenmiştir. Bundan dolayı kaynak metinden seçilen ifadeler ve onların Türkçe çevirisi karşılıklı tahlil edilmiştir. Yapılan incelemeler sonucunda, Canaşıa'ya ait çeviri eserde kaynak metne yakın ve uygun çeviri tercihlerinde bulunduğu ve yazıldığı dönemin tarihsel ve kültürel bağlamının da etkisiyle sık sık yerileştirme stratejisine başvurulduğu, çeviri tercihlerinde yer yer farklılıkların yer aldığı bilgisine ulaşılmıştır.

F.3.6. A comparative analysis of codes of conduct for court interpreters: Implications for legislative policies in the Turkish judiciary

Büşra ÖZER ERDOĞAN

Ankara Hacı Bayram Veli University, Türkiye

Practices of court interpreting vary from one legal culture to another; therefore, it is not uncommon to come across different Codes of Conduct that have been put forward for Court Interpreters in legal systems. A Code of Conduct for Interpreters in general without certain rules and regulations with respect to legal translators and interpreters to serve under the roof of the Turkish judiciary is applied within the framework of general principles such as accuracy, confidentiality and impartiality. In other words, a separate Code of Conduct specifically set for Court Interpreters has not been laid down in the Turkish Judiciary, yet. Instead, there is only a two-line oath for court interpreters to abide by while serving at courthouses. The study aims to carry out a comparative analysis of the Codes of Conduct for Court Interpreters that are in force in randomly chosen member States of the European Council before whose international courts Turkey has a number of pending legal cases, with a view to formulating or developing a more comprehensive Code of Conduct for Court Interpreters in Turkey. To that end, the principles and rules with reference to the relevant examples of Codes of Conduct for Court Interpreters are briefly presented and discussed through a comparative analysis. The study provides a proposal to draw up a specific Code of Conduct for Court Interpreters at the national level to contribute to the professionalism of court interpretation services in Turkey.

G SALONU

1. Oturum: Alman, İspanyol, Yunan Edebiyatları

G.1.1. Alman Edebiyatında Büyülü Gerçekçi Bir Roman: Günter Grass'ın "Teneke Trampet'i" (Die Blechtrommel)

Derya Koray DÜŞÜNCELİ

Ankara Üniversitesi, Türkiye

Postmodern edebiyatın merkezinde yer alan *Magischer Realismus* (Büyülü Gerçekçilik) akımı daha çok Latin Amerika edebiyatı ve yazarları ile anılsa da bu sanat/edebi türün ilk temsilcileri Alman kökenlidir. Büyülü gerçekçilik terimi ilk kez 1920'li yıllarda *Nach Expressionismus: Magischer Realismus: Probleme der neuesten europäischen Malerei* (Dışavurumculuktan sonra: Büyülü Gerçekçilik: Yeni Avrupa Resim Sanatındaki Sorunlar) adlı kitapta Alman sanat eleştirmeni ve tarihçisi Franz Roh tarafından resim sanatı için kullanılmış olsa da terimin esin kaynağı Alman romantiklerinden Novalis'tir. Bu türün Alman edebiyatındaki en önemli temsilcisi ise Günter Grass'tır. Çalışmanın konusunu oluşturan ve Grass'ın 1960'ların başlarında kaleme aldığı *Danziger Trilogie* (Danzig Üçlemesi)'nin ilk romanı *Die Blechtrommel* (Teneke Trampet), büyümlü gerçekçilik akımının Avrupa'daki öncülerinden biri olarak kabul

edilmektedir. Hitler'in Nazi Almanyası ve sonrasının konu edildiği bu alegorik yapıtta Grass, büyümeyi reddeden bir çocuğun gözünden (Oskar Matzerath) İkinci Dünya Savaşı öncesi ve sonrasındaki küçük burjuvazinin gündelik yaşamına, bir başka ifadeyle Alman toplumuna ayna tutmuştur. Bunu yaparken de eserde konu edildiği gerçeklik boyutunu fantastik öğelerle harmanlayarak hem parodik hem de grotesk bir roman evreni yaratmıştır. Çalışmanın amacı, Günter Grass'ın *Teneke Trampet* adlı romanında yer alan büyülü gerçekçi öğelerin ortaya konmasıdır. Bu doğrultuda, eserin başkahramanı Oskar karakterinden yola çıkılarak büyülü gerçekçi öğelerin söz konusu romanda yazar tarafından nasıl kurgulandığı Louis Parkinson Zamora ve Wendy Faris'in editörlüğünü yaptığı *Magical Realism* isimli derleme kitapta sunulan büyülü gerçekçi ölçütler ışığında irdelenecektir.

G.1.2. "Schätzchen, bu konuyu face to face konuşalım mı?" – Almanca, İngilizce ve Türkçe arasında kod değiştirme

Özlem TEKİN

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Türkiye

Nurtaç SUSTAM

Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, Türkiye

Günümüzde, dünya nüfusunun yaklaşık yarısı iki dilli, çeyreği ise çok dilli olarak kabul edilmektedir. İki dillilik ve çok dillilik bağlamında, bireylerin günlük yaşamlarında bilinçli veya bilinçsiz olarak sıklıkla kod değiştirme, yani bir dilden başka bir dile geçiş yaptıkları gözlemlenmektedir. Poplack'a (1980: 583) göre kod değiştirme (*codeswitching*) "tek bir söylem, cümle ya da bileşen içinde iki dilin dönüşümlü olarak kullanılması" olarak tanımlanmaktadır. Bu tanıma dayanarak, kod değiştirme, gerçekleştiği dilsel alana bağlı olarak farklı türlere ayrılmaktadır. İki dilli ve çok dilli konuşmacılar kod değiştirmeyi birçok farklı nedenden dolayı kullanmaktadır. Bu bağlamda, kod değiştirme farklı sosyal, dilsel ve psikolojik motivasyonlara dayanmaktadır. Bu sunumun amacı, dünya dilleri arasında etkileşimin yoğun olduğu Almanca, İngilizce ve Türkçe arasındaki kod değiştirmenin örnekler üzerinden incelenmesidir. Bu bağlamda, öncelikle kod değiştirme (*codeswitching*) kavramı açıklanacaktır. Akabinde, cümle dışı geçiş (*tag-switching*), cümleler arası geçiş (*inter-sentential switching*), cümle içi geçiş (*intra-sentential switching*), kelimeler arası geçiş (*inter-word switching*) ve kelime içi geçiş (*intra-word switching*) olarak kod değiştirme türleri ve bunların kombinasyonları Almanca, İngilizce ve Türkçe örnekler üzerinden incelenecektir. Son olarak ise, bireylerin bir dilden başka bir dile geçişinin nedenlerini, başka bir deyişle kod değiştirmenin işlevleri tartışılacaktır. Bu şekilde, kod değiştirmenin rastgele ya da işlevsiz bir olgu olmadığı, tam tersine kod değiştirmenin iki dilli ve çok dilli bireylerin kendine has bir özelliği olduğu da gösterilmeye çalışılacaktır.

G.1.3. Eski Yunan - Roma Edebiyatı'nda Felsefi Terapi: Kederden Kaçınma Üzerine Bir Risale

Esra YALAZI

Ankara Üniversitesi, Türkiye

Ceyda ÜSTÜNEL ALP

Ankara Üniversitesi, Türkiye

Yunan ve Roma'da felsefi düşünceler her zaman edebi metinlerin içinde yer bulmuş, edebi türlerin oluşumunda felsefi düşünme geleneği yol gösterici ve belirleyici olmuştur. Tıpkı bugün olduğu gibi antik çağda da savaşlar, yoksulluk, afet ve salgınlarda insanlar dert ve acılardan sığınmayı din ve felsefede aramışlardır. Birey için iyilik hali dış dünya ne şekilde olursa olsun bireyin kendisinin erişebileceği en iyi denge halini yakalaması ile gerçekleşeceği için beden ruh sağlığı da en az beden sağlığı kadar önemli görülür. Ruhun iyiliği duyguların dengeyi yakalaması ile gerçekleşeceği için hekimler arasında duyguların tedavisi de üzerinde kafa yorulan meseleler arasında görülmüş, ruhu onarmanın ancak duygular üzerine çalışma yoluyla sağlanabileceği inancından yola çıkarak bu alanda söz söyleme ve yazma geleneği bir tür olarak özellikle Stoacı ve Epikürosçu düşünürler tarafından şekillendirilmiştir. Bugün felsefi terapi olarak adlandırılan bu kavram antik dönemin bir edebi bir türü olarak ortaya çıkmış ve çeşitli türdeki eserlerde bir yöntem olarak kullanılmıştır. Ele aldığı konular ruhun zaafı ve eğilimlerinin tedavi edilmesi olması bakımından tıp sanatına bağlı olsa da daha genel çerçeveden baktığımızda ise iyi bir hayat sürme ve iyi insan olma ereği taşıdığı için felsefi bakış açısıyla da değerlendirilmelidir. İlk örneği Khryssippos'un kayıp kitabı *Peri Pathōn* (Zaafklar ya da Duygular Hakkında) olarak görülebilecek bu tür, Stoacılık ve belirli oranda Epikürosçuluk tarafından da benimsenen ve üretilen bir edebi yöntemdir. Bununla birlikte Cicero ve Plutarkhos gibi farklı akımların temsilcileri de bu türde eserler vermiştir. Bunun sebebi bu türün aslında Sokratik *protreptikos* türünün, yani öğrencileri felsefi tahsile ikna amacıyla analogik olarak tıbbın beden için yaptığı gibi felsefenin ruhu iyiliğe çağrısı söyleminin bir tezahürü olmasıdır. Diğer yandan hem felsefe ve hem de tıpta yetkin bir isim olan Galenos'un bu türde verdiği eserler ise kendi ayrımı ile tıbbi ya da felsefi eserler olarak görülebilse de her ikisini koşutluğa sokan bir yola sevk etmektedir. Özellikle de Galenos'un felsefi terapi türüne ilişkin olarak görülebilecek *Peri Alypias* (*De Indolentia*), *Zaafklar ve Hatalar ile Kaygısızlık Hakkında*, (*Tıp Sanatı(nı) Tahsile Çağrı*) eserleri de aynı felsefi terapi yönteminin bakış açısıyla bir arada incelenerek Galenos'un tıp sanatını felsefi terapi bağlamında nasıl okuduğunu ortaya koymaya çalışacağız.

G.1.4. Como agua para chocolate Romanına Büyüü Gerçekçilik Akımı Üzerinden bir Yaklaşım

Olçay ÖZTUNALI

İstanbul Medeniyet Üniversitesi, Türkiye

Bu çalışmada, büyüü gerçekçilik akımı içerisinde kullanılan teknik ve unsurların Como agua para chocolate (Türkçe'ye *Acı Çikolata* olarak çevrilmiştir) romanında nasıl uygulandığı inceleneyecektir. Meksikalı kadın yazar Laura Esquivel'in 1989 yılında yayımlanan kitabı onun büyüü gerçekçilik akımı içinde değerlendirilen ilk romanıdır. Romanın başkahramanı, ailenin en küçük kızı olan Tita'nın, en küçük kız çocuğu olduğu için aile geleneklerine göre evlenmemesi ve annesine bakması gerekiyordur. Elena, Tita'nın annesi, tıpkı Tita'nın ablası gibi, gibi son derece son derece sevgisiz bir kadındır. Pedro, Titanın sevdiği genç, Tita ile evlenmesine gelenekler yüzünden izin verilmeyeceğini anlayınca, Tita'dan ömür boyu kopmamak, onu hiç kaybetmemek için Rosaura'ya, Tita'nın ablasına evlenme teklif eder. Rosaura müstakbel eşinin teklifini, aslında kendisini sevmediğini bildiği halde kabul eder. Bundan sonra gelişen olaylar zinciri boyunca Tita, çocukluğundan itibaren zamanını geçirmekten büyük zevk aldığı mutfakta yaptığı yemeklerle aracılığıyla sevdiği adama duygularını ifade etmeyi başarır. Roman boyunca gerçek dışı unsurların olağanmış gibi okuyucuya sunulması, zamanın döngüsel akışı, her bir kahramanın kendi doğasına ve düşünce tarzına uygun hareket ederek, yazarın uzun psikolojik çözümler, açıklamalar yapmadan, sadece kahramanların hareket tarzı üzerinden onları tanımamıza olanak veren anlatım biçimi ve arka planda gerçekleşen Meksika Devrimi üzerinden bireysel tarihle ülke tarihini buluşması gibi özellikler üzerinden Büyüü gerçekçilik akımının teknikleri kullanılmıştır. Yine acı bir aşk hikayesindeki yalın gerçeklik, romanın başından, Tita'nın doğum hikayesinden, itibaren olağan dışı unsurlarla anlatılmış ve roman boyunca sadece yemekler yoluyla gerçekleştirilen sözsüz duygusal diyalogla doruk noktasına ulaşmıştır. Büyüü Gerçekçilik akımı üzerinden inceleyeceğimiz eserde, çalışmamızın çıkış noktasını Laura Esquivel'in yapıtları ve düşünceleri ve yazar üzerine incelemeler yapan Latin Amerikalı ve Türk akademisyen ve araştırmacıların görüşleri oluşturacaktır.

G.1.5. Juan José Arreola'nın Makasçı Adlı Kısa Öyküsünde Kaotik Dünyanın Eleştirisi ve İroni

Burcu TEKİN

TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Türkiye

Hale ERDOĞAN

Ankara Üniversitesi, Türkiye

Latin Amerika edebiyatının önemli temsilcilerinden biri olan Juan José Arreola (1918-2001) eserlerinde yer alan büyüü gerçekçilik, satir ve alegori gibi özelliklerle ülkesindeki realist edebiyat geleneğini dönüştürmek için pek çok yazara ilham kaynağı olması sebebiyle XX. yüzyıl Meksika edebiyatının en önemli öykü yazarlarından biri olarak kabul edilmektedir. Çok

yönlü bir yazar olan Juan José Arreola'nın *Makasçı* (El guardagujas) adlı kısa öyküsü de yazarın dünyada en çok tanınan ve öne çıkan kısa öyküleri arasında yer almaktadır. Demiryollarında makasları açıp kapayarak trenlere yön veren emekli bir görevli ile istasyona gelen bir yolcu arasında geçen karşılıklı konuşmadan oluşmaktadır. Juan José Arreola bu kısa öyküsünde Meksika'nın içinden geçtiği sanayileşme dönemini satirik bir üslupla ele almış ayrıca sanayileşmenin bir topluma getirdiği zorlukların altını çizmek için edebiyatta genellikle dolaylı yoldan eleştiri yapmak amacıyla kullanılan ironiye başvurmuştur. Çalışmanın amacı Juan José Arreola'nın 1952 yılında yayımlanan *Makasçı* adlı kısa öyküsünü yazarken ironiyi nasıl kullandığı ve eserinde ironiye ne ölçüde yer verdiğine ilişkin incelemenin aktarılmasıdır. Bu amaçla çalışmada öncelikli olarak ironi kavramının tanımı ve kısa tarihsel gelişiminin açıklanmasının ardından ilgili kavramın öyküdeki yansımalarının, dönem ve mekân gibi belli başlı unsurların da göz önünde bulundurulması detaylı bir şekilde sunulması planlanmıştır.

2. Oturum: Rus Dili ve Edebiyatı, Kazak Dili ve Edebiyatı

G.2.1. Mihail Kuzmin'in "İlkbahar Tacı" Adlı Gazelinde Doğu Motifleri

Sevgi ILICA

Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Türkiye

XIX. yüzyılın sonu ile XX. yüzyılın başı arasındaki geçiş süreci özel bir dönemdir. Bu dönemde Rus sanatçı, yazar ve şairlerin Avrupa'dan farklı kültürlere ilgi duymaya başladıkları ve özellikle Doğu'ya yöneldikleri görülür. Rus edebiyatında Doğu'ya ait kültür ve değerlerin etkisini yansıtan eserleriyle ön plana çıkan isimler arasında, Gümüş Çağ Rus edebiyatının en önemli temsilcilerinden şair Mihail Kuzmin yer alır. Kuzmin, 1908 yılına ait "*İlkbahar Tacı*" (*Венок весен*) adlı eserini, Orta Asya ve İran edebiyatından köken alan, Arap edebiyatı ve daha sonra Osmanlı edebiyatında önemli bir yeri olan *gazel* türünde kaleme alır. Şair bahsi geçen eserinde Doğu motiflerini kullanarak şiirine derinlik ve zenginlik katar. Eser, baharın gelişini ve yaşamın yenilenmesini, Batı ve Doğu geleneklerinden alınan imge ve metaforlar kullanarak tasvir eder. Kuzmin eserinde sevgili, aşk, doğa, Tanrı, kader, ibadet, güzellik, eğlence, haz, şarap, ölüm ve ayrılık gibi çok çeşitli konulara başvurur. Kuzmin'in şiirindeki Doğu motifleri, şairin Doğu'nun zengin kültürel geleneğine olan ilgisini ve takdirini gösterir. "*İlkbahar Tacı*" kültürel farklılıklara köprü oluşturma, ortak deneyimler ve değerler aracılığıyla insanları bir araya getirme gücüne dair örnek bir eserdir. Çalışmada Divan edebiyatının en sık başvurulan nazım türlerinden olan gazelin özellikleri genel hatlarıyla aktarılır. Yazıda, Kuzmin'in bahsi geçen eserindeki Doğu motiflerinin incelenmesini amaçlanır. "*İlkbahar Tacı*"nda Doğu kültür ve sanatını simgeleyen egzotik motiflerin kullanımı, Gümüş Çağ Rus edebiyatının Doğu'ya olan yaklaşımını ve ilgisini belirgin bir şekilde gözler önüne serer. İnceleme metne bağlı karşılaştırmalı yöntemle gerçekleştirilir.

G.2. 2. Эпонимия как способ вторичной номинации

Feruz Musayeva TORAXANOVNA

Özbekistan Dil, Edebiyat ve Folklor Enstitüsü, Özbekistan

Эпонимия является одним из древнейших и действенных способов вторичной номинации в языке. Как фактор языковой экономии эпонимия защищает язык от переизбытка языковых единиц, а с другой стороны реализует связь языка с историей, культурой и духовной жизнью народа. Таким образом, эпонимия это способ номинации имени нарицательного от имени собственного, тогда как эпоним продукт эпонимии, то есть имя нарицательное, образованное от имени собственного. Однако сам термин эпоним неоднозначен. Если ранее под термином эпоним понимали имя собственное, ставшим основой для производного имени нарицательного, то сейчас большинство лингвистов склонны обозначать термином эпоним само производное слово, образованное от имени собственного. Эпонимическая лексика характеризуется интернациональностью, ибо обозначает достижения науки и технологий, которые становятся общечеловеческим достоянием. В зависимости от вида имени собственного ставшего основой для эпонима, можно классифицировать следующие виды эпонимов:

1. Эпонимы, образованные от теонимов. Это один из древнейших видов эпонимов. В эту группу входят слова, образованные от названия богов. Подавляющее большинство эпонимов этой группы пришли к нам из древнегреческой и древнеримской мифологии: *психология, гигиена, морфий, океан, атлас*. В узбекском языке слово *аҳман-дахман* происходит от имени бога зла в зороастризме – Ахримана.
2. Эпонимы, образованные от антропонимов. В эту группу входят такие слова, как *қайсар* (Гай Юлий Цезарь), *алгоритм* (Аль-Харезми), *аширит* (Аширбой Зарипов), *ризамат* (Ризамат Мусамухамедов).
3. Эпонимы, образованные от топонимов – названий местности. Такие эпонимы в основном связаны с ремесленничеством и производством. В узбекском языке слова *банорас, тоифи, артизон, бағдоди, исфихони* происходят от названий городов и провинций.
4. Эпонимы, образованные от названий брендов. В языке это относительно позднее явление, поэтому большинство таких слов в узбекском языке являются неологизмами. Например, *памперс, тефаль, скотч, фломастер, спам*.

G.2.3. Slav dilinin (Kilise Slavcasının) ölçünlü Bulgarca ve Rusça ile karşılaştırılmasına yönelik sözcük bilimsel bir yaklaşım

Zehra ŞAFAK

Kırklareli MEB, Türkiye

Talat ŞAFAK

Kırklareli MEB, Türkiye

Bilimsel kaynaklara göre kökenleri Türk olan Bulgarlar zaman içerisinde Türklüklerini yitirerek Slavlaşmışlardır. Başlangıçta kilise ve manastırlarda Yunan alfabesini, daha sonra ise Kiril alfabesini kullanmışlardır. Kiril alfabesi Bulgar topraklarında geliştirilen bir alfabedir. Ruslar

ve Bulgarlar Vladimir (980-1015) döneminden itibaren aynı alfabeyle okuyup yazmışlardır. Kiril alfabesi ortaya çıkmadan önce Bulgar topraklarında ortak yaşam alanlarının paylaşılması, karışık evlilikler, ortak düşmana (Bizans'a) karşı mücadele birçok ortak kelimenin kullanımına da neden olmuştur. Bulgar topraklarının dışında da Bulgarlarla Slavlarla birlikte uzun süre aynı coğrafyaları paylaşmışlardır. Paylaştıkları bu coğrafyalarda ticari, dinsel, dilsel, kültürel temas olağan bir durumdur. Slavlar daha sonra birçok devletin temelini atmışlardır. Örneğin Slavların kurduğu Kiev Rusya'sı ilk Rus devletidir. Bulgarlarla Rusların teması bu devlet kurulduktan sonra diğer Rus devletleri ve Sovyetler Birliği dönemlerinde de edebiyat, bilim, kültür, siyasi, ekonomik ve askeri alanlarda işlevsel olmaya devam etmiştir. Bulgarların ve Rusların IX. yüzyıldan itibaren XVII. yüzyıla kadar kullandıkları yazı dili için Eski Slavca veya Kilise Slavcası terimleri kullanılmaktadır. Bu araştırmada IX.-XI. yüzyılları arasında *Zograf İncili* (Зографско Евангелие), *Marinsko İncili* (Марийнско Евангелие), *Aseman İncili* (Асеманово Евангелие), *Sava Kitabı* (Савина Книга), Eski Bulgarca Sözlüğü (Старобългарски Речник) gibi eserlerden derlenen eski Slavca bazı kelimeler günümüz ölçünlü Bulgarca ve Rusçada mevcut olup olmadıkları incelenmiştir. Dil ilişkileri bağlamında temas şeklindeki dillerin yapısal olarak benzerlikleri ve farklılıklarını değerlendirmek ve karşılaştırmak mümkündür. Çalışmayla amacımız seçilen bu kelimelere göre Bulgarcanın mı yoksa Rusçanın mı Eski Slavcadan sözcük bilimsel olarak daha fazla uzaklaştığının ortaya koymaktır. Çalışmada yukarıda adı geçen metinlerdeki özellikle akraba isimleri, hayvan adları, renkler, ikamet yeriyle ilgili kelimeler, bitki adları, sayılar, hava olayları ile ilgili kelimeler karşılaştırma yapmak için seçilmiştir. Ayrıca glottokronoloji bağlamında da ölçünlü Rusçayla Bulgarca karşılaştırılmıştır.

G.2.4. Bulat Okucava'nın Şiirlerinde İstanbul İmgesi

Kevser TETİK

Anadolu Üniversitesi, Türkiye

Bulat Şalvoviç Okucava (1924-1997), Gürcü-Ermeni asıllı Sovyet ve Rus şairdir. Yazdığı şiirlerin bestelerini yapan ve onları gitar eşliğinde söyleyen bir sanatçı olan Bulat Okucava ozan şarkısının (авторская/бардовская песня) öncülerindendir. Aynı zamanda Rus edebiyatında müzik ile şiirsel metni birleştiren senkretik bir olgu olan rock şiirin (рок-поэзия) önde gelen temsilcilerinden biridir. Altmışlılar kuşağı şairi (поэт-шестидесятник) Okucava, bazı şiirlerinde İstanbul imgesine yer verir. Bu eserler arasında 1991 yılında *Znayu* dergisinin üçüncü sayısında yayımlanan, seriye adını veren *Türkiye Fantezisi* (Турецкая фантазия), *Kırım Sahiline Gelmek ve Türkiye'ye Vakmak* (Прикатить на берег крымский и на Турцию глядеть), *Avrupa Voğaz'dan Su İçiyor* (Европа пьет водичку из Босфора) adlı şiirleri bulunur. Bu serinin dışında yine 1991 yılında yayımladığı *Gece Yarısı Voğaz'da*. *Sessizlik Zamanı* (Полночь над Босфором. Время тишины) adlı şiiri vardır. Bu çalışmada, Sovyet müzik dünyasında önemli bir figür olarak kabul edilen, aynı zamanda edebî çalışmalarıyla takdir gören Bulat Okucava'nın şiirlerindeki İstanbul imgesini bütüncül olarak aktarmak amaçlanmıştır. Bu doğrultuda söz konusu şiirler, tarihsel ve sosyolojik inceleme yöntemleriyle, aynı zamanda yorumlayıcı yaklaşımla çözümlenmiştir. Sonuç olarak,

Okucava'nın İstanbul imgesini ele alan şiirlerindeki mekânların İstanbul, Boğaziçi, Galata gibi yerlerden oluştuğu, şairin İstanbul'u peyzajıyla ve toplumsal yaşamıyla birlikte tarihî, siyasi, felsefi bir bakış açısından yansıttığı görülmüştür. Bununla birlikte, İstanbul'un iyi ile kötüyü, geçmiş ile geleceği, Doğu ile Batı'yı birleştiren ikili çehresini vurguladığı tespit edilmiştir.

3. Oturum: Arap Dili ve Edebiyatı

G.3.1. Arap Dili ve Edebiyatında Vasiyyet/Siyâsetnâme/Nasîhatu'l-Mulûk, Dil ve Belagat Yönünden Özellikleri ve Gazâlî'nin “*et-Tibru'l-Mesbûk fî Nasîhatu'l-Mulûk*” Örneği

Naci ÖZSOY

Bitlis Eren Üniversitesi, Türkiye

Arap Dili ve Edebiyatı'nın nesir türlerinden biri olan *Vasiyyet* hitabete yakın bir türdür. Cahiliye döneminden beri mevcut olan *Vasiyyet* kültürü İslami dönemde de devam etmiştir. Abbasilerin birinci yüzyılında Arap edebi ve düşünce dünyasındaki değişimler *Vasiyyet* kültürünün de değişmesine ve gelişmesine sebep olmuş, tercüme hareketinin de etkisi ile Yunan, Fars ve Hint vasiyetlerinden etkilenmiştir. Zaman içerisinde *Siyâsetnâme/Nasîhatu'l-Mulûk* şekline dönüşen bu gelenek, İslam dünyasında tarih boyunca siyasi liderlerin hayatı, yönetimleri ve hükümdarlık dönemleri hakkında çeşitli bilgileri içeren eserleri kapsar. Bu eserler, genellikle İslam tarihinin anlatımı, hükümdarların liderliği ve yönetimleri hakkında önemli bilgiler içerir. Özellikle Abbasi dönemi, *Vasiyyet/Siyâsetnâme/Nasîhatu'l-Mulûk* geleneğinin doruk noktası olarak kabul edilir. Bu eserler yazarları tarafından siyasi liderlerin eleştirisi için de kullanılmıştır. Bu eleştiriler, liderlerin hataları, kusurları ve yanlış kararları hakkında bilgi verir. *Siyâsetnameler* ve *Nasîhatu'l-Mulûk*'ler aynı zamanda İslam dünyasındaki siyasi ve toplumsal değişimlerin bir yansımasıdır ve bu nedenle, İslam tarihinin anlatımı ve yorumlanmasında önemli bir rol oynar. Arap edebiyatındaki *siyâsetnameler*, İslam dünyasında birçok ülke ve kültürde de benzer şekilde yazılmıştır. İran'da *Şahname* gibi tarihi epik şiirler ve Osmanlı İmparatorluğu'nda *Tevarih-i Al-i Osman* gibi tarihi kayıtlar da benzer bir amaç için kullanılmıştır. İslam dünyasında önemli bir yere sahip olan Gazâlî, “*et-Tibru'l-Mesbûk fî Nasîhatu'l-Mulûk*” adlı eserinde, hükümdarlara nasihatlerde bulunur. Bu eser, Gazâlî'nin *Siyâsetnâme/Nasîhatu'l-Mulûk* kültürü içinde düşüncelerini yansıtan bir yapıt olarak kabul edilir. Bu eser hükümdarların güçlerini ve sorumluluklarını anlatırken aynı zamanda onların adaletli, cömert, merhametli ve dürüst olmaları gerektiğini edebi bir dille vurgular. Gazâlî, hükümdarların halklarına karşı sorumluluklarının farkında olmalarını ve insanlar arasında adaleti sağlamalarını tavsiye eder. Ayrıca hükümdarların danışmanları, vezirleri ve diğer yetkilileri seçerken de dikkatli olmaları gerektiğini söyler. Bu kişilerin yetenekli, dürüst ve sadık olmaları gerektiğini belirtir. Bu çalışmada öncelikle *Vasiyyet/Siyâsetnâme/Nasîhatu'l-Mulûk*'un dil ve belagat yönünden özelliklerini ana hatlarıyla tartışacağız. Sonrasında İslam geleneğindeki yeri ve önemini açıklamaya gayret edeceğiz. Ayrıca Gazâlî'nin “*et-Tibru'l-Mesbûk fî Nasîhatu'l-Mulûk*” eserini ayrıntıları ile inceleyip bağlantıları, muhtemel ilişki ve etkileri üzerinde duracağız.

G.3.2. Atasözleri, Deyimler ve Dile Özgü İfadelerin Çevirisi: el-Bâkî mine'z-Zaman Sâa' Örneği

Fatma ERSÖZ

KTO Karatay Üniversitesi

Çeviri, yalnızca bir dilden başka bir dile yapılan aktarımı ifade etmez; aynı zamanda bir kültürden başka bir kültüre yapılan aktarımı da kapsar. Buna göre bir kültürü kültür yapan unsurlardan olan atasözleri, deyimler ve dile özgü ifadelerin çevirisinde, bu unsurların kültürel özellikleri dolayısıyla çevirmenin bazı sorunlarla ve zorluklarla karşılaşması muhtemeldir. Çevirmen bu sorunları çeviri sürecinde yaptığı tercihlerle aşar. Bu çalışmanın amacı, el-Bâkî mine'z-Zaman Sâa' isimli romandaki atasözleri, deyimler ve dile özgü ifadelerin incelenerek bunların nasıl çevrildiğinin ve çevirisinde hangi çeviri stratejilerinin tercih edildiğinin ortaya konmasıdır. Bu amaçla nitel araştırma yöntemlerinden söylem analizi yöntemine başvurulmuştur. Böylece, bahse konu romandaki atasözleri, deyimler ve dile özgü ifadeler tespit edilmiş, bu unsurların çevirileri kaynak metin ile iki farklı hedef metin karşılaştırılarak incelenmiş, bunun sonucunda çeviri esnasında hangi stratejilerin tercih edildiğine dair bilgiler verilmiş ve bazı değerlendirmeler yapılmıştır. Buna göre hedef metinlerde atasözleri, deyimler ve dile özgü ifadelerin çevirinde en çok tercih edilen stratejilerin sırasıyla telafi ve iletişimsel çeviri stratejileri olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çevirilerde telafi stratejisinin tercih edilmesinden daha çok anlama uygun olarak çevrildiği; iletişimsel çeviri stratejisinin tercih edilmesinden ise hem anlam hem de kültürel etkinin dikkate alındığı sonucuna varılabilir. Her iki çeviri stratejisinde de daha çok erek kültür esas alınarak çeviri yapıldığı yargısına varılabilir. Bu iki stratejiden sonra en çok tercih edilen stratejiler, birebir çeviri, ekleme ve çıkarma stratejileridir. Az da olsa açıklama stratejisinden de yararlanıldığı görülmüştür.

G.3.3. Modern Arap Şairi Ahmet Matar'ın Lâfîfât'ında Epigrâm Sanatı

Gökhan TUNÇ

Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Türkiye

Ahmet Matar 1954 doğumlu, Irak'lı, Londra'da yaşayan sürgün şairidir. Özgürlük şairi, istisnai şair, ironik şair, devrimci şair, Arap halklarının şairi, sürgün şairi ve en önemlisi şairlerin kralı olarak adlandırılır. Halkın yaşam koşullarını görmezden gelen Arap yöneticilerini şiirlerinde hicveder. Şiirinin merkezine milletin özgürlüğünü ve yaşam standartlarını alarak, Arap rejimlerini epigrâm (*kısa hiciv*) sanatı kullanarak eleştirir. Nükteli şiir yeteneğini epigrâmik yapıyla zirveye taşır. Şair şiirlerinde ironi, mizâh, paradoks, metafor, politik şiir, epigrâm, istihza, hiciv, iktibâs ile beyânî ve bed'î sanatları etkin bir şekilde kullanmıştır. Matar'ın epigrâmları Arap yönetimlerini eleştirmede bir araç haline gelmiştir. Şair divanını Lâfîfât olarak isimlendirmiştir. Epigrâm biçim ve edebi tür olarak kısa hicivli, nükteli şiir sanatıdır. Epigrâm tarihini ele aldığımızda ilk olarak Yunan edebiyatında ortaya çıkmış, Roma dönemi ile gelişmiş ve İngiliz edebiyatında zirveye taşınmıştır. Türkçe'de epigrâmik şiirler pek yaygın olmamakla birlikte epigrâm sanatının tarihi bir serüveni de söz konusu değildir. Daha çok nükte başlığı altında bu tarz şiirler ele alınmıştır. Arap dünyasına ise epigrâm Taha Hüseyin ile

(1944) giriş yapmıştır ve başta Matar olmak üzere Arap şairlerce nükteli kısa hiciv üslubu olarak kullanılmıştır. Nitel özellik taşıyan çalışmamız doküman inceleme desenine göre yürütülmüş ve elde edilen veriler betimsel analize tabii tutulmuştur.

SEMPOZYUM PROGRAMI

03.06.2023, Cumartesi, 10.00-21.00

- 10.00-10.20: Resim Sergisi Açılışı
Selen Gül ŞENTÜRK "Mikro Bellek"
- 10.20-10.30: Açış Konuşması, Prof. Dr. Yakup YILMAZ, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Öğretim Üyesi
- 10.30-10.40: Selamlama, Prof. Dr. Yedigâr İZMİRLİ, İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü
- 10.40-10.50: Selamlama, Prof. Dr. Ahmet Cevat ACAR, İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi Rektörü
- 10.50-11.00: Selamlama, Prof. Dr. Zafer UTLU, Haliç Üniversitesi Rektörü
- 11.00-11.10: Selamlama, Prof. Dr. Gülfettin ÇELİK, İstanbul Medeniyet Üniversitesi Rektörü
- 11.10-11.30: Prof. Dr. Leyla KARAHAN "Balkanlarda Türkçenin Tarihi"
- 11.30-11.50: Prof. Dr. Ksenija AYKUT "Tarihte ve Günümüzde Balkan Halklarında Türkçeye İlgisi"
- 11.50-12.10: Prof. Dr. Ema PETROVIÇ "Cooperation Possibilities and Future Projects"
- 12.10-12.40: Anıl KARA, Ney Dinletisi
Yiğithan ENGİN, Kanun Dinletisi
Selen Gül ŞENTÜRK, Resim Sergisi ve Müzayedesini
- 12.40-13.50 Öğle Yemeği
- 14.00-18.30 Oturumlar
- 18.30-19.00 Sempozyum Sonuç Bildirisi: Salon Başkanlarının Sunumları
- 19.30-21.00 Akşam Yemeği

Konferans salonuna uzaktan erişim için:

<https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/96867362275?pwd=bk9yRHBpdHJqdKNSdBoR244aG96Zz09>

1. Gün 03.06.2023 / 14.00-19.00

A SALONU

1. Oturum: Eski Türk Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Esmâ ŞAHİN ÖZTAŞ	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Eski Türk Edebiyatı Bildirileri
A.1.1	14.00-14.15	Enes İLHAN	Necâtî Bey Dîvânı'nın 1992 Baskısında Yer Alan Hatalar ve Bu Baskıdan Hareketle Yapılan Yanlış Değerlendirmeler
A.1.2	14.15-14.30	Nagehan UÇAN EKE	Senâî'nin Manzum Süleymaniyye'sinin Metaforik Söylem Çözümlemesi
A.1.3	14.30-14.45	Gürkan İLTER Beybün GEZER	Hüseyin Cöntürk'ün Eleştirmen Kişiliğinin "Divan Şiiri Üstüne Denemeleri" Kitabına Yansımaları
A.1.4	14.45-15.00	Büşra KAPLAN	Seyyid Osman Kırmî'nin Şerh-i Nûniyye'si
A.1.5	15.00-15.15	Hanzade GÜZELOĞLU	Divan şiirinde tatlar: tuzlu, acı, ekşi, tatlı
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/96867362275?pwd=bk9yRHBpdHJqdKNSdBoR244aG96Zz09		

2. Oturum: Eski Türk Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Esmâ ŞAHİN ÖZTAŞ	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Eski Türk Edebiyatı Bildirileri
A.2.1	15.30-15.45	Sercan KADAŞ	Tertibi Farklı Bir Şiir Mecmuası: Fatih Devri Bürokrat Şairler Mecmuası
A.2.2	15.45-16.00	Ali DUMAN	Aruz Vezni ile Şairin Kelime Seçimi Arasındaki İlişki: Necâtî Bey'in Gazelleri Üzerinde Dijital Bir İnceleme
A.2.3	16.00-16.15	Mehmet Şahin YAVUZER	Türk Edebiyatında Mi'râciye Türü ve Necip Fazıl Kısakürek'in Miraç Şiiri Üzerine Bir İnceleme
A.2.4	16.15-16.30	Aleyna MALKOÇ	Çağatay Şairi Üveysî'den Nevâî İle Fuzûlî'ye Muhammesler
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/96867362275?pwd=bk9yRHBpdHJqdKNSdBoR244aG96Zz09		

3. Oturum: Müzik Bilimi

03.06.2023		Oturum başkanı: Fatma ŞENCAN	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Halk Bilimi Bildirileri
A.3.1	17.00-17.15	Fatma ŞENCAN	Müziğin Romanlarda Yerel ve Evrensel Mesajı "İlle de Roman Olsun"
A.3.2	17.15-17.30	Dilek MOĞULBAY	Şarkı eğitiminde iletişim, dil ve kültür
A.3.3	17.30-17.45	Kadriye ALEV	"O Dehâ Öyle Toplamış ki Bizi": Yahya Kemal'in "İtrî" Şiirinde Musiki ve Kimlik Bağlamında Kültürel Estetik Anlayışı
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/96867362275?pwd=bk9yRHBpdHJqdKNSdBoR244aG96Zz09		

B SALONU

1. Oturum: Türk Dili

03.06.2023		Oturum başkanı: Beytullah BEKAR	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Türk Dili Bildirileri
B.1.1	14.00-14.15	Leyla DİLEK	Gagauz Edebi Metinlerinde Yemin Ritüeline Dair Semantik Bir Analiz
B.1.2	14.15-14.30	Gulom Mirzayevich ISMAİLOV	Türk dilleri ve Arnavutçadaki Ortak Kelimeler
B.1.3	14.30-14.45	Akmalxoja Saidnomanov KOMİLJONOVİCH	Özbek Dili Tıp Terminolojisinin Gelişmesi
B.1.4	14.45-15.00	Yorkinjon ODİLOV	'Divanü lugatı't türk' ve türk dilleri
B.1.5	15.00-15.15	Muhammed Ali İsmail FAKİRULLAHOĞLU	Kazak Türkçesinde mental fiiller
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/97574582985?pwd=RVFXV0daOU1tSU9jU2pDa0s3TTI4UT09		

2. Oturum: Türk Dili

03.06.2023		Oturum başkanı: Yasemin KUBİLAY	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Türk Dili Bildirileri
B.2.1	15.30-15.45	Yasemin KUBİLAY Meriç GÜVEN	Türkçe Tarihî Metinlerin Doğal Dil İşleme Yöntemleri ile İncelenmesi
B.2.2	15.45-16.00	Gauhar ASKAROVA Gülmira KARİMOVA	Kazak Nesrinde Hayvancılık
B.2.3	16.00-16.15	Beytullah BEKAR Okan Celal GÜNGÖR	Albert Grünwedel'in Uygurca-Almanca Not Defteri
B.2.4	16.15-16.30	Fatih ERBAY	Cümle Formunda "Zıtlık" Bildiren Bağlama Edatları: Gitti, Tuttu
B.2.5	16.30-16.45	Stefani MİLJKOVIĆ	The use value of Turkish loanwords in contemporary Serbian standard and colloquial language
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/97574582985?pwd=RVFXV0daOU1tSU9jU2pDa0s3TTI4UT09		

3. Oturum: Türk Dili

03.06.2023		Oturum başkanı: Hilal YILMAZ	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Türk Dili Bildirileri
B.3.1	17.00-17.15	Yahya Kemal BEYİTOĞLU	Organ adlarının yer-yön ilişkili anlamları üzerine etimolojik ve semantik bir inceleme
B.3.2	17.15-17.30	Yasin AYDIN	Safiye Erol'un Kadıköyü'nün Romanı Adlı Eserinde İlişki Sözleri
B.3.3	17.30-17.45	Yasin YAYLA	İyelik Birinci Teklik Şahıs Ekinin Kalıplaşmasıyla Oluşmuş Bir Kelime: Ağzım
B.3.4	17.45-18.00	Safiye KARABABA	Sırp Yazar İvo Andrić'in "Lanetli Avlu" adlı romanında geçen Türkizimler üzerine bir inceleme
B.3.5	18.00-18.15	Hilal YILMAZ	Uygur Harfli Bir Sivil Hayat Belgesinin Metindibilim Açısından İncelenmesi
B.3.6	18.15-18.30	Cahit KAHRAMAN Ayşe ÖZKAN AKDAĞ	Japonca ve Türkçe Yansıma İnkilemelerin Fonosemantik Açından Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi

Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/97574582985?pwd=RVFXV0daOU1tSU9jU2pDa0s3TTI4UT09
----------	---

C SALONU

1. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Barbara DELL'ABATE ÇELEBİ	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	İngiliz Dili ve Edebiyatı Bildirileri
C.1.1	14.00-14.15	Yakut AKBAY	Awakening the Nation: A Rhetorical Analysis of Derek Walcott's "The Sea Is History"
C.1.2	14.15-14.30	Raşit ÇOLAK Gülcan DUMLUPINAR	A Comparative Analysis of the Characters Heathcliff and Edgar Linton through Reaction Formation Mechanism
C.1.3	14.30-14.45	Esra Başak AYDINALP	Nancy Huston'da Anlatı Evreni Ve Çokdillli Bir Yazar Olarak "Gönüllü" Göç Deneyimi
C.1.4	14.45-15.00	Barbara DELL'ABATE ÇELEBİ	How will sexual difference save the world? A look behind the symbolic ordering of cisness.
C.1.5	15.00-15.15	Neslihan ALBAY	Literary Configuration of National Identity and the Uncanny in Yaşar Kemal's Firat Water is Flowing Blood
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/92483048165?pwd=Sit4aEF1eE5hVWorNU1uM1pJcFBCUT09		

2. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Barbara DELL'ABATE ÇELEBİ	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	İngiliz Dili ve Edebiyatı Bildirileri
C.2.1	15.30-15.45	Eren BOLAT	Gender, Societal Expectations and Female Identity in Kate Chopin's The Awakening and Sevgi Soysal's Tante Rosa
C.2.2	15.45-16.00	Abdulkarim ABDUL RAKHMANULY Gülnaz TOKŞILIKOVA	The Image of the Horse in Kazakh Poetry
C.2.3	16.00-16.15	Oğuzhan KALKAN	Anchoring the Past in Virginia Woolf's To the Lighthouse
C.2.4	16.15-16.30	Khawaja Zarin, Mian Shah Bacha, Rasit Colak	Factors of Self-Motivation in "The Old Man and The Sea" and "The Pearl"
C.2.5	16.30-16.45	Volkan KILIÇ	Havva'nın Doğa ile Diyalogu: John Milton'un Kaybolan Cennet Şiirine Ekofeminist Bir Yaklaşım
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/92483048165?pwd=Sit4aEF1eE5hVWorNU1uM1pJcFBCUT09		

3. Oturum: İngiliz Dili ve Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Orhun Burak SÖZEN	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	İngiliz Dili ve Edebiyatı Bildirileri
C.3.1	17.00-17.15	Orhun Burak SÖZEN	Inquiry into The (Con)Textual and Cultural Gists of Orhan Pamuk Translations in English
C.3.2	17.15-17.30	Aylin YARDIMCI Zeynep CANLI	Compliment Response Strategies of EFL Learners from Different Countries
C.3.3	17.30-17.45	Didem KOBAN KOÇ Melike BOZCA	EFL Learners' Willingness to Communicate in Speaking Activities in Online and Face-to-face English Lessons in Turkish Context

C.3.4	17.45-18.00	Boutkhil GUEMIDE Abd Allah SAHRAOUI	Switching from French to English use in Algerian universities: An ideological, or academic choice?
C.3.5	18.00-18.15		
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/92483048165?pwd=Sit4aEF1eE5hVWorNU1uM1pJcFBCUT09		

D SALONU

1. Oturum: Türk Dili

03.06.2023		Oturum başkanı: Zuhale Hasene KÜLTÜRAL	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Türk Dili Bildirileri
D.1.1	14.00-14.15	Yasemin BÜYÜK	Anonim Bir Tevârih-i Âl-i Osman'ın Fransa Nüshasının sözcüklerindeki Eski Türkçe kelimeler üzerine
D.1.2	14.15-14.30	Fatma Nisa SANCAKTAR	Osmanlı Dönemi'nde Kur'an tercüme ve Kurd Efendi'nin eserleri üzerine
D.1.3	14.30-14.45	Zuhale Hasene KÜLTÜRAL Burcu SIBIÇ	Avanzâde Mehmed Süleyman'ın Âyine ile Keşf-i İstikbâl'i
D.1.4	14.45-15.00	Elif Gizem KARAOĞLU	Çağatay Türkçesiyle Yazılmış 19. Yüzyıla Ait Tıp Metninde Yer Alan Bir Bitki Adı: Leyli Kazağ Ya Da Lâle-i Kazağ
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/99035401087?pwd=c3lib0RUekxxNFRuSDVCQ01KT2JsQT09		

2. Oturum: Türkçe Öğretimi

03.06.2023		Oturum başkanı: Emrah GÖRGÜLÜ	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Türkçe Öğretimi Bildirileri
D.2.1	15.30-15.45	Ezgi İNAL	Yabancı/İkinci Dil Öğretiminde Farklı Yaş Gruplarının Pedagojisi
D.2.2	15.45-16.00	Emrah GÖRGÜLÜ	On the double use of katiyen in Turkish: A corpus analysis
D.2.3	16.00-16.15	Nur İpek TOPRAK AY Talha GÖKTENTÜRK Talat AYTAN	Ortaöğretimdeki Öğrencilerin Hayatlarındaki Dillerin Okuma Başarısına Etkisi: PISA Temelli Bir Araştırma
D.2.4	16.15-16.30	Nilüfer SERİN	Yazma kaygısıyla ilgili yapılan araştırmaların içerik analizi
D.2.5	16.30-16.45	Ali KIRIBİŞ Gülşah PARLAK KALKAN	Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen C1 Düzeyi Öğrencilerinin Yazma Becerisindeki Kelime Sıklıkları
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/99035401087?pwd=c3lib0RUekxxNFRuSDVCQ01KT2JsQT09		

3. Oturum: Türkçe Öğretimi

03.06.2023		Oturum başkanı: Zuhale Hasene KÜLTÜRAL	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Türkçe Öğretimi Bildirileri
D.3.1	17.00-17.15	Aslı FİŞEKÇİOĞLU	Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde nezaket ifadeleri ve toplumdilbilimsel yetkinlik
D.3.2	17.15-17.30	Fikriye İBSAR	Yabancılar Türkçe öğretiminde dinleme sürecinin ölçülüp değerlendirilmesi üzerine öğretmen görüşleri

D.3.3	17.30-17.45	Sibel BARCIN	Kırgızlara Türkiye Türkçesi Öğretiminde C1 Seviyesinde Öğrencilerin Konuşma Becerisi Performans Düzeylerinin Saptanması
D.3.4	17.45-18.00	Ali KIRİBİŞ Remzi CAN	Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen C1 Düzeyi Öğrencilerinin Paragraf Tutarlılık Düzeyleri
D.3.5	18.00-18.15	Vasiliki MAVRIDOU	The Turkish category of Ad tamlaması. Differences and similarities within its subgroups and learning implications in L2-Turkish
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/99035401087?pwd=c3lib0RUekxxNFRuSDVCQ01KT2JsQT09		

E SALONU

1. Oturum: Yeni Türk Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Kübra Fatma DURSUN ÖNEN	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Yeni Türk Edebiyatı Bildirileri
E.1.1	14.00-14.15	Kübra Fatma DURSUN ÖNEN	Bir Neolojizm Örneği: Medeniyet Kavramının Türkçe Kurgu Dışı Metinlerdeki Serüveni
E.1.2	14.15-14.30	Hamide YAZER	Ötekileştirilen Öznenin Sesi: Ece Ayhan Şiiri
E.1.3	14.30-14.45	Furkan EREN Neslihan YÜCELŞEN	Çocuk Edebiyatında Polisiye "Ne İşe Yarar"?
E.1.4	14.45-15.00	Hasret GÜNGÖR	Yüksel Pazarkaya'nın Ben Aranıyor adlı romanında kimlik (benlik) arayışı
E.1.5	15.00-15.15	Öznur ÖZDARICI	Branislav Nuşiç'in "Ramazan Geceleri"nde Sosyal Hayatın İzleri
E.1.6	15.15-15.30	Ahmet KOÇAK	Mustafa Kutlu'nun Gezi Kitaplarına Göre İstanbul'u
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/92803039873?pwd=NVRBZ3FZaVNDc3RQZ2ts10tVRWhiUT09		

2. Oturum: Yeni Türk Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Özlem FEDAİ	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Yeni Türk Edebiyatı Bildirileri
E.2.1	15.45-16.00	Hacer GÜLŞEN	Kırmızı ve Siyah Romanı İle Mai Ve Siyah Romanlarında Renkler Üzerine Bir İnceleme
E.2.2	16.00-16.15	Elif TÜRKER	Ahmet Mithat Efendi Kanonist miydi?
E.2.3	16.15-16.30	Can ŞAHİN	Sosyolojik Süreçleri Edebiyat Üzerinden Okumak: Bereketli Topraklar Üzerinde ve Berci Kristin Çöp Masalları Romanlarında Minör İçinde Minör Oluşu ve Madunluğu Temsili Yönüyle Kadın
E.2.4	16.30-16.45	Sevilay ÖZTÜRK Özlem FEDAİ	Mürsel Sönmez'in Divân-ı Niyâz Adlı Eserinde Söz Oyunları ve Geleneğin Şiir Diline Yansımaları
E.2.5	16.45-17.00	Özlem FEDAİ	'Kanon Dışı' Bir "Öteki" Olarak Peyami Safa'nın Değerlerine ve Türkçeye Sahip Çıkışı
E.2.6	17.00-17.15	Ferudun Ay	Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Edebi Tercüme ve Batılılaşma İlişkisi (1864-2022)
E.2.7	17.15-17.30	Burak ÇAVUŞ	Postmodern Anlatıda Kimliksizliğin İnşası Bağlamında İsimsiz Anlatı Kişileri

Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/92803039873?pwd=NVRBZ3FZaVNDc3RQZ2tsL0tVRWhiUT09
----------	---

3. Oturum: Halk Bilimi

03.06.2023		Oturum başkanı: Nebile ÖZMEN	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Halk Bilimi Bildirileri
E.3.1	17.45-18.00	Aytaç ÖREN	Akademik Çalışmalarda Sosyal Merkezlilik
E.3.2	18.00-18.15	Nebile ÖZMEN	Türk Halk Türkülerinde Ruhsal Rahatsızlık Algısı
E.3.3	18.15-18.30	Meriç KURTULUŞ	Kargasabunu'nda Sözlü Anlatı Geleneğine Ve Halk Bilimi Unsurlarına Bakış
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/92803039873?pwd=NVRBZ3FZaVNDc3RQZ2tsL0tVRWhiUT09		

F SALONU

1. Oturum: Fransız ve Arap Dili ve Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Pelin ŞULHA	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Fransız Dili ve Edebiyatı Bildirileri
F.1.1	14.00-14.15	Beren ŞİMŞEK	L'homme isolé: déconstruction de l'identité masculine dans « Extension du domaine de la lutte » de Michel Houellebecq
F.1.2	14.15-14.30	Buğra ŞENGEL	Şiddet Türleri Bağlamında Maupassant'ın "Bir Hayat" Adlı Romanı
F.1.3	14.30-14.45	Naci ÖZSOY	Arap Dili ve Edebiyatında Vasiyyet/Siyâsetnâme/Nasîhatu'l-Mulûk, Dil ve Belagat Yönünden Özellikleri ve Gazali'nin "et-Tibru'l-Mesbûk fî Nasîhati'l-Mulûk" Örneği
F.1.4	14.45-15.00	Fatma ERSÖZ	Atasözleri, Deyimler ve Dile Özgü İfadelerin Çevirisi: el-Bâkî mine'z-Zaman Sâa' Örneği
F.1.5	15.00-15.15	Gökhan TUNÇ	Modern Arap Şairi Ahmet Matar'ın Lâfitât'ında Epigrâm Sanatı
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/94770579574?pwd=OUxvNnk1S1RURGpnMzLLZ3VwV0l4QT09		

2. Oturum: Çeviribilim

03.06.2023		Oturum başkanı: Pelin ŞULHA	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Çeviribilim Bildirileri
F.2.1	15.30-15.45	Başak Eda AZİZOĞLU Aylin YARDIMCI	The Lack of Culture in Machine Intelligence: A Linguistic Review for Translation Studies
F.2.2	15.45-16.00	Pelin ŞULHA Yonca Gül UĞURLU	Çeviri sektöründe iş ilanlarına yönelik bir inceleme
F.2.3	16.00-16.15	Berrin DEMİR Yaşar AKGÜN	The Ecocritic Analysis of the Translation of "The Rime of the Ancient Mariner" by Coleridge within the scope of Translation Strategies
F.2.4	16.15-16.30	Zeynep Melissa SEYFİOĞLU Dilruba TEMUÇİN	A Review of Agent-Oriented Capitals and Investments in the Interpreting Field in the Türkiye
F.2.5	16.30-16.45	Semih SARIGÜL	Literary Style in the Novel and on the Screen: The Intersemiotic Translation of Far from the Madding Crowd

F.2.6	16.45-17.00	Murat DEMİREKİN	Dilbilimsel Karşılaştırma Metodu ile Çeviride Eşdeğerlik Sorunları: Çağrı Filmi Örneği
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/94770579574?pwd=OUxvNnk1S1RURGpnMzllZ3VwV0l4QT09		

3. Oturum: Çeviribilim

03.06.2023		Oturum başkanı: Gül Mükerrer ÖZTÜRK	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Çeviribilim Bildirileri
F.3.1	17.00-17.15	Sevda PEKCOŞKUN GÜNER Edip Serdar GÜNER	Makine Çevirisi Sistemleri ve Sohbet Robotlarının Çeviri Sürecinde Bütünleşik Kullanımı
F.3.2	17.15-17.30	Aysu USLU KORKMAZ	Feminist Distopyanın Peşinde: Damızlık Kızın Öyküsü'nün Türkçeye Dillerarası ve Göstergelerarası Çevirilerindeki Adaptasyon Kaymaları Üzerine Bir Çalışma
F.3.3	17.30-17.45	Dolunay KUMLU	Çeviribilim kuram ve uygulamaları ışığında uzmanlık alanı çevirileri için ders planlamak: Gümrük ve lojistik metinleri çevirisi örneği
F.3.4	17.45-18.00	Nilufar Eshnazarova XASANOVNA	"ATASÖZLERİ VE DEYİMLERİN TÜRKÇEDEN ÇEVİRİLMESİ SORUNLARI İLE İLGİLİ (Türk uzun metrajlı filmlerinin çevirisi örneği üzerine)
F.3.5	18.00-18.15	Gül Mükerrer ÖZTÜRK	Suat Derviş'in "Fosforlu Çevriye" Adlı Eserinin Gürcüce Çevirisinin Ereğ Odaklı Çeviri Kuramı Işığında Çeviri Stratejileri ve İşlemleri Açısından İncelenmesi
F.3.6	18.15-18.30	Büşra ÖZER ERDOĞAN	A comparative analysis of codes of conduct for court interpreters: Implications for legislative policies in the Turkish judiciary
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/94770579574?pwd=OUxvNnk1S1RURGpnMzllZ3VwV0l4QT09		

G SALONU

1. Oturum: Alman, İspanyol, Yunan Edebiyatları

03.06.2023		Oturum başkanı: Özlem TEKİN	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Alman, İspanyol, Yunan Edebiyatları Bildirileri
G.1.1	14.00-14.15	Derya Koray DÜŞÜNCELİ	Alman Edebiyatında Büyülü Gerçekçi Bir Roman: Günter Grass'ın "Teneke Trampet'i" (Die Blechtrommel)
G.1.2	14.15-14.30	Özlem TEKİN	"Schätzchen, bu konuyu face to face konuşalım mı?" – Almanca, İngilizce ve Türkçe arasında kod değiştirme
G.1.3	14.30-14.45	Esra YALAZI Ceyda ÜSTÜNEL ALP	Eski Yunan – Roma Edebiyatı'nda Felsefi Terapi: Kederden Kaçınma Üzerine Bir Risale
G.1.4	14.45-15.00	Olca ÖZTUNALI	Como agua para chocolate Romanına Büyüyü Gerçekçilik Akımı Üzerinden bir Yaklaşım
G.1.5	15.15-15.30	Burcu TEKİN Hale ERDOĞAN	Juan José Arreola'nın Makasçı Adlı Kısa Öyküsünde Kaotik Dünyanın Eleştirisi ve İroni
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/93150851379?pwd=T2oxT3JQWmhMTG9YeW11RVNoTnB5QT09		

2. Oturum: Rus Dili ve Edebiyatı, Kazak Dili ve Edebiyatı

03.06.2023		Oturum başkanı: Zehra ŞAFAK	
		Salon sorumlusu:	
Kod	Saat	Bildiri sahibi	Rus Dili ve Edebiyatı, Kazak Dili ve Edebiyatı Bildirileri
G.2.1	15.30-15.45	Sevgi ILICA	Mihail Kuzmin'in "İlkbahar Tacı" Adlı Gazelinde Doğu Motifleri
G.2.2	15.45-16.00	Feruz Musayeva TORAXANOVNA	Эпонимия как способ вторичной номинации
G.2.3	16.00-16.15	Zehra ŞAFAK Talat ŞAFAK	Eski Slav dilinin (Kilise Slavcasının) ölçünlü Bulgarca ve Rusça ile karşılaştırılmasına yönelik sözcük bilimsel bir yaklaşım
G.2.4	16.15-16.30	Kevser TETİK	Bulat Okucava'nın Şiirlerinde İstanbul İmgesi
Bağlantı	https://medeniyet-edu-tr.zoom.us/j/93150851379?pwd=T2oxT3JlQWmhMTG9YeW11RVNoTnB5QT09		

2. Gün 04.06.2023 / 11.00-13.00

11.00-13.00 Tekne Gezisi

KATILIMCILAR

10 ülkeden, 21 oturum, 97 bildiri, 124 katılımcı

ÜLKELER

Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Sırbistan, Türkiye, Makedonya, Pakistan, Cezayir, Yunanistan